

Բնապահպանական մշտադիտարկման հաշվետվություն

Ծրագրի համար՝ 42145
2025թ. հուլիս-դեկտեմբեր

Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր (Տրանշներ 1 և 2)

Պատրաստվել է ՀՀ Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության «Ճանապարհային դեպարտամենտ» հիմնադրամի կողմից Ասիական զարգացման բանկի համար:

Բնապահպանական մշտադիտարկման սույն հաշվետվությունը վարկառուի փաստաթուղթն է: Այստեղ արտահայտված տեսակետները պարտադիր չեն, որ ներկայացնեն ԱԶԲ տնօրենների խորհրդի, տնօրինության կամ անձնակազմի տեսակետները և կարող են նախնական լինել:

Ցանկացած երկրի ծրագիր կամ ռազմավարություն մշակելիս, ծրագիր ֆինանսավորելիս կամ տվյալ փաստաթղթում որոշակի տարածաշրջանի կամ աշխարհագրական տարածքի որևէ նշում կատարելիս, Ասիական զարգացման բանկը մտադիր չէ որևէ դատողություն անել ցանկացած տարածաշրջանի աշխարհագրական տարածքի իրավական կամ այլ կարգավիճակի վերաբերյալ:

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Ծրագրի համար՝ 42145
2025թ. հուլիս-դեկտեմբեր

Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի
ներդրումային ծրագիր, Տրանշեր 1 և 2
(Ֆինանսավորվել է ԱԶԲ-ի կողմից)

Պատրաստվել է «Ճանապարհային ղեկարտամենտ» հիմնադրամի կողմից
Երևան, Հայաստան

Բովանդակություն

1	ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	4
1.1	Նախաբան.....	4
1.2	Ընդհանուր տեղեկատվություն	4
1.3	Ծրագրի նկարագրություն.....	Error! Bookmark not defined.
1.4	Ծրագրի պայմանագրեր և կառավարում	8
1.5	Ծրագրի աշխատանքները ընթացիկ հաշվետու ժամանակահատվածում	11
1.6	Ծրագրի նախագծման ցանկացած փոփոխության նկարագրություն	12
1.7	Շինարարական մեթոդների հետ համաձայնեցված ցանկացած փոփոխության նկարագրություն	13
2	ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ...	14
2.1	Բնապահպանական անվտանգության գործողությունների ընդհանուր նկարագրություն	14
2.2	Շինարարական տեղամասերի աուդիտ.....	15
2.3	Խնդիրների լուծում	18
2.4	Միտումներ	22
2.5	Շրջակա միջավայրի վրա չնախատեսված ազդեցություններ կամ ռիսկեր	23
3	ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ	24
3.1	Ընթացիկ ժամանակահատվածում անցկացված մոնիթորինգի արդյունքներ	24
3.2	Բուսահողի կառավարում.....	70
3.3	Շինարարական թափոնի կառավարում	70
3.4	Ծառահատման/ծառատնկման գործընթաց.....	72
3.5	Առողջություն և անվտանգություն	73
3.5.1	Համայնքի առողջություն և անվտանգություն.....	73
3.5.2	Հանրային լսումներ և հաղորդակցություն	73
3.5.3	Աշխատակիցների առողջություն և անվտանգություն.....	74
3.6	Վերապատրաստման դասընթացներ	75
4	ՏՇՄԿՊ-Ի ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ	76
4.1	ՏՇՄԿՊ-ի վերանայում	76
5	ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՊՐԱԿՏԻԿԱ ԵՎ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	79

5.1	Արդյունավետ պրակտիկա	79
5.2	Բարելավման համար հնարավորություններ	79
6	ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ	80
6.1	Բողոքներ	80
7	ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ, ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ/ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ	109
8	ԱՄՓՈՓՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	110
8.1	Ամփոփում	110
8.2	Առաջարկություններ	114
9	2026Թ. ՀՈՒՆՎԱՐ-ՀՈՒՆԻՍ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾԻ ՀԱՄԱՐ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆ	115
9.1	ՃԴ-ի և Ինժեների համար	115
9.2	Կապալառուի համար	115
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ա՝ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ	117
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ Բ՝ ԾԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՀԵՏՈ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ, ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՌԴԻՏԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	119

Հապավումներ

ԱԶԲ	Ասիական զարգացման բանկ
ԿՇՄԿՊ	Կապալառուի շրջակա միջավայրի կառավարման պլան
ՇՄԿՊ	Շրջակա միջավայրի կառավարման պլան
ՇՄԱԳ	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում
ՆԲՓ	Նախնական բնապահպանական գնահատում
ԲՄՄ	Բնապահպանության գծով միջազգային մասնագետ
ԲԱՄ	Բնապահպանության գծով ազգային մասնագետ
ՇՄՆ	Շրջակա միջավայրի նախարարություն
ՏԿԵՆ	Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն
ԿԳՄՄՆ	Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն
ՏՇՄԿՊ	Տեղանքին հատուկ շրջակա միջավայրի կառավարման պլան
ԵԿՊ	Երթևեկության կառավարման պլան
ՃԴ	«Ճանապարհային դեպարտամենտ» հիմնադրամ
ԲՄՀ	Բնապահպանական մոնիթորինգի հաշվետվություն
ԲԱԱՄ	Բնապահպանության, առողջության և անվտանգության մասնագետ
ԲՄ	Բնապահպանության գծով մասնագետ
ՊՈԻՀ	Պատշաճ ուսումնասիրության զեկույց

---

1 ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1.1 Նախաբան

Տվյալ Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվությունը ընդգրկում է 2025թ.-ի հունվար-հունիս ժամանակահատվածը: Հաշվետվությունը համատեղ պատրաստվել է «Ճանապարհային դեպարտամենտ» հիմնադրամի, «Էգիս Ինթերնեյշնլի», «Կոքս Քնսալթի», «ԱԱԲ Պրոեկտ ՍՊԸ և Մ/ս Դայնեշչանդրա Ռ. Ագրավալ ՍՊԸ» ՀԶ-ի, «Լևանտինա Ինխեներիա Ի Կոնստրուկսիոն» ՀԶ-ի, «Ս.Լ. և Օբրաս Պուրիկաս Ի Ռեգարդիոսի» Ս.Ա.-ի կողմից:

1.2 Ընդհանուր տեղեկատվություն

Ի սկզբանե, շինարարական աշխատանքները իրականացվել են «Կորսան Կորվիամ Կոնստրուկցիոն» Էս.Էյ հայկական մասնաճյուղի և վերջինիս ենթակապալառուների կողմից: Այնուամենայնիվ, ՊԸՊ-ի 15.2 (ե) ենթակետի համաձայն, Գործատուն դադարեցրել է Կապալառուի հետ շինարարական աշխատանքների պայմանագիրը 2019թ. հուլիսի 18-ին: Մինչև 2019թ. դեկտեմբերի 31-ը ծրագրի կառավարումը և տեխնիկական վերահսկման խորհրդատուն ֆրանսիական «Սաֆեժ» և իսպանական «Էպտիսա» ընկերությունների համատեղ ձեռնարկությունն էր: Պայմանագրի ավարտից հետո, ԾԿԽ/Բնժեները շարունակել է Կապալառուի պայմանագրի հետդադարեցման գործընթացները շինարարական աշխատանքների համար: 2020-2021թթ.-ներին միջոցներ են ձեռնարկվել նախագծի իրականացումը շարունակելու համար այլ կապալառու/կապալառուների միջոցով:

Աշխատանքի ընթացքում, որոշվել է, որ Ագարակի պատմական և պահպանման գոտին կարող է ենթարկվել հնարավոր ազդեցությունների շինարարության ընթացքում: Խնդիրը լուծելու նպատակով, իրականացվել են հետազոտություններ և հնագիտական պեղումներ: Սույն ուսումնասիրությունների արդյունքում հաստատվեց, որ հնարավոր ազդեցությունները իրապես հնարավոր են: Հետագայում որոշում կայացվեց վերաձևակերպել նախագիծը, ինչը հանգեցրեց տարածքում հայտնաբերված հնագիտական վայրերը շրջանցող 8 կիլոմետրանոց նոր ճանապարհահատվածի հաստատմանը: Արդյունքում, նախատեսվում է վերսկսել շինարարությունը հետևյալ երկու հատվածներում՝

-
- Առաջադրանք 1՝ Ագարակի հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)
  - Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատվածը (Մ-1 ճանապարհ կմ 37+545-կմ 71+500):

Մինևույն ժամանակ, «Ճանապարհային դեպարտամենտը» բանակցել և կնքել է պայմանագիր 2020թ. օգոստոսի 10-ին պրն. Վիկտոր Բախտամյանի հետ՝ որպես ՆԲՓ/ՇՄԱԳ խորհրդատու, նոր ծրագրի նկարագրությանը և ընթացիկ գործունեությանը համապատասխան՝ Տրանշ-2 8 կմ (կմ 29+600-կմ 37+600) հատվածի շրջակա միջավայրի և սոցիալական ազդեցության գնահատման փաստաթղթի վերանայման և թարմացման ծառայություններ մատուցելու համար: ՆԲՓ/ՇՄԱԳ-ը թարմացման պահանջը հիմնված է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին ՀՀ օրենքի և ԱԶԲ անվտանգության մեխանիզմների պահանջների վրա՝ (i) շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին ՀՀ օրենք (հոդված 21, կետ 2-2)) 2. փորձաքննության դրական եզրակացության ժամկետը համարվում է ավարտված, եթե 2) նախագծում և հիմնական փաստաթղթերում կատարվել են փոփոխություններ, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ շրջակա միջավայրի վրա՝ առանց լիազոր մարմնին տեղեկացնելու, (ii) ԱԶԲ անվտանգության մեխանիզմների պահանջներ՝ 25. Համալիր խնդիրներ, (iii) ապահովելով անվտանգության պլանների թարմացումը՝ հիմք ընդունելով մանրամասն ինժեներական նախագիծը և գործողությունների շրջանակի փոփոխությունները: Թարմացված ՆԲՓ/ՇՄԱԳ-ը ներկայացվել է ԱԶԲ և ՀՀ ՇՄՆ: Դրական եզրակացությունը և հաստատումները ստացվել են համապատասխանաբար 06.08.2021թ.-ին և 26.08.2021թ.-ին: Տեղական ՆԲՓ և ՇՄԱԳ փաստաթղթերը տեղադրվել են «Ճանապարհային դեպարտամենտ» հիմնադրամի և ՀՀ ՇՄՆ վեբ կայքերում:

2021թ.-ին նախագծում աշխատանքի է ընդունվել նոր ինժեներ/խորհրդատու՝ նախորդ Կապալառուի կողմից մնացած քանակների հաշվարկման, առկա նախագծերի վերանայման, նոր մրցութային փաստաթղթերի պատրաստման, ինչպես նաև շինարարական աշխատանքների ընթացքում ինժեների պարտականությունները կատարելու համար: Համապատասխան պայմանագիրը կնքվել է «Էգիս Ինթերնեյշնլ» և «Կոքս Քնսայթ» ՀԶ-ի հետ 2021թ. փետրվարի 25-ին:

Առաջադրանք 1-ի համար, «ՃԴ»-ը ստորագրել է պայմանագիր «Ա.Ա.Բ. Պրոեկտ ՍՊԸ և Դայնեշչանդրա Ռ. Ագրավալ ՍՊԸ» ՀԶ-ի հետ՝ որպես շինարարական կապալառու 2022թ. հոկտեմբերի 28-ին:

Առաջադրանք 2-ի համար, «ՃԴ»-ը պայմանագիր է ստորագրել «Լևանտինա, Ինխեներիա Ի Կոնստրուկտիոն և Օբրաս Պուբլիկաս Ի Ռեգարդիոսի Ս.Ա.» ՀԶ-ի հետ՝ որպես շինարարական կապալառու 2023թ. հոկտեմբերի 3-ին:

Հաշվի առնելով, որ դրական եզրակացությունը անվավեր է ճանաչվել Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման մասին ՀՀ օրենքի համաձայն, բանակցություններ են տարվել «Ճանապարհային դեպարտամենտի» և Բնապահպանության նախարարության (ԲՆ) միջև՝ Տրանշ-2-ի 8 կմ կմ 29+600 - կմ 37+600 շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման փաստաթղթերը և Տրանշ-2-ի (որը ընդգրկում է 34 կմ հատված՝ կմ 37+545 - կմ 71+500) շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման փաստաթղթերը վերանայելու և թարմացնելու համար: ՀՀ ՇՄՆ-ը հաստատել է, որ երկու նախագծերի ՇՄԱԳ-ը թարմացնելու կամ վերանայելու անհրաժեշտություն չկա:

1.3 Ծրագրի նկարագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունը ընտրել է Բավրա-Երևան-Ագարակ երթուղին՝ որպես Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցք, որը պետք է վերականգնվի, վերակառուցվի և լայնացվի: Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիրը իրականացվում է Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության «Ճանապարհային դեպարտամենտ» հիմնադրամի կողմից, որը համակարգում է աշխատանքները: Բազմափուլ ֆինանսական գործիքի շրջանակներում (ԲՖԳ) ծրագիրը ֆինանսավորվում է Ասիական զարգացման բանկի կողմից (ԱԶԲ):

ԲՖԳ-ն նախատեսված է վերականգնել և արդիականացնել հյուսիսից հարավ ձգվող ճանապարհները՝ նոր, բարեկարգված և ընդլայնված հյուսիս-հարավ մայրուղի ձևավորելու նպատակով: Հիմնական նպատակն է ընդլայնել առկա երկշերտ ճանապարհները՝ վերածելով չորս գոտիով ճանապարհների հնարավորության դեպքում գոյություն ունեցող երթուղիների երկայնքով կամ կառուցելով նոր այլընտրանքային երկշերտ ճանապարհներ այն հատվածներում, որտեղ մեկ չորս գոտիով ճանապարհ հնարավոր չի լինի կառուցել:

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Տրանշ 1-ի նպատակն է բարելավել հյուսիս-հարավ միջանցքի երկու ճանապարհային հատվածները, մասնավորապես՝ Երևանից Աշտարակ Մ-1 ճանապարհը կմ 18+370-ից մինչև 29+773 (Հատված 3՝ Կապալառուի պայմանագրով) և Երևանից Արարատ Մ-2 ճանապարհի կմ 9+312-ից մինչև 47+400 (Հատված 2՝ Կապալառուի պայմանագրով):

Տրանշ 2 ծրագիրը սկսվում է Աշտարակում կմ 29+600-ում և ավարտվում կմ 71+500-ում՝ Թալինի մոտ (Հատված 1՝ Կապալառուի պայմանագրով): Երկու շրջանցիկներ կկառուցվեն Ուջանում կմ 36+600-ից մինչև կմ 40+300: Ծրագիրը նաև ունենալու է նոր ճանապարհահատված (8.95 կմ) Կաթնաղբյուրում՝ սկսած կմ 59+950-ից մինչև 68+900, որը գտնվելու է առկա մայրուղու ձախ կողմում և միանալու է առկա ծրագրին Թալինում:

Նկար 1: Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի Տրանշ 1 և 2

Տրանշ 2-ը հետևաբար բաղկացած է 2 մասերից: Խուսափելու համար 32+750 – 33+400 կմ կարևոր հնագիտական տարածքից՝ որոշում կայացվեց վերանախագծել առաջին 8 կմ-ը (Առաջադրանք 1, կմ 29+600 – 37+600) Ագարակ համայնքի տարածքում: Փոփոխված երթուղին անցնում է հետևյալ գյուղական համայնքներով՝ Ոսկեվազ, Ագարակ և Աղձք: Մնացած 34 կմ-

---

ի վրա աշխատանքները (Առաջադրանք 2) միայն մասամբ էին ավարտվել, երբ շինարարական պայմանագիրը դադարեցվեց 2019թ. հուլիսին: 8 կմ երկարությամբ շրջանցիկ ճանապարհի շինարարական աշխատանքների մեկնարկը տրվել է 2023թ. հունվարի 16-ին, իսկ 34 կմ երկարությամբ ճանապարհի շինարարության ավարտի մեկնարկը տրվել է 2023թ. նոյեմբերի 13-ին:

1.4 Ծրագրի պայմանագրեր և կառավարում

Ծրագրի իրականացման ամբողջ ընթացքում ԱԶԲ-ը կանոնավոր կերպով իրականացնում է դիտարկումներ և ստուգումներ՝ ԱԶԲ Անվտանգության մեխանիզմների քաղաքականության (SPS 2009) չափանիշներին և պահանջներին համապատասխան: ԱԶԲ-ն կաջակցի «ՃԴ»-ին կառավարելու սոցիալական և բնապահպանական ազդեցությունները և ռիսկերը, այդպիսով նպաստելով երկարաժամկետ ներդրումների կայնության խթանմանը:

Կոնտակտային տվյալներ՝

Հասցե՝ Վ. Սարգսյան փողոց, Կամար բիզնես կենտրոն, 7րդ հարկ
0010 Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Հեռ.՝ +374 10 512300,
Ֆաքս՝ +374 10 546374
www.adb.org/armenia

«ՃԴ» հիմնադրամը իրականացնում է ծրագրի իրականացման ամենօրյա կառավարում: «ՃԴ» հիմնադրամը ներառում է սոցիալական և բնապահպանական անձնակազմ, որոնց պատասխանատվությունների թվին է պատկանում ծրագրի բնապահպանական ամբողջ հարցերի կառավարումը:

Կոնտակտային տվյալներ՝

Հասցե՝ Կառավարական տուն 3, Հանրապետության հրապարակ
0010 Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Հեռ.՝ +374 10 511 391
Էլ. փոստ՝ info@armroad.am
www.armroad.am

«Էզիս Ինթերնեյշնլ» և «Կոքս Քոնսալթ Գմբի» վերահսկողական խորհրդատու/ինժեներական համատեղ ձեռնարկությունը իրականացնում է ամբողջ շինարարական աշխատանքների վերահսկողությունը և ծրագրի հաշվետվությունը:

Խորհրդատուի շրջակա միջավայրի անվտանգության բաժինը պատասխանատու է

շինարարական աշխատանքների վերահսկողության՝ բնապահպանական և հնագիտական ազդեցության հետ կապված, և մասնավորապես, Կապալառուի կողմից ՇՄԿՊ-ի իրականացման վերահսկման և հաշվետվություն ներկայացնելու համար:

Առաջադրանք 1-ի և 2-ի համար՝

Կոնտակտային տվյալներ՝

Հասցե՝ Կենտրոնական պողոտա - CS 20538, 15

Գյուանկուր – 78286 Սեն Քանտեն ան Իվլին Սեդեքս, Ֆրանսիա

Հեռ.՝ +33 139415070

Էլ. հասցե՝ richard.thadani@egis.fr

Առաջադրանք 1-ի համար՝

Կապալառու Հ/Ձ «ԱԱԲ Պրոեկտ ՍՊԸ Դայնեշչանդրա Ռ. Ագրավալը» որպես շինարարական կազմակերպություն, իրականացնում է շինարարական աշխատանքներ: Կապալառուի բնապահպանական մարմինը պատասխանատու է Կապալառուի ԲԿՊ-երի, ՇՄԿՊ-երի պատրաստման և իրականացման համար, ինչպես նաև շինարարական աշխատանքների մոնիթորինգի և հաշվետվության կազմման:

Կոնտակտային տվյալներ՝

Հասցե՝ Գևորգ Ստեփանյան փողոց, 1ա շենք

0037 Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

Հեռ.՝ +374 44 999333

Էլ. հասցե՝ info@aab.am

Կայք՝ www.aabconstruction.com

Առաջադրանք 2-ի համար՝

Կապալառու Հ/Ձ «Լևանտինա, Ինխեներիա ի Կոնստրուկսիոն», «Ս.Լ. և Օբրաս Պուբլիկաս ի Ռեզարդիոսի» Ս.Ա.-ն՝ որպես շինարարական կազմակերպություն, իրականացնում է շինարարական աշխատանքներ: Կապալառուի բնապահպանական մարմինը պատասխանատու է Կապալառուի ԲԿՊ-երի, ՇՄԿՊ-երի պատրաստման և իրականացման համար, ինչպես նաև շինարարական աշխատանքների մոնիթորինգի և հաշվետվության կազմման:

Կոնտակտային տվյալներ՝

Հասցե՝ Փ/ Ռամոն Գալդոն, 10 PC. 46260

Ալբերիկ (Վալենսիա) ԻՍՊԱՆԻԱ
Հեռ.՝ +34 962441713
Էլ. հասցե՝ lic@lic-sl.com

ՃԴ բնապահպանական և սոցիալական անձնակազմ

Ծրագրի ազդեցության կառավարման աշխատանքները ստանձնել են՝

- Մարիամ Թաթուլյանը, ով աշխատանքի է անցել «ՃԴ»-ում 2023թ. ապրիլին, որպես շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության հարցերով մասնագետ, ով պատասխանատու է ծրագրի բնապահպանական կառավարման և ՀՀ բնապահպանական օրենսդրությանը համապատասխանելու, ինչպես նաև ծրագրերի պատրաստման և իրականացման ընթացքում դոնոր կազմակերպությունների անվտանգության քաղաքականությունների՝ ներառյալ նախագծման, շինարարության և վերահսկողության համար:
- Շուշան Քոչարյանը՝ սոցիալական ազդեցությունների կառավարման ծառայության ղեկավար, ով պատասխանատու է ծրագրի սոցիալական կառավարման և ՀՀ ազգային օրենսդրությանը համապատասխանելու, ինչպես նաև ծրագրերի իրականացման ընթացքում դոնոր կազմակերպությունների անվտանգության քաղաքականությունների՝ ներառյալ շինարարության և վերահսկողության համար:

Խորհրդատուի բնապահպանական անվտանգության բաժին

Ներկայումս, և՛ **Առաջադրանք 1**-ի և՛ **Առաջադրանք 2**-ի համար, Խորհրդատուի բնապահպանական անվտանգության բաժինը բաղկացած է հետևյալ անձանցից՝

- Արսեն Հայրիյան՝ բնապահպանության, առողջության և անվտանգության մասնագետ, ով պատասխանատու է շրջակա միջավայրի անվտանգության ընդհանուր կառավարման համար: Նա տեղափոխվել է 2023թ. դեկտեմբերին: Դրանից հետո, Ինժեները հրավիրել է աշխատանքի Կարինե Ազատյանին:
- Ջուլիետտա Հակոբյան՝ սոցիալական մասնագետ, ով պատասխանատու է սոցիալական անվտանգության ընդհանուր կառավարման համար:
- Բորիս Գասպարյան՝ հնագիտության մասնագետ, ով պատասխանատու է հնագիտական անվտանգության ընդհանուր կառավարման համար:

Կապալառուի բնապահպանական անվտանգության մարմին

Առաջադրանք 1-ի համար, Կապալառուի բնապահպանական անվտանգության բաժինը բաղկացած է հետևյալ մասնագետներից՝

- Միքայել Թևոսյան՝ բնապահպանության մասնագետ (ԲՄ), ով պատասխանատու է Կապալառուի գործունեությունը համապատասխանեցնել ԱԶԲ-ի անվտանգության բնապահպանական մասին:
- Արման Խաչատրյան՝ սոցիալական մասնագետ (ՍՄ), ով պատասխանատու է Կապալառուի գործունեությունը համապատասխանեցնել ԱԶԲ անվտանգության սոցիալական մասին:
- Դավիթ Ղամբարյան՝ առողջության և անվտանգության մասնագետ (ԱԱՄ), ով պատասխանատու է համապատասխանեցնել Կապալառուի գործողությունները ԱԶԲ անվտանգության քաղաքականության առողջության և անվտանգության մասին: Մասնագետը ստանձնել է իր պարտականությունները 2024թ. հոկտեմբերի 1-ին:
- Հայկ Հայդոսյան՝ հնագիտության մասնագետ, ով պատասխանատու է պատմական, մշակութային և հնագիտական հուշարձանները պաշտպանել շինարարական աշխատանքների հետևանքով առաջացած բացասական հետևանքներից ՇՄԿՊ-ի իրականացման շրջանակներում:

Առաջադրանք 2-ի համար, Կապալառուի բնապահպանական անվտանգության մարմինը բաղկացած է հետևյալ մասնագետներից՝

- Միքայել Թևոսյան՝ բնապահպանական և սոցիալական անվտանգության մասնագետ, ով պատասխանատու է համապատասխանեցնել Կապալառուի գործողությունները ԱԶԲ անվտանգության բնապահպանական և սոցիալական մասին:
  - Սերգեյ Խաչատրյան՝ առողջության և անվտանգության մասնագետ (ԱԱՄ), ով պատասխանատու է Կապալառուի գործողությունները համապատասխանեցնել ԱԶԲ Անվտանգության քաղաքականության առողջության և անվտանգության մասին:
  - Հայկ Հայդոսյան՝ հնագիտության մասնագետ, ով պատասխանատու է պատմական, մշակութային և հնագիտական հուշարձանները պաշտպանել
-

շինարարական աշխատանքների հետևանքով առաջացած բացասական
հետևանքներից ՇՄԿՊ-ի իրականացման շրջանակներում:

1.5 Ծրագրի գործունեությունը ընթացիկ հաշվետու ժամանակահատվածում

1. Առաջադրանք 1՝ Ազարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացվել են հետևյալ շինարարական
աշխատանքները՝

1. նշագծում,
2. լուսավորության տեղադրման աշխատանքներ,
3. էլեկտրական ենթակայանի սնուցող մալուխների տեղադրման աշխատանքներ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Կապալառուն զեկուցել է, որ աշխատանքի է ընդունել 12
աշխատակցի, որոնցից բոլորը եղել են տղամարդիկ:

2. Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհահատված կմ 37+545-կմ 71+500)

Հաշվետու ժամանակահատվածում հետևյալ շինարարական աշխատանքներն են
իրականացվել՝

1. հանույթ,
2. լիցք,
3. դաշտային ճանապարհների կառուցում,
4. նոր էստակադանների կառուցում,
5. նոր գետնանցումների կառուցում,
6. նոր բետոնե ջրատարների կառուցում,
7. ճանապարհային նշանների տեղադրում,
8. փողոցային լուսավորություն,
9. մաքրում և արմատահանում:

Կապալառուի աշխատակիցների ընդհանուր թրվը, դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, 90 է:
Անձնակազմը բաղկացած է մոտավորապես 96.44% տղամարդկանցից և 3.56% կանանցից:

Երկու առաջադրանքների համար անցկացվող աշխատանքների լուսանկարները
ներկայացված են ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ա-ում:

1.6 Ծրագրի նախագծման ցանկացած փոփոխության նկարագրություն

1. Առաջադրանք 1՝ Ազարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Առաջադրանք 1-ի համար, նախագծային փոփոխություն է կատարվել գործող մայրուղու շրջանցիկ ճանապարհի վերաբերյալ: Նախագծման տվյալ փոփոխությունը պայմանավորված էր անվտանգության նկատառումներով: Հատկապես, շրջանցման ձախ կողմից՝ 0+340 կմ-ից մինչև 0+380կմ-ը, առաջին շրջադարձի շառավիղը 60 մ-ից փոխվել է 120 մ-ի: Այս փոփոխությունը կատարվել է, որպեսզի կանխվի ավտոմեքենաների բախումները և ապահով լինի տարածքում տեղակայված շենքի անվտանգությունը:

Հաշվետու ժամանակահատվածում չկային նախագծման որևէ փոփոխություններ:

1. Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհահատված կմ 37+545-կմ 71+500)

Առաջադրանք 2-ի համար, Գործատուն պահանջել է, որ Նոր Եղեսիայի (41+300) «T»-աձև հանգույցը վերակառուցվի՝ դառնալով լիարժեք հանգույց: Սա պահանջեց հավելյալ էստակադայի և նոր մուտքային ճանապարհների նախագծում: Սույն դաշտային նոր ճանապարհները անհրաժեշտ էին այն համայնքների համար, որոնց մուտքը կխաթարվի կամ կկտրվի նոր մայրուղու պատճառով: Բոլոր նշված նախագծային փոփոխությունները ներառվել են բնապահպանական և հնագիտական պատշաճ ուսումնասիրության հաշվետվությունում:

Հաշվետու ժամանակահատվածում նախագծման փոփոխություններ չկային:

1.7 Շինարարական մեթոդների հետ համաձայնեցված ցանկացած փոփոխության նկարագրություն

Հաշվետու ժամանակահատվածում շինարարական մեթոդների հետ համաձայնեցված որևէ փոփոխության նկարագրություն արձանագրված չէ:

---

2 ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ

ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2.1 Բնապահպանական անվտանգության գործողությունների ընդհանուր նկարագրություն

Տրանշ 2-ի 8 կմ հատվածի (կմ 29+600-ից մինչև կմ 37+600) վերանայված ՆԲՓ/ՇՄԱԳ հաշվետվությունները ներկայացվել են ԱԶԲ-ին և ՀՀ ՇՄՆ-ին: Դրական եզրակացությունները և հաստատումները ձեռք են բերվել համապատասխանաբար 2021թ. օգոստոսի 6-ին և 26-ին: Տեղական ՆԲՓ/ՇՄԱԳ փաստաթղթերը հասանելի են դարձել «ՃԴ» հիմնադրամի և ՀՀ ՇՄՆ հանրային հասանելիության կայքերում:

Հաշվի առնելով, որ դրական եզրակացությունը ճանաչվել է անվավեր, համաձայն շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության մասին ՀՀ օրենքով, բանակցություններ են տեղի ունեցել «Ճանապարհային դեպարտամենտ» հիմնադրամի և Շրջակա միջավայրի նախարարության միջև՝ վերանայելու և թարմացնելու Տրանշ-2 8 կմ 29+600 – կմ 37+600-ի և Տրանշ 2-ի (որը ընդգրկում է 34 կմ ճանապարհահատված՝ կմ 37+545 – կմ 71+50) շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման փաստաթղթերը: ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարությունը հաստատել է, որ անհրաժեշտ չէ ՇՄԱԳ-ի վերանայում և թարմացում երկու ծրագրերի համար:

Առաջադրանք 1-ի համար ԿՇՄԿՊ-ը հաստատվել է 2023թ. ապրիլի 24-ին Ծառերի կառավարման պլանի թարմացման պայմանով: ԾԿՊ-ը տրամադրվել է 2024թ. նոյեմբերի 7-ին: Փաստաթուղթը վերանայվել և հաստատվել է Ինժեների կողմից 2024թ. նոյեմբերի 11-ին:

Հետևելով նոր նախագծի փոփոխություններին՝ ԱԶԲ-ն պահանջել է պատշաճ ուսումնասիրության հաշվետվություն **Առաջադրանք 2-ի** համար, որը պատրաստվել, հաստատվել և հրապարկվել է 2024թ. հոկտեմբերին: Դրանից հետո, ՏՇՄԿՊ-ն թարմացվել է, ըստ ՊՈԻՉ-ի, և սպասում է հաստատման:

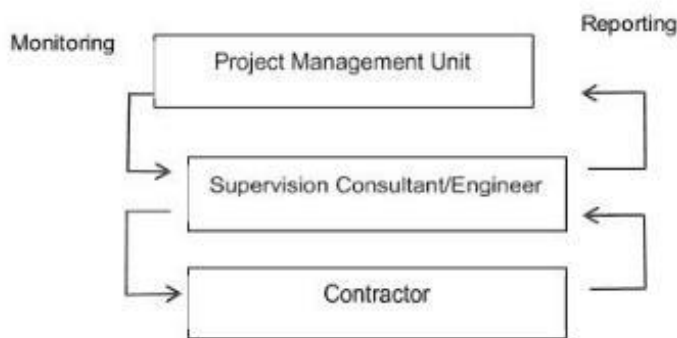
«Ճանապարհային դեպարտամենտ» հիմնադրամը իրականացնում է ծրագրի իրականացման ամենօրյա կառավարում: «ՃԴ» հիմնադրամը ներառում է սոցիալական և բնապահպանական անձնակազմ, որոնց պատասխանատվությունների թվին են պատկանում ծրագրի ամբողջ սոցիալական և բնապահպանական գործոնների կառավարումը:

Վերահսկող խորհրդատուն/ինժեները իրականացնում է ամբողջ շինարարական գործողությունները և ծրագրի հաշվետվությունը: Խորհրդատուի բնապահպանական անվտանգության մարմինը պատասխանատու է շինարարական աշխատանքների վերահսկման համար՝ բնապահպանական և հնագիտական ազդեցությունների հետ կապված, մասնավորապես, Կապալառուի կողմից ԲԿՊ-ի իրականացման ընթացքում կատարման վերահսկման և հաշվետվությունների ներկայացման համար:

Կապալառուները իրականացնում են շինարարական աշխատանքներ: Կապալառուի բնապահպանական մարմինը պատասխանատու է Կապալառուի ԲԿՊ-երի, ՏՇՄԿՊ-երի պատրաստման և իրականացման համար, ինչպես նաև շինարարական աշխատանքների մոնիթորինգի և հաշվետվության համար:

2.2 Շինհրապարակի աուդիտներ

Առաջադրանք 1-ի և **Առաջադրանք 2**-ի համար շինարարական տեղամասի աուդիտները անցկացվել են՝ համաձայն զարգացող մոնիթորինգի ծրագրին, որը հիմնված է ԱԶԲ անվտանգության և ԲԿՊ պահանջների վրա:

Ըստ կանոնի՝ շինարարական տեղամասի մոնիթորինգի հետևյալ գործունեությունները իրականացվել են՝

1. Առաջադրանք 1՝ Ագարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Առաջադրանք 1-ի համար Պատվիրատուի շրջակա միջավայրի մասնագետը Ինժեների և Կապալառուի շրջակա միջավայրի մասնագետները իրականացրել են շինարարական

այցելություններ: Մանրամասն տեղեկատվությունը փաստաթղթավորված է հաստատված ստուգաթերթիկներում և ներկայացվել է առաջընթացի ամսական հաշվետվություններում:

Աղյուսակ 1. Առաջադրանք 1-ի համար անցկացված տեղամասային այցելություններ

Բնապահպանական անձնակազմ	Գործողություններ	Կարգավիճակ
Կապալառուի ԲՄՄ (բնապահպանական և սոցիալական մասնագետ)	Պարբերական մոնիթորինգի տեղամասային այցելությունները իրականացվել են ամսական կտրվածքով և արդյունքները զեկուցվել են ամսական օգտագործելով հաստատված ստուգաթերթիկի ձևանմուշը: Ամսական հաշվետվություն ինժեներին՝ վերջինիս կողմից կայացած շինհրապարակի այցելություններին մասնակցելու վերաբերյալ, որոնք տեղի են ունեցել հուլիսի 8-ին, 16-ին, 25-ին, օգոստոսի 6-ին, 14-ին, 19-ին և 28-ին, սեպտեմբերի 15-ին և 19-ին, հոկտեմբերի 15-ին, նոյեմբերի 26-ին և դեկտեմբերի 26-ին:	Շարունակությունը՝ հաջորդ հաշվետու ժամանակահատվածում:
Վերահսկող ինժեների ԲԱԱՄ	Պարբերական մոնիթորինգի տեղամասային այցելությունները իրականացվել են ամսական կտրվածքով և արդյունքները զեկուցվել են ամսական օգտագործելով հաստատված ստուգաթերթիկի ձևանմուշը: Շինհրապարակի այցելությունների մոնիթորինգը տեղի են ունեցել հուլիսի 25-ին, օգոստոսի 6-ին, 14-ին, 19-ին և 28-ին, սեպտեմբերի 15-ին և 19-ին, հոկտեմբերի 15-ին, նոյեմբերի 26-ին և դեկտեմբերի 26-ին:	Շարունակությունը՝ հաջորդ հաշվետու ժամանակահատվածում:
Գործատուի ԲՄ	Ամսական մոնիթորինգ և ստույգայցեր շինհրապարակներ: Կիսամյակային հաշվետվություն ներկայացնել ԱԶԲ-ին: Շինհրապարակի այցելությունների մոնիթորինգը տեղի են ունեցել սեպտեմբերի 15-ին, հոկտեմբերի 15-ին և նոյեմբերի 26-ին:	Շարունակությունը՝ հաջորդ հաշվետու ժամանակահատվածում:
ԱԶԲ ԲՄ	ԱԶԲ-ի այցելությունը դեպի շինհրապարակ տեղի է ունեցել նոյեմբերի 26-ին:	Շարունակությունը՝ հաջորդ հաշվետու ժամանակահատվածում:

2025թ. նոյեմբերի 26-ին շինհրապարակի համատեղ այցելությունը տեղի է ունեցել Պատվիրատուի, Ինժեների, Կապալառուի և ԱԶԲ-ի ներկայացուցիչների հետ: Այցելության ընթացքում մասնակիցները շրջել են շինարարական տարբեր տեղամասեր՝ ներառյալ Կապալառուի շինարարական ճամբար և բետոնի գործարան: Նրանք տեղում քննարկումներ են ունեցել բնապահպանական, սոցիալական, հնագիտական, առողջապահական և անվտանգության հնարավոր հարցերի վերաբերյալ, որ կարող է առաջանել կամ արդեն գոյություն ունի շինարարական գործընթացում: Հետշինարարական աուդիտը և հանձնման գործընթացները ևս քննարկվել են: Ի հավելումն, սոցիալական, առողջության, անվտանգության և բնապահպանական պահանջների հետ կապված փաստաթղթավորումը և համապատասխանության առկայությունը ևս քննարկվեցին:

2. Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 37+545-կմ 71+500)

Առաջադրանք 2-ի համար Պատվիրատուի բնապահպանական մասնագետը Ինժեների և Կապալառուի բնապահպանական մասնագետների հետ անցկացրել է շինհրապարակի այցելություններ: Մանրամասն տեղեկատվությունը փաստաթղթավորվել է հաստատված ստուգաթերթիկում և ներկայացվել է առաջընթացի ամսական հաշվետվություններում:

Աղյուսակ 2. Առաջադրանք 2-ի համար անցկացվող շինհրապարակի աուդիտներ

Բնապահպանական անձնակազմ	Գործողություններ	Կարգավիճակ
Կապալառուի ԲՄՄ (բնապահպանական և սոցիալական մասնագետ)	Պարբերական մոնիթորինգի տեղամասային այցելությունները իրականացվել են շաբաթական կտրվածքով և արդյունքները զեկուցվել են շաբաթական՝ օգտագործելով հաստատված ստուգաթերթիկի ձևանմուշը: Ամսական հաշվետվություն ինժեներին՝ վերջինիս կողմից կայացած տեղամասի այցելությանը մասնակցելու վերաբերյալ, որոնք տեղի են ունեցել հուլիսի 8-ին, 16-ին, 25-ին, օգոստոսի 6-ին, 14-ին, 20-ին, 28-ին, սեպտեմբերի 4-ին, 8-ին, 19-ին, 25-ին, հոկտեմբերի 6-ին, 15-ին, 22-ին, 27-ին, նոյեմբերի 6-ին, 12-ին, 19-ին, 26-ին և դեկտեմբերի 3-ին, 10-ին, 12-ին, 16-ին, 26-ին:	Շարունակությունը՝ հաջորդ հաշվետու ժամանակահատվածում:

Վերահսկող ինժեների ԲԱԱՄ	Պարբերական մոնիթորինգի տեղամասային այցելությունները իրականացվել են ամսական կտրվածքով և արդյունքները զեկուցվել են ամսական օգտագործելով հաստատված ստուգաթերթիկի ձևանմուշը: Շինհրապարակի այցելությունների մոնիթորինգը տեղի են ունեցել հուլիսի 25-ին, օգոստոսի 20-ին, սեպտեմբերի 19-ին, հոկտեմբերի 15-ին, նոյեմբերի 26-ին և դեկտեմբերի 26-ին:	Շարունակությունը՝ հաջորդ հաշվետու ժամանակահատվածում:
Գործատուի ԲՄ	Ամսական մոնիթորինգ և ստույգայցեր շինհրապարակներ: Կիսամյակային հաշվետվություն ներկայացնել ԱԶԲ-ին: Շինհրապարակի այցելությունների մոնիթորինգ տեղի են ունեցել սեպտեմբերի 19-ին, հոկտեմբերի 15-ին և նոյեմբերի 26-ին:	Շարունակությունը՝ հաջորդ հաշվետու ժամանակահատվածում:
ԱԶԲ ԲՄ	ԱԶԲ-ի այցելությունը դեպի շինհրապարակ տեղի է ունեցել նոյեմբերի 26-ին:	Շարունակությունը՝ հաջորդ հաշվետու ժամանակահատվածում:

2025թ. նոյեմբերի 26-ին համատեղ տեղամասային այցելություն է տեղի ունեցել Պատվիրատուի, Ինժեների, Կապալառուի և ԱԶԲ-ի ներկայացուցիչների հետ: Այցելության ընթացքում մասնակիցները շրջել են շինարարական տարբեր տեղամասեր՝ ներառյալ Կապալառուի շինարարական ճամբար: Նրանք տեղում քննարկումներ են ունեցել բնապահպանական, սոցիալական, հնագիտական, առողջապահական և անվտանգության հնարավոր հարցերի վերաբերյալ, որ կարող է առաջանել կամ արդեն գոյություն ունի շինարարական գործընթացում: Հետշինարարական աուդիտը և հանձնման գործընթացները ևս քննարկվել են: Ի հավելումն, սոցիալական, առողջության, անվտանգության և բնապահպանական պահանջների հետ կապված փաստաթղթավորումը և համապատասխանության առկայությունը ևս քննարկվեցին:

2.3 Խնդիրների լուծում

Առաջադրանք 1-ի համար լուծված խնդիրների ընդհանուր քանակը տվյալ ժամանակահատվածում ներկայացված է Աղյուսակ 3-ում:

Աղյուսակ 3. 2025թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Առաջադրանք 1-ի լուծված խնդիրների ամփոփումը

Ամփոփման աղյուսակներ			
Խնդիրների լուծման ընդհանուր քանակը հաշվետու ժամանահատվածում	17	Խնդիրները՝ ըստ Կատեգորիայի	
		Շրջակա միջավայր	4
Չլուծված խնդիրների քանակը հաշվետու ժամանակահատվածում	9	Սոցիալական	6
Լուծված խնդիրների քանակը հաշվետու ժամանակահատվածում	12	Առողջություն	2
Չլուծված խնդիրների քանակը հաշվետու ժամանակահատվածի վերջում	5	Անվտանգություն	1
Հետևյալ խնդիրներից լուծվածների տոկոսը	70%	Այլ	4

Առաջադրանք 2-ի հետ կապված տեղեկատվությունը ներկայացված է ստորև (Աղյուսակ 4)՝

Աղյուսակ 4. 2025թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Առաջադրանք 2-ի լուծված խնդիրների ամփոփումը

Ամփոփման աղյուսակներ			
Խնդիրների լուծման ընդհանուր քանակը հաշվետու ժամանահատվածում	41	Խնդիրները՝ ըստ Կատեգորիայի	
		Շրջակա միջավայր	4
Չլուծված խնդիրների քանակը հաշվետու ժամանակահատվածում	11	Սոցիալական	32
Լուծված խնդիրների քանակը հաշվետու ժամանակահատվածում	5	Առողջություն	2
Չլուծված խնդիրների քանակը հաշվետու ժամանակահատվածի վերջում	36*	Անվտանգություն	1
Հետևյալ խնդիրներից լուծվածների տոկոսը	12%	Այլ	2

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

* որից 32-ը սոցիալական են, իսկ 4-ը ԲԱԱ:

Ե՛վ Առաջադրանք 1-ի, և՛ Առաջադրանք 2-ի համար համապատասխանությունների և անհամապատասխանությունների մանրամասն ամփոփումը ներկայացված է Աղյուսակ 5-ում:

Աղյուսակ 5. 2025թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Առաջադրանք 1-ի և 2-ի համապատասխանությունների/անհամապատասխանությունների ամփոփումը

Ամիս	Ամբողջովին համապատասխան	Մասնակի համապատասխան	Անհամապատասխանություն	Անհամապատասխանությունները շտկվել են (Ա/Հ)	Անհամապատասխանությունները չեն շտկվել
ԱՌԱՋԱՂՄԱՆՔ 1					
2024					
Հունվար	35	13	3	1/0	2
Փետրվար	36	12	3	1/0	2
Մարտ	34	14	3	1/0	2
Ապրիլ	38	10	3	1/0	2
Մայիս	40	8	3	1/0	2
Հունիս	41	7	3	1/1	1
Հուլիս	34	13	4	2/0	2
Օգոստոս	44	2	5	2/3	0
Սեպտեմբեր	45	3	3	1/0	2
Հոկտեմբեր	46	1	4	1/0	3
Նոյեմբեր	44	4	3	1/0	2
Դեկտեմբեր	46	0	5	3/2	0
2025					
Ամիս	Ամբողջովին համապատասխան	Մասնակի համապատասխան	Անհամապատասխանություն	Անհամապատասխանությունները շտկվել են (Ա/Հ)	Անհամապատասխանությունները չեն շտկվել
Հունվար	36	2	8	0/0	8
Փետրվար	38	0	7	4/0	3
Մարտ	37	1	10	3/1	6
Ապրիլ	36	2	6	1/0	5
Մայիս	36	2	8	1/0	7
Հունիս	37		7	1/0	6
		1			

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Ամիս	Ամբողջովին համապատասխան	Մասնակի համապատասխան	Անհամապատասխանություն	Անհամապատասխանությունները շտկվել են (Ա/Հ)	Անհամապատասխանությունները չեն շտկվել
Հուլիս	44	2	5	2/3	0
Օգոստոս	34	14	3	1/0	2
Սեպտեմբեր	45	3	3	1/0	2
Հոկտեմբեր	45	1	4	1/0	3
Նոյեմբեր	34	13	4	2/0	2
Դեկտեմբեր	46	12	9	4/0	5
ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ 2					
2024					
Հունվար	-	-	-	-	-
Փետրվար	-	-	-	-	-
Մարտ	-	-	-	-	-
Ապրիլ	-	-	-	-	-
Մայիս	-	-	-	-	-
Հունիս	-	-	-	-	-
Հուլիս	38	10	3	1/0	2
Օգոստոս	36	12	3	1/0	2
Սեպտեմբեր	34	14	3	1/0	2
Հոկտեմբեր	45	3	3	1/0	2
Նոյեմբեր	46	3	2	1/0	2
Դեկտեմբեր	41	7	3	1/0	2
2025					
Ամիս	Ամբողջովին համապատասխան	Մասնակի համապատասխան	Անհամապատասխանություն	Անհամապատասխանությունները շտկվել են (Ա/Հ)	Անհամապատասխանությունները չեն շտկվել
Հունվար	33	2	3	0/0	3
Փետրվար	35	0	6	1/0	5
Մարտ	33	2	6	3/0	3
Ապրիլ	34	1	7	1/0	6
Մայիս	33	2	7	4/0	3

Ամիս	Ամբողջովին համապատասխան	Մասնակի համապատասխան	Անհամապատասխանություն	Անհամապատասխանությունները շտկվել են (Ա/Հ)	Անհամապատասխանությունները չեն շտկվել
Հունիս	33	2	6	1/0	5
Հուլիս	38	10	4	2/0	2
Օգոստոս	33	2	3	0/0	3
Սեպտեմբեր	46	3	3	1/0	2
Հոկտեմբեր	34	1	7	1/0	6
Նոյեմբեր	46	3	3	1/0	2
Դեկտեմբեր	36	12	4	0/0	4

Առաջադրանք 1-ի և **առաջադրանք 2-ի** համար Կապալառուի ԲԱԱ անձնակազմը կազմակերպել է բանավոր քննարկումներ ԲԱԱ-ի վերաբերյալ աշխատակիցների և վարպետների համար: Հաշվետու ժամանակահատվածում վարորդների հետ քննարկումները սևեռված են եղել պաշտպանիչ ծածկոցների օգտագործման և վարպետների անվտանգության պատասխանատվությունների վրա, հատկապես հանրային անվտանգության: Որպես արդյունք՝ Կապալառուի վարպետներին, վարորդներին և աշխատակիցներին հիշեցրել են վարելու և երթևեկության վերահսկողության միջոցառումների և կանոնների մասին: Նրանք նաև անդրադարձել են անվտանգության հիմնական վտանգներին շինարարական գործողությունների ընթացքում, ինչպիսիք են աշխատելը փայտամածի վրա, օգտագործել սանդուղքներ, աշխատել խրամատներում և կրել անհատական պաշտպանության միջոցներ: Աշխատակիցներին և ենթակապալառուի անձնակազմին ապահովել են անհրաժեշտ ԱԱՄ-ով:

2.4 Միտումներ

Առաջադրանք 1-ի համար, ընդհանուր 94 խնդիր է արձանագրվել ծրագրի մեկնարկից սկսած: Հաշվետու ժամանակահատվածի վերջում, 5 խնդիրներ մնացել են չլուծված, իսկ մնացած 89 խնդիրները լուծվել են: Սա նշանակում է, որ արձանագրված խնդիրների մոտավորապես 94.6%-ը հաջողությամբ լուծվել է:

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Առաջադրանք 2-ի համար ընդհանուր 110 խնդիրներ արձանագրվել են ծրագրի մեկնարկից սկսած: Հաշվետու ժամանակահատվածի վերջում, 36 խնդիրներ մնում են չլուծված, որից 32-ը սոցիալական են, իսկ 4-ը՝ ԲԱԱ: Սա նշանակում է, որ արձանագրված խնդիրներից մոտավորապես 67%-ը հաջողությամբ լուծվել է:

2.5 Շրջակա միջավայրի վրա չնախատեսված ազդեցություններ կամ ռիսկեր

Առաջադրանք 1-ի և **Առաջադրանք 2**-ի համար ներկայիս ժամանակահատվածում շրջակա միջավայրի վրա չնախատեսված որևէ ազդեցություն կամ ռիսկ չի արձանագրվել:

3 ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

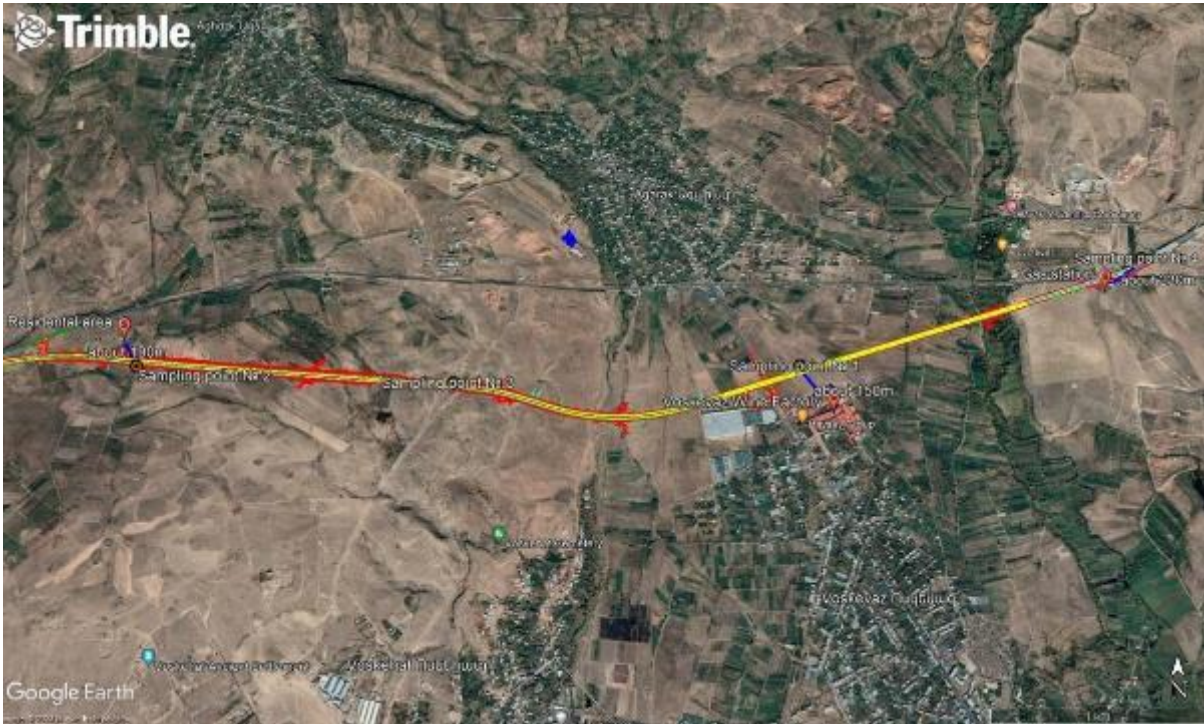
3.1 Հաշվետու ժամանակահատվածում անցկացված մոնիթորինգի վերանայում

Առաջադրանք 1՝ Ագարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհահատված կմ 29+600-կմ 37+545)

Առաջադրանք 1-ի համար, Մ1 Երևան-Գյումրու-Բավրա մայրուղու մոտ 8.0 կմ վերակառուցման համար Ագարակ համայնքի մոտ (կմ 29+600-ից մինչև կմ 37+545) փոշու, աղմուկի և վիբրացիայի հիմնական և պարբերական գործիքային չափումներ են կատարվել: Ծրագիրը իրականացվել է մասնագիտացված կառույցի կողմից՝ հիմնված լինելով «ԱԱԲ Պրոեկտ ՄՊԸ»-ի, «Մ/ս Դայնեշչանդրա Ռ. Ագրավալ Ինֆրասիոն ՄՊԸ»-ի և «Քոնսեկուարդ ՄՊԸ»-ի կնքված պայմանագրի վրա: Տվյալ չափումների նպատակը՝ հավաքել հիմնական տեղեկատվություն՝ աղմուկի և վիբրացիայի մակարդակների վերաբերյալ, ինչպես նաև զգայուն կետերում փոշու կոնցենտրացիաների, և գնահատել աղմուկի և վիբրացիայի մակարդակները, փոշու կոնցենտրացիան զգայուն կետերում շինարարությունից առաջ և ընթացքում (աշխատանքային պայմաններ) և ներկայացնել ուսումնասիրության արդյունքները: Մանրամասն մեթոդաբանությունը և սարքավորումները, ինչպես նաև չափման կետերը և իրենց նկարագրությունը ներկայացված է ՏՇՄԿՊ-ում:

Քարտեզ 1. Գործիքային չափումների կետեր Առաջադրանք 1-ի համար

Մ1 մայրուղու մոտ 8.0 կմ երկարությամբ՝ Ագարակ համայնքի մոտ, հիմնական և պարբերական գործիքային չափումների համար ընտրվել են հետևյալ կետերը՝

1. Նմուշառման կետ № 1 – 439669.91 մ E, 4460351.22 մ N, տեղեկայված է Ոսկեվազ գինու գործարանի մոտ (հեռավորություն՝ 150մ)։
  2. Նմուշառման կետ № 2 – 436247.00 մ E, 4460322.00 մ N, տեղակայված է Ուջանից մինչև Ագարակ հատվածում՝ փլուզված, ասֆալտապատ ճանապարհի ուղղությամբ (բնակելի տարածքից հեռավորությունը՝ մոտ 190մ)։
  3. Նմուշառման կետ № 3 – 437863.00 մ E, 4460255.00 մ N, տեղակայված է Ուջանից դեպի Ագարակ հատվածում՝ ախոռների մոտ։
  4. Նմուշառման կետ № 4 – 441617.46 մ E, 4461001.61 մ N, գտնվում է սկզբնամասում, բենզալցակայանի մոտ (հեռավորությունը՝ մոտ 230 մ)։
  5. Նմուշառման կետ № 5 - 435700.35 մ E, 4460485.93 մ N, տեղակայված է շինարարական աշխատանքների ճամբարի տարածքում։
  6. Նմուշառման կետ № 6 (Ջուր) - 438631.00 մ E, 4460179.00 մ N, տեղակայված է շինարարական աշխատանքների տարածքից (Շաղվարդ գետ) 50 մ բարձրության վրա։
  7. Նմուշառման կետ № 7 (Ջուր) - 438630.00 մ E, 4460025.00 մ N, տեղակայված է շինարարական աշխատանքների տարածքից (Շաղվարդ գետ) 50մ ներքև։
-

Աղյուսակ 6. Առաջադրանք 1-ի փոշու չափման կատեգորիաներ

№	Նյութի անվանումը	Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա (մգ/մ ³)		
		Ազգային առ.	Ազգային օրական միջին	ԱՀԿ/ՄՖԿ 24 ժամ
1	PM2.5	0.16	0.035	0.025
2	PM10	0.3	0.06	0.05

Աղյուսակ 7. Առաջադրանք 1-ի աղմուկի մակարդակի չափման կատեգորիաներ

№	Շինություններ և տարածքներ	Սահմանափակ արժեքի շեմ (ՍԱՇ), դԲԱ		
		Ազգային		Ազգային
		Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Առավելագույն աղմուկի մակարդակ	Մեկ ժամ համարժեք է աղմուկի մակարդակին
1	Աշխատանքային տարածք	80		85
2	Հյուրանոցների և հանրակացարանների մոտ գտնվող տարածքներ	60	75	
3	Բնակելի շենքերին, կլինիկաներին, ամբուլատորիաներին, հանգստյան տներին, խնամքի տներին, հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար նախատեսված տներին, գրադարաններին, մանկապարտեզներին, դպրոցներին և այլ կրթական հաստատություններին հարակից տարածքներ	55	70	45/55

Աղյուսակ 8. Առաջադրանք 1-ի վիբրացիայի մակարդակի չափման կատեգորիաներ

№	Ամբողջ մարմնի վիբրացիա	Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ	
		մ/վրկ ²	դԲ
1	Տրանսպորտային-տեխնոլոգիական(2 ^{րդ} կատեգորիա)	0.28	109
2	Տեխնոլոգիական (3 ^{րդ} կատեգորիա ա)	0.1	100
3	Տեխնոլոգիական (3 ^{րդ} կատեգորիա բ)	0.04	92
4	Տեխնոլոգիական (3 ^{րդ} կատեգորիա գ)	0.014	83

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

№	Ամբողջ մարմնի վիբրացիա	Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍՄՇ	
		մ/վրկ ²	դԲ
5	Բնակելի շենքեր, կլինիկաներ, հյուրանոցներ	0.004	72

Քանի որ բոլոր կետերը տեղակայված են բնակելի տարածքներին մոտ կամ ոչ հեռու, ստորև բերված աղյուսակների արդյունքները համեմատվում են բնակելի տարածքների ազգային և միջազգային չափանիշների հետ (օր.՝ 55/70 աղմուկի համար): Մանրամասները ներկայացված են ստորև՝

Աղյուսակ 9. Առաջադրանք 1-ի չափման կետերի աշխարհագրական դիրքը

Կետ	ԳՏՀ կոորդինատներ	Զգայուն ընկալիչներ	Մարքի գտնվելու վայրը մոտակա զգայուն ընդունիչից, մ
N1	439669.91 m E 4460351.22 m N	Ոսկեվազի գինու գործարան	Ոսկեվազ գինու գործարանից մոտ 150մ հեռավարության վրա
N2	436247.00 m E 4460322.00 m N	Բնակելի տարածք	Բնակելի տարածքից մոտ 190մ հեռավարության վրա
N3	437863.00 m E 4460255.00 m N	Ճանապարհահատված	Ախոռներին մոտ
N4	441617.46 m E 4461001.61 m N	Բենզալցակայան	Գազալցակայանից մոտ 230 մ հեռավորության վրա
N5	435700.35 m E 4460485.93 m N	Բետոնի գործարան	Շինարարական աշխատանքների ճամբարի տարածքում
N6	438631.00 m E 4460179.00 m N	Շաղվարդ գետ	Շինարարական աշխատանքների տարածքից մոտ 50մ հեռավորության վրա
N7	438630.00 m E 4460025.00 m N	Շաղվարդ գետ	Շինարարական աշխատանքների տարածքից 50 մ ներքև

Փոշու, աղմուկի և վիբրացիայի համար հիմնական հետազոտության արդյունքները անցկացվել են **2023թ. ապրիլի 4-ին**, որոնք ներկայացված են ստորև՝

Աղյուսակ 10. Մ1 Երևան-Գյումրի-Բավրա մայրուղու մոտ 8.0 կմ-ի վրա՝ Ազարակ համայնքի մոտ, փոշու (PM 2,5) չափման կետերը և արդյունքները ճանաչվել են՝ որպես հիմնական

Կետ №	PM2.5 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ ³	Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ ³

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ
					Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
1	0.06	0.14	0.08	0.09	0.16	0.035	0.025
2	0.07	0.06	0.08	0.07			
3	0.05	0.07	0.04	0.05			
4	0.08	0.09	0.06	0.08			
5	0.04	0.09	0.07	0.07			

Աղյուսակ 11. Մ1 Երևան-Գյումրի-Բավրա մայրուղու մոտ 8.0 կմ-ի վրա՝ Ազարակ համայնքի մոտ, փոշու (PM 10) չափման կետերը և արդյունքները ճանաչվել են՝ որպես հիմնական

Կետ №	PM10 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ ³				Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ ³		ՄՖԿ չափանիշ
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Ազգային		Օրական միջին
					Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	
1	0.07	0.18	0.08	0.11	0.3	0.06	0.05
2	0.07	0.06	0.09	0.07			
3	0.05	0.09	0.04	0.06			
4	0.08	0.13	0.07	0.09			
5	0.04	0.12	0.08	0.08			

Աղյուսակ 12. Մ1 Երևան-Գյումրի-Բավրա մայրուղու մոտ 8.0 կմ-ի վրա՝ Ազարակ համայնքի մոտ, աղմուկի մակարդակի չափման կետերը և արդյունքները ճանաչվել են՝ որպես հիմնական

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Միջին արժեք	Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային/ռեժիմներ
Կետ 1							
1	54.0	55.0	61.0	64.4	55	70	45/55
2	57.5		64.0				
3	53.5		68.2				
Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
					Ազգային		

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Միջին արժեք	Համարժեք աղմուկի մակարդակ ին	Աղմուկի առավելա գույն մակարդ ակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցե րեկային ռեժիմներ
Կետ 2							
1	40.3	42.1	48.1	48.5	55	70	45/55
2	44.0		49.4				
3	42.1		47.9				
Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Ազգային						
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Միջին արժեք	Համարժեք աղմուկի մակարդակ ին	Աղմուկի առավելա գույն մակարդ ակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցե րեկային ռեժիմներ
Կետ 3							
1	46.1	42.6	52.2	48.1	55	70	45/55
2	43.9		49.0				
3	37.7		43.3				
Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Ազգային						
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Միջին արժեք	Համարժեք աղմուկի մակարդակ ին	Աղմուկի առավելա գույն մակարդ ակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցե րեկային ռեժիմներ
Կետ 4							
1	55.1	61.0	63.2	68.8	80		85
2	66.7		74.0				
3	61.3		69.4				
Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Ազգային						
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելա գույն մակարդակ, LAmax	Միջին արժեք	Համարժեք աղմուկի մակարդակ ին	Աղմուկի առավելա գույն մակարդ ակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցե րեկային ռեժիմներ
Կետ 5							
1	53.9	56.3	59.3	62.7	80		85
2	52.8		58.8				
3	62.3		70.2				

Աղյուսակ 13. Մ1 Երևան-Գյումրի-Բավրա մայրուղու մոտ 8.0 կմ-ի վրա՝ Ագարակ համայնքի մոտ, Վիբրացիայի մակարդակի չափման կետերը և արդյունքները ճանաչվել են՝ որպես հիմնական

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 1			
1	0.07	0.10	0.28
2	0.15		
3	0.08		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 2			
1	0.05	0.07	0.28
2	0.07		
3	0.10		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 3			
1	0.10	0.08	0.28
2	0.06		
3	0.09		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 4			
1	0.02	0.04	0.28
2	0.03		
3	0.06		

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 5			
1	0.04	0.05	0.28
2	0.08		
3	0.03		

Չափումների ամփոփումը հետևյալն է՝
Փոշի՝

1. Չափման կետում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածում փոշու մուլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիաները: Ինչպես ներկայացված է աղյուսակներում, փոշու մուլեկուլների հիմնական իրական կոնցենտրացիաները գերազանցում են օրական միջին ԱԹԿ-երը (և՛ ազգային, և՛ ՄՖԿ չափանիշները):

Աղմուկ՝

2. Չափման կետում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում անցկացված աղմուկի մակարդակի չափումների արդյունքում՝ աղմուկի համարժեք և առավելագույն մակարդակները գտնվել են սանիտարական նորմերով սահմանված ՍԱՇ-երում:
3. Արժի նշել, որ աղմուկի մակարդակը Կետ 5-ում և Կետ 4-ում հիմնականում պայմանավորված է Երևան-Գյումրի մայրուղու ինտենսիվ երթևեկությունից (նշված կետերը տեղակայված են մայրուղու մոտ), այսպիսով աղմուկի մակարդակները միշտ բարձր են:

Վիբրացիա՝

1. Վիբրացիայի չափումների արդյունքները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում:

ՀՀ-ում մակերևութային **ջրերի** որակը վերահսկվում է ԵՄ-ի ջրային շրջանակային հրահանգի սկզբունքներին համապատասխան: Տվյալ համակարգը սահմանված է ՀՀ կառավարության 2011 թ. հունվարի 27-ի թիվ 75-Ն որոշմամբ և գործում է 2013 թ. հունվարից: Մշակվել է մակերևութային ջրերի որակի դասակարգման սխեմա, որը յուրաքանչյուր պարամետրի համար նախատեսում է 5 դաս: Տվյալ դասերն են՝ գերազանց (I դաս), լավ (II դաս), միջին (III դաս), վատ (IV դաս) և շատ վատ (V դաս): Դասերը տարբերվում են՝ կախված մակերևութային ջրերի նախատեսված օգտագործման նպատակից:

Աղյուսակ 14. Մակերևութային ջրերի որակի դասերը կախված են Առաջադրանք 1-ի ջրի օգտագործման նպատակներից

Նպատակ	Նշումներ	Դասեր				
		Դաս I, գերազանց	Դաս II, լավ	Դաս III միջին	Դաս IV, վատ	Դաս V, շատ վատ
Ազգային ջրային պաշար		✓	✓	✓	✓	✓
Ջրային հոսքերի պահպանում		✓	✓	-	-	-
Էկոհամակարգեր, ձկնաբուծություն/պահպանում	Սաղմոններ	✓	✓	-	-	-
	Ծածաններ	✓	✓	✓	-	-
Ոռոգում		✓	✓	✓	✓	-
Արդյունաբերական ջրօգտագործում		✓	✓	✓	✓	✓
Էներգիայի արտադրություն		✓	✓	✓	✓	✓

Շաղվարդ գետից ջրի նմուշառումը իրականացվել է շինարարական աշխատանքներից առաջ՝ Կատարողի չափագրող ինժեների կողմից 2023 թ. հուլիսի 7-ին: Նմուշառված ջրի քիմիական վերլուծությունը կատարվել է Շրջակա միջավայրի ազդեցության մոնիթորինգի կենտրոնի լաբորատորիայում: Ստացված արդյունքները գնահատվել և համեմատվել են ՀՀ կառավարության 2011 թ. հունվարի 27-ի N 75-Ն որոշմամբ սահմանված ջրի որակի նորմերի հետ: Ջրի որակի նորմերն ու պարամետրերը սահմանված են 14 ավազանների համար, ներառյալ՝ Քասաղ գետի ավազանի (Շաղվարդ գետ) համար:

Քիմիական և մետաղաբանական կազմակերպության կազմակերպչական հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Քասաղ գետի ավազանի ջրի որակի պարամետրերը, համաձայն ՀՀ կառավարության թիվ 75-Ն որոշման, ամփոփված են 16-րդ աղյուսակում:

Աղյուսակ 15. Քասաղ գետի ավազանի ջրի որակի պարամետրերը

Որակի պարամետրեր	Կատեգորիա					Մարմին
	I	II	III	IV	V	
BOD	3	5	9	18	>18	մգՕ ₂ /լ
COD	10	25	40	80	>80	մգՕ/լ
Հանքայնացում	95,8	191,6	1000	1500* *ռորդման համար 1000	>1500	մգ/լ
Կոշտություն	1,07	10	20	40	<40	մգ-հմ/լ
Հատուկ էլեկտրական հաղորդակցություն (EC)	148,4	296,8	1000	1500* *ռորդման համար 1000	>1500	մՍ/սմ ²
Ընդհանուր կախյալ պինդ նյութեր (TSS)	8,1	9,8	16,3	32,6	>32,6	մգ/լ
Ֆոսֆատ իոն	0,060	0,1	0,2	0,4	>0,4	մգ/լ
Սուլֆատ իոն	15,3	30,6	150	250	>250	մգ/լ
Քլորիդ իոն	3,5	7,0	150	200	>200	մգ/լ
Նիտրատ իոն	0,272	2,5	5,6	11,3	>11,3	մգ/լ
Նիտրիտ իոն	0,011	0,06	0,12	0,3	>0,3	մգ/լ
Ամոնիում իոն	0,033	0,4	1,2	2,4	>2,4	մգ/լ
Մագնեզիում	3,3	50	100	200	>200	մգ/լ
Կալցիում	18,5	100	200	300	>300	մգ/լ
pH	Մահմանված չէ					
Պիտտություն/թափանցիկություն	Մահմանված չէ					

Առաջադրանք 1-ի ջրի որակի չափման արդյունքներ և գնահատում (ձանաչվել է՝ որպես հիմնական)

Շահվարդ գետից ջրի նմուշառումը շինարարական աշխատանքներից առաջ իրականացվել է Կատարողի չափագրող ինժեների կողմից **2023 թ. հուլիսի 7-ին՝** N6 և N7 կետերում: Շահվարդ գետից նմուշառված ջրի քիմիական վերլուծության արդյունքները ներկայացված են 17-րդ աղյուսակում:

Աղյուսակ 16. Շաղվարդ գետից վերցված ջրի քիմիական վերլուծության արդյունքները

N	Չափված ցուցիչ	Չափման միավոր	Չափված արժեք		Օգտագործված ստանդարտ մեթոդ
			Կետ 6	Կետ 7	
1	Ընդհանուր կախյալ պինդ նյութեր (TSS)	մգ/լ	1.5	5.2	ISO 11923
2	Կոշտություն	մգ/լ	1.08	2.37	Հաշվարկային
3	BOD ₅	մգO ₂ /լ	1.56	1.07	ISO 5815-1
4	COD	մգO/լ	15	25	ISO 6060
5	Հատուկ էլեկտրական հաղորդակցություն (EC)	մգ/լ	145	378	ISO 7888
6	Հանքայնացում	մգ/լ	94	246	
7	Սուլֆատ իոն	մգ/լ	6.103	12.662	ISO 10304-1
8	Քլորիդ իոն	մգ/լ	5.455	24.90	
9	Նիտրատ իոն	մգ/լ	0.771	1.288	
10	Ֆոսֆատ իոն	մգ/լ	0.154	0.432	ISO 6878
11	Նիտրիտ իոն	մգ/լ	0.0660	0.797	ISO 6777
12	Ամոնիում իոն	մգ/լ	0.089	0.151	ISO 7150-1
13	Մագնեզիում	մգ/լ	5.285	12.15	ISO 17294-2
14	Կալցիում	մգ/լ	12.75	27.19	

Եզրակացություն՝

Նմուշառված ջրի քիմիական վերլուծությունը կատարվել է Շրջակա միջավայրի ազդեցության մոնիթորինգի կենտրոնի լաբորատորիայում, իսկ արդյունքները գնահատվել և համեմատվել են ՀՀ կառավարության 2011 թ. հունվարի 27-ի թիվ 75-Ն որոշմամբ սահմանված ջրի որակի նորմերի հետ: Շաղվարդ գետի ջրի որակի դասակարգումը տատանվում է II և III կարգերի միջև: II կարգի դեպքում մի շարք ցուցանիշներ գերազանցում են ՀՀ կառավարության թիվ 75-Ն որոշմամբ սահմանված սահմանային արժեքները, մասնավորապես՝

- Ֆոսֆատ իոն (կետեր N6 և N7)

- Նիտրիտ իոն (կետեր N6 և N7)
- Հանքայնացում (կետ N7)
- Հատուկ էլեկտրական հաղորդակցություն (EC) (կետ N7)
- Քլորիդ իոն (կետ N7)

III կարգի դեպքում միայն ֆոսֆատ իոնի ցուցանիշն է Կետ N7-ում գերազանցում ՀՀ կառավարության թիվ 75-Ն որոշմամբ սահմանված սահմանային արժեքները: Կարևոր է նշել, որ շինարարական աշխատանքները չեն կարող ազդել նշված ցուցանիշի վրա, քանի որ որևէ գործողություն չի անցկացվում ջրի աղբյուրի մոտ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում փոշու, աղմուկի և վիբրացիայի պարբերական գործիքային չափումներ չի իրականացվել ցածր մասշտաբի շինարարական աշխատանքների պատճառով:

Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհահատված կմ 37+545-կմ 71+500)

Մ1 Երևան-Գյումրի-Բավրա մայրուղու մոտ 34.0 կմ-ի (37+545 կմ-ից մինչև 71+435 կմ) շինարարությունն ավարտելու համար 10 վայրերում իրականացվել են փոշու, աղմուկի և վիբրացիայի վերաբերյալ հիմնական տվյալների հավաքագրման գործիքային չափումներ: Չափման կետերը ընտրվել են առկա փաստաթղթերի և զգայուն ընկալիչների գտնվելու վայրերի հիման վրա: Հիմնական չափումները, տվյալների հավաքագրումն ու վերլուծությունը կատարվել են «ՔՈՆՍԵԿՈԱՐԴ» ՍՊԸ ընկերության կողմից: Մանրամասն մեթոդաբանությունն ու սարքավորումները, ինչպես նաև չափման կետերն ու դրանց նկարագրությունը ներկայացված են ՏՀՄԿՊ-ում:

Հիմնական և ամենօրյա գործիքային չափումների համար ընտրվել են հետևյալ կետերը՝

1. Նմուշառման կետ № 1 – 40°17'9.45"N, 44°13'3.27"E, տեղակայված է բնակելի շինությունների մոտակայքում (10-15մ) և վառելիքի վերալիցքավորման կայանից 120մ հեռավորության վրա:
  2. Նմուշառման կետ № 2 – 40°16'58.97"N, 44°11'45.43"E, տեղակայված է Ուջան բնակավայրի տարածքում՝ բնակելի տարածքի և այգիների մոտ (ամենամոտ շինությունից հեռավորությունը՝ մոտավորապես 40մ):
  3. Նմուշառման կետ № 3 – 40°17'2.56"N, 44°10'30.15"E, տեղակայված է Կոշի մեծ խաչքարի և այլ փոքր խաչքարի մոտ (Կոշի մեծ խաչքարից հեռավորությունը՝ 120մ և փոքր խաչքարից՝ մոտավորապես 30մ):
-

4. Նմուշառման կետ № 4 – 40°17'16.18"N, 44° 9'50.54"E, տեղակայված է Կոշ բնակավայրի տարածքում՝ Կոշի գերեզմանատանը և բնակելի տարածքին մոտ (գերեզմանատանից հեռավորությունը՝ 50մ և ամենամոտ բնակելի շինությունից՝ մոտավորապես 80մ):
5. Նմուշառման կետ № 5 - 40°17'39.09"N, 44° 8'43.26"E, տեղակայված է Կոշ բնակավայրի տարածքում՝ բնակելի տարածքին մոտ (ամենամոտ շինությունից հեռավորությունը՝ 55մ):
6. Նմուշառման կետ № 6 - 40°17'43.61"N, 44° 7'21.39"E, տեղակայված է բնակելի տարածքի և այգիների մոտ (ամենամոտ շինությունից հեռավորությունը՝ 70մ):
7. Նմուշառման կետ № 7 - 40°17'49.97"N, 44° 5'57.53"E, տեղակայված է բնակավայրի տարածքում՝ բնակելի տարածքի և գերեզմանատան մոտ (գերեզմանատանից

հեռավորությունը՝ 90մ և ամենամոտ բնակելի շինությունից՝ 220մ):

8. Նմուշառման կետ № 8 - 40°18'20.92"N, 44° 4'32.80"E, տեղակայված է շինարարական աշխատանքների ճամբարի տարածքում:
9. Նմուշառման կետ № 9 - 40°21'8.16"N, 43°57'21.12"E, տեղակայված է Դավթաշեն բնակավայրի տարածքում (ամենամոտ շինությունից հեռավորությունը՝ 180մ, իսկ փոքր խաչքարից՝ 80մ):
10. Նմուշառման կետ № 10 - 40°23'38.26"N, 43°53'42.35"E, տեղակայված է Թալին բնակավայրի տարածքում (ամենամոտ բնակելի շինությունից հեռավորությունը՝ 60մ, իսկ գազալցակայանի կայանից՝ մոտավորապես 220մ):

Քարտեզ 2. Գործիքային չափումների համար կետեր Առաջադրանք 2-ի վերաբերյալ (Մաս I)

Քարտեզ 3. Գործիքային չափումների համար կետեր Առաջադրանք 2-ի վերաբերյալ (Մաս II)

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Քարտեզ 4. Գործիքային չափումների համար կետեր Առաջադրանք 2-ի համար (Մաս III)

Քարտեզ 5. Գործիքային չափումների համար կետեր Առաջադրանք 2-ի համար (Մաս IV)

Չափումների կատեգորիաները ներկայացված են Աղյուսակ 17-ում, 18-ում և 19-ում:

Աղյուսակ 17. Առաջադրանք 2-ի փոշու չափման կատեգորիաներ

№	Նյութի անվանում	Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա (մգ/մ ³)		
		Ազգային առ.	Ազգային օրական միջին	ԱՀԿ/ՄՖԿ 24 ժամ
1	PM2.5	0.16	0.035	0.025
2	PM10	0.3	0.06	0.05

Աղյուսակ 18. Առաջադրանք 2-ի աղմուկի մակարդակի չափման կատեգորիաներ

Քարտեզ 6. Գործիքային չափումների համար կետեր Առաջադրանք 2-ի համար (Մաս V)

		Սահմանափակ արժեքի շեմեր (ՍԱՇ), դԲԱ		
		Ազգային		WHO
		Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	Մեկ ժամը համարժեք է աղմուկի մակարդակին
1	Աշխատանքային տարածք	80		85
2	Հյուրանոցների և հանրակացարանների մոտ գտնվող տարածքներ	60	75	
3	Բնակելի շենքերին, կլինիկաներին, ամբուլատորիաներին, հանգստյան տներին, խնամքի տներին, հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար նախատեսված տներին, գրադարաններին, մանկապարտեզներին, դպրոցներին և այլ կրթական հաստատություններին հարակից տարածքներ	55	70	45/55

Աղյուսակ 19. Առաջադրանք 2-ի վիբրացիայի մակարդակի չափման կատեգորիաներ

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

№	Մարմնի ամբողջական վիբրացիա	Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ	
		մ/վրկ ²	դԲ
1	Տրանսպորտային-տեխնոլոգիական (2 ^{րդ} կատեգորիա)	0.28	109
2	Տեխնոլոգիական (3 ^{րդ} կատեգորիա ա)	0.1	100
3	Տեխնոլոգիական (3 ^{րդ} կատեգորիա բ)	0.04	92
4	Տեխնոլոգիական (3 ^{րդ} կատեգորիա գ)	0.014	83
5	Բնակելի շենքեր, կլինիկաներ, հյուրանոցներ	0.004	72

Քանի որ բոլոր կետերը տեղակայված են բնակելի տարածքներին մոտ կամ ոչ հեռու, ստորև բերված աղյուսակների արդյունքերը համեմատվում են բնակելի տարածքների ազգային և միջազգային չափանիշների հետ (օր.՝ 55/70 աղմուկի համար): Մանրամասները ներկայացված են ստորև՝

Աղյուսակ 20. Առաջադրանք 2-ի չափման կետերի աշխարհագրական դիրքը

Կետ	ՊՏՀ կոորդինատներ	Զգայուն ընկալիչներ	Մարքի գտնվելու վայրը մոտակա զգայուն ընդունիչից, մ
N1	40°17'9.45"N 44°13'3.27"E	Բնակելի տարածք և վերալիցքավորման կայան (Ուջան բնակավայր)	Բնակելի շենքերի մոտակայքում (10-15մ) հեռ. վրա և վառելիքի լիցքավորման կայանից՝ 120մ
N2	40°16'58.97"N 44°11'45.43"E	Բնակելի տարածք և այգիներ (Ուջան բնակավայր)	Մոտակա շենքից 40մ հեռավորության վրա
N3	40°17'2.56"N 44°10'30.15"E	Կոշի մեծ խաչքար և այլ փոքր խաչքար	Կոշի մեծ խաչքարից 120մ հեռ. վրա և փոքր խաչքարից՝ 30մ
N4	40°17'16.18"N 44° 9'50.54"E	Կոշի գերեզմանատուն և բնակելի տարածք (Կոշ բնակավայր)	Գերեզմանատնից 50մ հեռ. վրա և մոտակա շենքից՝ 80մ
N5	40°17'39.09"N 44° 8'43.26"E	Բնակելի տարածք (Կոշ բնակավայր)	Մոտակա շենքից 55 մ հեռավորության վրա
N6	40°17'43.61"N 44° 7'21.39"E	Բնակելի տարածք և այգիներ	Մոտակա շենքից 70 մ հեռավորության վրա
N7	40°17'49.97"N 44° 5'57.53"E	Գերեզմանատուն և բնակելի տարածք	Գերեզմանատնից 90մ հեռ. վրա և մոտակա շենքից՝ 220 մ

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

N8	40°18'20.92"N 44° 4'32.80"E	Շինարարական ճամբարի տարածքում	Շինարարական ճամբարի տարածքում
N9	40°21'8.16"N 43°57'21.12"E	Բնակելի տարածք (Դավթաշեն բնակավայր) և փոքր խաչքար	Մոտակա շենքից 170մ հեռ. վրա և փոքր խաչքարից՝ 80 մ
N10	40°23'38.26"N 43°53'42.35"E	Բնակելի տարածք (Թալին բնակավայր) և գազալցակայանի կայան	Բենզալցակայանից մոտ 220մ հեռ. վրա և մոտակա շենքից՝ 60 մ

2023թ. նոյեմբերի 25-ին անցկացված փոշու, աղմուկի և վիբրացիայի համար հիմնական հետազոտության արդյունքները ներկայացված են ստորև՝

Աղյուսակ 21. Փոշու (PM 2,5) չափման կետերը և արդյունքները ճանաչվել են՝ որպես հիմնական Մ1 Երևան-Գյումրի-Բավրա մայրուղու մոտ 34.0 կմ (կմ 37+545-ից մինչև կմ 71+435) շինարարության ավարտից հետո

Կետ №	PM2.5 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ ³				Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ ³		
					Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
1	0.016	0.016	0.018	0.017	0.16	0.035	0.025
2	0.020	0.018	0.018	0.019			
3	0.035	0.032	0.034	0.034			
4	0.034	0.032	0.032	0.033			
5	0.030	0.028	0.032	0.030			
6	0.034	0.030	0.030	0.031			
7	0.018	0.016	0.018	0.017			
8	0.014	0.012	0.012	0.016			
9	0.010	0.008	0.012	0.010			
10	0.012	0.010	0.010	0.011			

Աղյուսակ 22. Փոշու (PM 10) չափման կետերը և արդյունքները ճանաչվել են՝ որպես հիմնական Մ1 Երևան-Գյումրի-Բավրա մայրուղու մոտ 34.0 կմ (կմ 37+545-ից մինչև կմ 71+435) շինարարության ավարտից հետո

	PM10 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ ³	Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ ³	
		Ազգային	ՄՖԿ

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Կետ №							չափանիշ
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
1	0.032	0.026	0.028	0.029	0.3	0.06	0.05
2	0.034	0.032	0.032	0.033			
3	0.064	0.058	0.060	0.061			
4	0.060	0.058	0.058	0.059			
5	0.050	0.048	0.052	0.050			
6	0.056	0.052	0.052	0.053			
7	0.032	0.030	0.026	0.030			
8	0.020	0.014	0.016	0.017			
9	0.014	0.010	0.014	0.013			
10	0.018	0.010	0.016	0.015			

Աղյուսակ 23. Աղմուկի մակարդակի չափման կետերը և արդյունքները ճանաչվել են՝ որպես հիմնական Մ1 Երևան-Գյումրի-Բավրա մայրուղու մոտ 34.0 կմ (կմ 37+545-ից մինչև կմ 71+435) շինարարության ավարտից հետո

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LMax	Միջին արժեք	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	
Կետ 1							
1	54.3	56.0	60.9	62.1	55	70	45/55
2	58.4		63.9				
3	55.2		61.5				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LMax	Միջին արժեք	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	
Կետ 2							

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

1	61.4	64.4	67.6	73.9	55	70	45/55
2	63.2		73.0				
3	68.7		81.1				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LMax	Միջին արժեք	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ ներ գիշերայի ն/ցերեկայ ին ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավել ագույն մակարդ ակ	
Կետ 3							
1	62.4	62.1	71.2	70.9	55	70	45/55
2	59.7		68.4				
3	64.3		73.0				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LMax	Միջին արժեք	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ ցերեկային ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	
Կետ 4							
1	61.2	60.1	68.7	67.3	55	70	45/55
2	59.8		67.0				
3	59.4		66.1				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LMax	Միջին արժեք	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ ցերեկային ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Կետ 5							
1	62.4	62.4	69.8	69.8	55	70	45/55
2	60.7		68.2				
3	64.1		71.3				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LMax	Միջին արժեք	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ ցերեկային ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	

Կետ 6							
1	57.8	57.6	66.3	66.1	55	70	45/55
2	54.2		62.8				
3	60.8		69.2				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LMax	Միջին արժեք	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ ցերեկային ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	

Կետ 7							
1	44.7	43.8	56.2	55.8	55	70	45/55
2	41.2		54.1				
3	45.6		57.0				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LMax	Միջին արժեք	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ ներ գիշերային
Համարժեք աղմուկի մակարդակին					Աղմուկի առավելագույն մակարդակ		

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

			LAm _{ax}				/ ցերեկային ռեժիմներ
Կետ 8							
1	55.8	53.9	66.4	64.4	55	70	45/55
2	51.2		62.7				
3	54.7		64.1				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Մահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LA _{eq}	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAm _{ax}	Միջին արժեք	Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	ՄՖԿ չափանիշ ներ գիշերային /ցերեկայի ն ռեժիմներ
Կետ 9							
1	59.8	60.1	67.4	67.8	55	70	45/55
2	58.3		66.2				
3	62.1		69.8				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Մահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LA _{eq}	Միջին արժեք	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAm _{ax}	Միջին արժեք	Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	ՄՖԿ չափանիշ ներ գիշերային /ցերեկայի ն ռեժիմներ
Կետ 10							
1	59.8	59.3	68.5	68.7	55	70	45/55
2	57.3		66.7				
3	60.8		70.9				

Աղյուսակ 24. Վիբրացիայի մակարդակի չափման կետերը և արդյունքները ճանաչվել են՝
 որպես հիմնական Ս1 Երևան-Գյումրի-Բավրա մայրուղու մոտ 34.0 կմ (կմ 37+545-ից մինչև
 կմ 71+435) շինարարության ավարտից հետո

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 1			
1	0.07	0.08	0.28
2	0.10		
3	0.06		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 2			
1	0.10	0.09	0.28
2	0.07		
3	0.11		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 3			
1	0.08	0.09	0.28
2	0.08		
3	0.10		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 4			
1	0.12	0.12	0.28
2	0.10		
3	0.13		

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճզգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 5			
1	0.10	0.10	0.28
2	0.07		
3	0.12		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճզգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 6			
1	0.12	0.11	0.28
2	0.10		
3	0.10		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճզգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 7			
1	0.10	0.09	0.28
2	0.08		
3	0.10		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճզգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 8			
1	0.12	0.11	0.28
2	0.10		
3	0.12		

Չափում	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²	

№	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
Կետ 9			
1	0.14	0.12	0.28
2	0.10		
3	0.13		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Միջին արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 10			
1	0.10	0.09	0.28
2	0.08		
3	0.10		

Չափումների ամփոփումը հետևյալն է՝

Փոշի՝

1. Չափման կետերում փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում չի գերազանցում առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիաները: Ինչպես ներկայացված է աղյուսակներում, փոշու մոլեկուլների (PM 2,5 և PM10) հիմնական իրական կոնցենտրացիաները մոտ են կամ գերազանցում են օրական միջին ԱԹԿ-ները (և՛ ազգային, և՛ ՄՖԿ չափանիշներ) N3-ից մինչև N6 կետերում: Կարևոր է նշել, որ բոլոր ԱԹ-ները տեղակայված են գործող Մ1 մայրուղու մոտ (բացառությամբ՝ N7 կետի) և հիմնականում պայմանավորված են ճանապարհային երթևեկությունից: Այլ կետերում (N1, N2 և N7-ից մինչև N10) փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել օրական միջին ԱԹԿ-ները:

Աղմուկ՝

2. Աղմուկի համարժեք մակարդակը մոտ է կամ գերազանցում է ՍԱՇ-ը բոլոր չափման կետերում (բացառությամբ՝ N7 և N8 կետի): Աղմուկի առավելագույն մակարդակը գերազանցում է կամ մոտ է ՍԱՇ-ին միայն N2 և N3 կետերում:

3. Արժի նշել, որ աղմուկի մակարդակները բոլոր ԱԹ-ներում հիմնականում պայմանավորված է Երևան-Գյումրի-Բավրա Մ1 մայրուղու ինտենսիվ երթևեկությունից, այսպիսով աղմուկի մակարդակները միշտ բարձր են:

Վիբրացիա՝

Վիբրացիայի չափումների արդյունքները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում:

ՀՀ-ում մակերևութային **ջրերի** որակը վերահսկվում է ԵՄ-ի ջրային շրջանակային հրահանգի սկզբունքներին համապատասխան: Այս համակարգը սահմանված է ՀՀ կառավարության 2011 թ. հունվարի 27-ի թիվ 75-Ն որոշմամբ և գործում է 2013 թ. հունվարից: Մշակվել է մակերևութային ջրերի որակի դասակարգման սխեմա, որը յուրաքանչյուր պարամետրի համար նախատեսում է 5 դաս: Այս դասերն են՝ գերազանց (I դաս), լավ (II դաս), միջին (III դաս), վատ (IV դաս) և շատ վատ (V դաս): Դասերը տարբերվում են՝ կախված մակերևութային ջրերի նախատեսված օգտագործման նպատակից:

Աղյուսակ 25. Մակերևութային ջրերի որակի դասերը կախված են ջրի օգտագործման նպատակներից

Նպատակ	Նմուշներ	Դասեր				
		Դաս I, շատ լավ	Դաս II, լավ	Դաս III, միջին	Դաս IV, վատ	Դաս V, շատ վատ
Ազգային ջրային պաշար		✓	✓	✓	✓	✓
Ջրային հոսքերի պահպանում		✓	✓	-	-	-
Էկոհամակարգեր, ձկնաբուծություն/պահպանում	Մաղմոններ	✓	✓	-	-	-
	Ծածաններ	✓	✓	✓	-	-
Ոռոգում		✓	✓	✓	✓	-
Արդյունաբերական ջրօգտագործում		✓	✓	✓	✓	✓
Էներգիայի արտադրություն		✓	✓	✓	✓	✓

Առկա փաստաթղթավորման և շինհրապարակում իրականացված հետազոտությունների հիման վրա՝ ազդակիր ջրային աղբյուրներ չկան ծրագրի իրականացման տարածքում: Հաշվի առնելով նախորդ նշվածը՝ ջրի որակի մոնիթորինգի չի իրականանա: Միակ ջրի աղբյուրը ծրագրի իրականացման տարածքին մոտ ջրամբարն է, որը Թալին բնակավայրի մոտ է, և տեղակայված է ծրագրի տարածքից 140մ հեռավորության վրա: Նմուշները կվերցվեն նշված ջրամբարից, եթե անհրաժեշտություն լինի (հիմնվելով Ինժեների առաջարկությունների վրա):

Հետևյալ կետերը ընտրվել են պարբերական գործիքային չափումների համար, որոնք անցկացվել են **N4, N5 և N8 կետերում 2025թ.-ի հուլիսի 24-ին:**

Չափման կետի մոտակայքում չափումների ընթացքում գործում էին հետևյալ տեխնիկաները (Աղյուսակ 26)՝

Աղյուսակ 26. Տեխնիկաների այն տեսակները, որոնք աշխատել են շինհրապարակում Առաջադրանք 2-ի չափումների ընթացքում

Կետ №	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
4	երկու բեռնատար, երկու էքսկավատոր	-	երկու բեռնատար, երկու էքսկավատոր
5	երկու բեռնատար, մեկ էքսկավատոր	-	երկու բեռնատար, մեկ էքսկավատոր
8	-	-	-

Չափման արդյունքներ և գնահատում

Չափումների ժամանակացույցը ներկայացված է ստորև՝

Կետ №	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
4	11:45	13:20	14:35
5	12:20	13:40	15:00
8	12:55	14:05	15:35

Աղյուսակ 27. 2025թ. հուլիսի 24-ին կատարված փոշու (PM2.5) չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Կետ №	PM2.5 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ ³					Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ ³		
						Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
4	0.016	0.010	0.014	0.013	0.017	0.16	0.035	0.025
5	0.016	0.012	0.016	0.015	0.033			
8	0.010	0.008	0.010	0.009	0.016			

Աղյուսակ 28. 2025թ. հուլիսի 24-ին կատարված փոշու (PM10) չափումների արդյունքները համեմատած՝ 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Կետ №	PM10 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ ³					Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ ³		
						Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
4	0.030	0.020	0.033	0.028	0.059	0.3	0.06	0.05
5	0.032	0.026	0.034	0.031	0.050			
8	0.019	0.016	0.020	0.018	0.017			

Աղյուսակ 29. 2025թ. հուլիսի 24-ին կատարված աղմուկի չափումների արդյունքները համեմատած՝ 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ռեժիմներ
Կետ 4							
1	59.6	60.1	66.4	67.3	55	70	45/55
2	57.9		65.3				
3	61.2		68.7				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ռեժիմներ
Կետ 5							
1	60.9	62.4	66.7	69.8	55	70	45/55
2	59.0		65.4				
3	62.3		69.1				

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ		Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAm _{ax}		Աղմուկի առավելագույն մակարդակներ, դԲԱ		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ռեժիմներ
	Համարժեք աղմուկի մակարդակ, LA _{eq}	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAm _{ax}	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Համարժեք աղմուկի մակարդակներ	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ռեժիմներ
Կետ 8							
1	47.0	53.9	53.6	64.4	55	70	45/55
2	46.3		52.3				
3	49.2		56.7				

Աղյուսակ 30. 2025թ. հուլիսի 24-ին կատարված վիբրացիայի չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Հիմնական արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 4			
1	0.10	0.12	0.28
2	0.10		
3	0.10		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Հիմնական արժեք, մ/վրկ ²	
Կետ 5			
1	0.10	0.10	0.28
2	0.10		
3	0.11		

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ ²		Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ ²	
Կետ 8			
1	0.09	0.11	0.28

2	0.08		
3	0.11		

Եզրակացություններ՝

- Ինչպես ներկայացված է աղյուսակներում, չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել օրական միջին առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիաները (և՛ ազգային, և՛ ՄՖԿ չափանիշներ): Ինչպես ներկայացված է աղյուսակներում, բոլոր կետերում փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում ավելացվել են՝ նախորդ չափումների հետ համեմատելով: Այն մեծապես պայմանավորված է եղանակային տաք և չոր պայմաններով: Համեմատելով հիմնական արժեքների հետ՝ էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել:
- Չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում անցկացված աղմուկի մակարդակի չափումների արդյունքում՝ աղմուկի համարժեք մակարդակները չեն գերազանցել ՍԱՇ-երը N8 կետում (N4 և N5 կետերում աղմուկի համարժեք մակարդակները գերազանցում են համարժեք ՍԱՇ-երը, որովհետև նշված կետերը տեղակայված են Մ1 մայրուղու մոտ): Բոլոր կետերում աղմուկի առավելագույն մակարդակները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում: Համեմատելով հիմնական արժեքների հետ՝ էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել:
- Վիբրացիայի չափումների արդյունքները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում:

Հետևյալ կետերը ընտրվել են պարբերական գործիքային չափումների համար, որոնք անցկացվել են N1, N4 և N8 կետերում 2025թ.-ի օգոստոսի 25-ին:

Չափման կետի մոտակայքում չափումների ընթացքում գործում էին հետևյալ տեխնիկաները (Աղյուսակ 31)՝

Աղյուսակ 31. Տեխնիկաների այն տեսակը, որոնք աշխատել են շինհրապարակում Առաջադրանք 2-ի չափումների ընթացքում

Կետ №	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
1	մեկ էքսկավատոր	-	մեկ էքսկավատոր
4	երկու էքսկավատոր, չորս բեռնատար	-	երկու էքսկավատոր, չորս բեռնատար
8	-	-	-

Չափման արդյունքներ և գնահատում

Չափումների ժամանակացույցը ներկայացված է ստորև՝

Կետ №	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
1	11:45	13:20	14:35
4	12:20	13:40	15:00
8	12:55	14:05	15:35

Աղյուսակ 32. 2025թ. օգոստոսի 25-ին կատարված փոշու (PM2.5) չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Կետ №	PM2.5 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ ³					Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ ³		
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ
						Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
1	0.014	0.014	0.016	0.015	0.017	0.16	0.035	0.025
4	0.016	0.009	0.012	0.012	0.033			
8	0.013	0.010	0.012	0.012	0.016			

Աղյուսակ 33. 2025թ. օգոստոսի 25-ին կատարված փոշու (PM10) չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Կետ №	PM10 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ ³					Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ ³		
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ
						Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
1	0.026	0.028	0.032	0.029	0.029	0.3	0.06	0.05
4	0.023	0.016	0.019	0.019	0.059			
8	0.023	0.020	0.018	0.020	0.017			

Աղյուսակ 34. 2025թ. օգոստոսի 25-ին կատարված աղմուկի չափումների արդյունքները համեմատած՝ 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելա գույն մակարդ ակ, LAmax	Հիմնակ ան արժեք (25.11.20 23)	Ազգային		ՄՖԿ չափան իշներ գիշեր ային/ց երեկայ ին ռեժիմն եր
					Համարժե ք աղմուկի մակարդ ակին	Աղմուկի առավել ագույն մակարդ ակ	
Կետ 1							
1	65.4	56.0	74.8	62.1	55	70	45/55
2	64.6		71.5				
3	67.3		77.2				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակ ին, LAeq	Հիմնակ ան արժեք (25.11.2 023)	Աղմուկի առավել ա գույն մակարդ ակ, LAmax	Հիմնակ ան արժեք (25.11.20 23)	Համարժե ք աղմուկի մակարդա կին	Աղմուկի առավել ա գույն մակարդ ակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերե կային ռեժիմներ
Կետ 4							
1	61.6	60.1	67.8	67.3	55	70	45/55
2	58.1		66.0				
3	63.2		70.3				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդա կին, LAeq	Հիմնակ ան արժեք (25.11.20 23)	Աղմուկի առավել ա գույն մակարդ ակ, LAmax	Հիմնակ ան արժեք (25.11.20 23)	Համարժեք աղմուկի մակարդա կին	Աղմուկի առավել ա գույն մակարդ ակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերե կային ռեժիմներ
Կետ 8							

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

1	51.3	53.9	60.8	64.4	55	70	45/55
2	49.0		57.4				
3	52.8		62.4				

Աղյուսակ 35. 2025թ. օգոստոսի 25-ին կատարված վիբրացիայի չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 1				
1	0.11	0.10	0.08	0.28
2	0.08			
3	0.10			

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 4				
1	0.10	0.10	0.12	0.28
2	0.10			
3	0.11			

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 8				
1	0.13	0.12	0.11	0.28
2	0.13			
3	0.11			

Եզրակացություններ՝

- Ինչպես ներկայացված է աղյուսակներում, չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել օրական միջին ԱԹԿ-ները (և՛ ազգային, և՛ ՄՖԿ չափանիշներ): Համեմատելով հիմնական արժեքների և նախորդ չափումների հետ՝ էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել:

- Չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում անցկացված աղմուկի մակարդակի չափման արդյունքում՝ աղմուկի համարժեք մակարդակները չեն գերազանցում ՍԱՇ-երը N8 կետում (N1 և N4 կետում աղմուկի համարժեք մակարդակները գերազանցում են համարժեք ՍԱՇ-երը, որովհետև նշված կետերը տեղակայված են Մ1 մայրուղու մոտ): Բոլոր կետերում (բացառությամբ՝ N1 կետի) աղմուկի առավելագույն մակարդակները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում: Համեմատելով հիմնական արժեքների հետ՝ էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել N5 և N8 կետերում: Կետ N1-ում աղմուկի բարձր մակարդակը հիմնականում կապված է երթևեկության հետ, որը տեղափոխվել է ծրագրի գործողությունների ընթացքում և ամբողջ երթևեկությունը Կետ N1-ի մոտով էր անցնում (նախքան ճանապարհը անցնում էր Ուջան բնակավայրով և գտնվում էր N1 կետից հեռավորության վրա): Կետ N1-ում աղմուկի մակարդակների ավելացումը կապված չէ շինարարական աշխատանքների հետ (հիմնականում մեքենաների և սարքավորումների հետ):
- Վիբրացիայի չափումների արդյունքները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում:

Հետևյալ կետերը ընտրվել են պարբերական գործիքային չափումների համար, որոնք անցկացվել են **N2, N4 և N8 կետերում 2025թ.-ի սեպտեմբերի 22-ին:**

Չափման կետի մոտակայքում չափումների ընթացքում գործում էին հետևյալ տեխնիկաները (Աղյուսակ 36)՝

Աղյուսակ 36. Տեխնիկաների այն տեսակը, որոնք աշխատել են շինհրապարակում Առաջադրանք 2-ի չափումների ընթացքում

Կետ N°	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
1	մեկ էքսկավատոր	-	մեկ էքսկավատոր
4	երկու բեռնատար, երկու էքսկավատոր	-	երկու բեռնատար, երկու էքսկավատոր
8	-	-	-

Չափման արդյունքներ և գնահատում

Չափումների ժամանակացույցը ներկայացված է ստորև՝

Կետ N°	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
1	11:45	13:20	14:35
4	12:20	13:40	15:00
8	12:55	14:05	15:35

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Կետ 1							
1	62.4	56.0	71.3	62.1	55	70	45/55
2	62.1		70.6				
3	64.6		75.2				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմ, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Համարժեք աղմուկի մակարդակ ին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային և ռեժիմներ
Կետ 4							
1	60.6	60.1	67.4	67.3	55	70	45/55
2	58.9		66.1				
3	60.5		67.2				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմ, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Համարժեք աղմուկի մակարդակ ին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային և ռեժիմներ
Կետ 8							
1	52.1	53.9	59.6	64.4	55	70	45/55
2	48.7		56.2				
3	50.8		58.1				

Աղյուսակ 40. 2025թ. սեպտեմբերի 22-ին կատարված վիբրացիայի չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՄԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 1				
1	0.10	0.09	0.08	0.28
2	0.08			
3	0.09			

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 4				
1	0.11	0.11	0.12	0.28
2	0.10			
3	0.13			

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 8				
1	0.10	0.11	0.11	0.28
2	0.10			
3	0.13			

Եզրակացություններ`

- Ինչպես ներկայացված է աղյուսակներում, չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել օրական միջին ԱԹԿ-ները (և՛ ազգային, և՛ ՄՖԿ չափանիշներ): Համեմատելով հիմնական արժեքների և նախորդ չափումների հետ՝ էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել:
- Չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում անցկացված աղմուկի մակարդակի չափման արդյունքում՝ աղմուկի համարժեք մակարդակները չեն գերազանցում ՍԱՇ-երը N8 կետում (N1 կետում աղմուկի համարժեք մակարդակները գերազանցում են համարժեք ՍԱՇ-երը, որովհետև նշված կետերը տեղակայված են Մ1 մայրուղու մոտ): Բոլոր կետերում (բացառությամբ՝ N1 կետի) աղմուկի առավելագույն մակարդակները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում: Համեմատելով հիմնական արժեքների հետ՝ էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել:
- Վիբրացիայի չափումների արդյունքները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում:

Հետևյալ կետերը ընտրվել են պարբերական գործիքային չափումների համար, որոնք անցկացվել են N5 և N8 կետերում 2025թ.-ի հոկտեմբերի 23-ին:

Չափման կետի մոտակայքում չափումների ընթացքում գործում էին հետևյալ տեխնիկաները (Աղյուսակ 41)

Աղյուսակ 41. Տեխնիկաների այն տեսակը, որոնք աշխատել են շինհրապարակում Առաջադրանք 2-ի չափումների ընթացքում

Կետ N°	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
5	մեկ էքսկավատոր	-	մեկ էքսկավատոր
8	-	-	-

Չափման արդյունքներ և գնահատում

Չափումների ժամանակացույցը ներկայացված է ստորև՝

Կետ N°	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
5	12:20	13:20	14:25
8	12:55	13:55	15:00

Աղյուսակ 42. 2025թ. հոկտեմբերի 23-ին կատարված փոշու (PM2.5) չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Կետ N°	PM2.5 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ3					Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ3		
						Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
5	0.004	0.004	0.005	0.004	0.030	0.16	0.035	0.025
8	0.006	0.004	0.005	0.005	0.016			

Աղյուսակ 43. 2025թ. հոկտեմբերի 23-ին կատարված փոշու (PM10) չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

	PM10 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ3	Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ3	
		Ազգային	ՄՖԿ չափանիշ

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Կետ №	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
5	0.010	0.009	0.009	0.011	0.009			
8	0.008	0.008	0.010	0.016	0.009	0.3	0.06	0.05

**Աղյուսակ 44. 2025թ. հոկտեմբերի 23-ին կատարված աղմուկի չափումների արդյունքները՝
 համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և
 առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան**

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Մահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmx	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշն եր գիշերային /ցերեկայի ն ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակ ին	Աղմուկի առավելա գույն մակարդակ	
Կետ 5							
1	61.6	62.4	68.4	69.8	55	70	45/55
2	59.8		66.3				
3	62.6		69.7				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Մահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, Laeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmx	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշն եր գիշերային /ցերեկայի ն ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակ ին	Աղմուկի առավելա գույն մակարդակ	
Կետ 8							
1	52.9	53.9	59.1	64.4	55	70	45/55
2	48.7		55.8				
3	54.6		60.5				

**Աղյուսակ 45. 2025թ. հոկտեմբերի 23-ին կատարված վիբրացիայի չափումների
 արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական
 չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան**

Չափում	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2

№	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
Կետ 5				
1	0.12	0.11	0.10	0.28
2	0.10			
3	0.11			

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 8				
1	0.12	0.16	0.11	0.28
2	0.12			
3	0.14			

Եզրակացություններ՝

- Ինչպես ներկայացված է աղյուսակներում, չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները չեն գերազանցել օրական միջին ԱԹԿ-ները (և՛ ազգային, և՛ ՄՖԿ չափանիշներ): Համեմատելով հիմնական արժեքների և նախորդ չափումների հետ՝ էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել:
- Չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում անցկացված աղմուկի մակարդակի չափման արդյունքում՝ աղմուկի համարժեք մակարդակները չեն գերազանցում ՍԱՇ-երը N8 կետում (N5 կետում աղմուկի համարժեք մակարդակները գերազանցում են համարժեք ՍԱՇ-երը, որովհետև նշված կետերը տեղակայված են Մ1 մայրուղու մոտ): Բոլոր կետերում աղմուկի առավելագույն մակարդակները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում: Բոլոր կետերում աղմուկի առավելագույն մակարդակները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում: Համեմատելով հիմնական արժեքների հետ՝ էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել:
- Վիբրացիայի չափումների արդյունքները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում:

Հետևյալ կետերը ընտրվել են պարբերական գործիքային չափումների համար, որոնք անցկացվել են N4, N5 և N8 կետերում 2025թ.-ի նոյեմբերի 25-ին:

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Չափման կետի մոտակայքում չափումների ընթացքում գործում էին հետևյալ տեխնիկաները
 (Աղյուսակ 46)

**Աղյուսակ 46. Տեխնիկաների այն տեսակը, որոնք աշխատել են շինհրապարակում
 Առաջադրանք 2-ի չափումների արդյունքում**

Կետ №	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
4	մեկ բեռնատար, մեկ էքսկավատոր	-	բեռնատար, մեկ էքսկավատոր
5	մեկ բեռնատար	-	մեկ բեռնատար
8	-	-	-

Չափման արդյունքներ և գնահատում

Չափումների ժամանակացույցը ներկայացված է ստորև

Կետ №	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
4	11:45	13:20	14:35
5	12:20	13:40	15:00
8	12:55	14:05	15:35

**Աղյուսակ 47. 2025թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու (PM2.5) չափումների արդյունքները՝
 համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և
 առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան**

Կետ №	PM2.5 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ ³					Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ ³		
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ
						Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
4	0.060	0.058	0.061	0.033	0.033	0.16	0.035	0.025
5	0.060	0.060	0.061	0.030	0.030			
8	0.054	0.052	0.055	0.016	0.016			

**Աղյուսակ 48. 2025թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու (PM10) չափումների արդյունքները՝
 համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և
 առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան**

	PM10 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ ³	Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ ³	
		Ազգային	ՄՖԿ

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Կետ №								չափանիշ
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
4	0.130	0.122	0.128	0.127	0.059	0.3	0.06	0.05
5	0.128	0.126	0.130	0.128	0.050			
8	0.120	0.114	0.121	0.118	0.017			

**Աղյուսակ 49. 2025թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված աղմուկի չափումների արդյունքները՝
 համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և
 առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան**

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Մահմանափակ արժեքի շեմեր, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmaz	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	
Կետ 4							
1	61.4	60.1	68.7	67.3	80	-	85
2	59.6		66.2				
3	61.8		69.4				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Մահմանափակ արժեքի շեմ, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmaz	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	
Կետ 5							
1	61.3	62.4	68.4	69.8	55	70	45/55
2	59.5		66.7				
3	62.6		69.7				

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմ, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ոեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	
Կետ 8							
1	49.7	53.9	58.1	64.4	55	70	45/55
2	46.3		54.5				
3	51.0		59.6				

Աղյուսակ 50. 2025թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված վիբրացիայի չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 4				
1	0.11	0.10	0.08	0.28
2	0.10			
3	0.10			

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 5				
1	0.10	0.11	0.10	0.28
2	0.11			
3	0.11			

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2	Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
Կետ 8				
1	0.08	0.09	0.11	0.28
2	0.08			
3	0.10			

Եզրակացություններ՝

- Վիբրացիայի չափումների արդյունքները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում:
- Ինչպես ներկայացված է աղյուսակներում, չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները գերազանցում են օրական միջին ԱԹԿ-ները (և՛ ազգային, և՛ ՄՖԿ չափանիշներ): Համեմատելով հիմնական արժեքների և նախորդ չափումների հետ՝ որոշ փոփոխություններ են արձանագրվել: Ինչպես ներկայացված է աղյուսակներում, բոլոր կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները էականորեն ավելացվել են, որը կախված չի եղել շինարարական աշխատանքների հետ, բայց պայմանավորված է եղել եղանակային պայմաններից, և ՀՀ-ի որոշ մարզերում ընդհանուր փոշու կոնցենտրացիաների ավելացումով: Հաշվի առնելով վերը նշվածը՝ Կապալառուին հրահանգվել էր կազմակերպել շինարարական աշխատանքները (ծանր տեխնիկայով գործողություններ, փոխադրումներ և այլն) խիստ ձևով՝ հնարավորինս կրճատելով հնարավոր փոշու արտանետումները:
- Չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում անցկացված աղմուկի մակարդակի չափման արդյունքում՝ աղմուկի համարժեք մակարդակները չեն գերազանցում ՍԱՇ-երը: Բոլոր կետերում աղմուկի առավելագույն մակարդակները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում: Համեմատելով հիմնական արժեքների հետ՝ էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել:

Հետևյալ կետերը ընտրվել են պարբերական գործիքային չափումների համար, որոնք անցկացվել են **N4, N5 և N8** կետերում **2025թ.-ի դեկտեմբերի 22-ին**:

Չափման կետի մոտակայքում չափումների ընթացքում գործում էին հետևյալ տեխնիկաները (Աղյուսակ 51)՝

Աղյուսակ 51. Տեխնիկաների այն տեսակները, որոնք աշխատել են տարածքում Առաջադրանք 2-ի չափումների ընթացքում

Կետ №	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
4	մեկ էքսկավատոր	-	մեկ էքսկավատոր
5	մեկ բեռնատար	-	մեկ բեռնատար
8	-	-	-

Չափման արդյունքներ և գնահատում

Չափումների ժամանակացույցը ներկայացված է ստորև՝

Կետ №	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում
4	11:45	13:20	14:35
5	12:20	13:40	15:00
8	12:55	14:05	15:35

Աղյուսակ 52. 2025թ. դեկտեմբերի 22-ին կատարված փոշու (PM2.5) չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Կետ №	PM2.5 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ3					Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ3		
						Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին
4	0.062	0.060	0.064	0.062	0.033	0.16	0.035	0.025
5	0.060	0.060	0.062	0.061	0.030			
8	0.052	0.052	0.054	0.053	0.016			

Աղյուսակ 53. 2025թ. դեկտեմբերի 22-ին կատարված փոշու (PM10) չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Կետ №	PM10 փոշու իրական կոնցենտրացիա, մգ/մ3					Առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիա, մգ/մ3		
						Ազգային		ՄՖԿ չափանիշ
	1 ^{ին} չափում	2 ^{րդ} չափում	3 ^{րդ} չափում	Միջին արժեք	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Առավելագույն արժեք	Օրական միջին	Օրական միջին

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

4	0.130	0.127	0.128	0.128	0.059	0.3	0.06	0.05
5	0.128	0.126	0.130	0.128	0.050			
8	0.118	0.112	0.121	0.117	0.017			

Աղյուսակ 54. 2025թ. դեկտեմբերի 22-ին կատարված աղմուկի չափումները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված փոշու հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմ, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	
Կետ 4							
1	57.3	60.1	66.9	67.3	80	-	85
2	55.1		64.7				
3	58.1		67.6				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմ, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	
Կետ 5							
1	66.1	62.4	73.4	69.8	55	70	45/55
2	63.8		69.1				
3	64.5		71.2				

Չափում №	Աղմուկի մակարդակներ, դԲԱ				Սահմանափակ արժեքի շեմ, դԲԱ		
	Համարժեք աղմուկի մակարդակին, LAeq	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ, LAmax	Հիմնական արժեք (25.11.2023)	Ազգային		ՄՖԿ չափանիշներ գիշերային/ցերեկային ռեժիմներ
					Համարժեք աղմուկի մակարդակին	Աղմուկի առավելագույն մակարդակ	

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Կետ 8							
1	57.1	53.9	63.4	64.4	55	70	45/55
2	54.4		60.6				
3	56.7		64.0				

Աղյուսակ 55. 2025թ. դեկտեմբերի 22-ին կատարված վիբրացիայի չափումների արդյունքները՝ համեմատած 2023թ. նոյեմբերի 25-ին կատարված վիբրացիայի հիմնական չափումների հետ և առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիան

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 4				
1	0.10	0.10	0.08	0.28
2	0.10			
3	0.11			

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 5				
1	0.11	0.12	0.10	0.28
2	0.12			
3	0.12			

Չափում №	Վիբրացիայի մակարդակներ և միջին արժեքներ, մ/վրկ2			Ուղղված և համարժեք ճշգրտված արժեքների ՍԱՇ
	Վիբրացիայի մակարդակներ, մ/վրկ2	Միջին արժեք, մ/վրկ2	Հիմնական արժեք, մ/վրկ2	
Կետ 8				
1	0.09	0.09	0.11	0.28
2	0.08			
3	0.10			

Եզրակացություններ՝

- Ինչպես ներկայացված է աղյուսակներում, չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները գերազանցում են օրական միջին ԱԹԿ-ները (և՛ ազգային, և՛ ՄՖԿ չափանիշներ): Համեմատելով հիմնական արժեքների հետ՝ որոշ փոփոխություններ են արձանագրվել: Ինչպես ներկայացված է աղյուսակներում, բոլոր կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները էականորեն ավելացվել են, որը կախված չի եղել շինարարական աշխատանքների հետ, բայց պայմանավորված է եղել եղանակային պայմաններից, և ՀՀ-ի որոշ մարզերում ընդհանուր փոշու կոնցենտրացիաների ավելացումով: Հաշվի առնելով վերը նշվածը՝ Կապալառուին հրահանգվել էր կազմակերպել շինարարական աշխատանքները (ծանր տեխնիկայով գործողություններ, փոխադրումներ և այլն) խիստ ձևով՝ հնարավորինս կրճատելով հնարավոր փոշու արտանետումները: Համեմատելով նախորդ չափումների հետ՝ էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել:
- Չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում անցկացված աղմուկի մակարդակի չափման արդյունքում՝ աղմուկի համարժեք մակարդակները չեն գերազանցում ՍԱՇ-երը: Բոլոր կետերում աղմուկի առավելագույն մակարդակները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում: Համեմատելով հիմնական արժեքների հետ՝ էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել:
- Վիբրացիայի չափումների արդյունքները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում:

3.2 Բուսահողի կառավարում

1. Առաջադրանք 1՝ Ագարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Առաջադրանք 1-ի համար, հաշվետու ժամանակահատվածի ընթացքում, որևէ բուսահող չի առաջացել:

2. Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհահատված կմ 37+545-կմ 71+500)

Առաջադրանք 2-ի համար, հաշվետու ժամանակահատվածում բուսահողի ոչ կարևոր քանակ չի առաջացել Ուջանի հատվածում դաշտային ճանապարհի շինարարության համար: Ճշգրիտ ծավալը կհաշվարկվի և կներկայացվի հաջորդ հաշվետու ժամանակահատվածում:

Առաջացած բուսահողը կտեղափոխվի տեղի համայնք՝ համապատասխան ազգային օրենսդրությանը:

3.3 Թափոնի կառավարում

1. Առաջադրանք 1՝ Ագարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Առաջադրանք 1-ի համար, հաշվետու ժամանակահատվածի ընթացքում, շինարարության համար որևէ ոչ վտանգավոր նյութեր չեն առաջացել: Ծրագրի մեկնարկից սկսած, ընդհանուր տվյալ նյութերից 248,580 մ³ պատշաճ կերպով տեղափոխվել է հաստատված վայրեր:

Ծրագրի իրականացման ողջ ընթացքում, Կապալառուն օգտագործել է 9 թափոնների վայրեր՝ Ագարակ 2 (Թալին համայնքի հետ պայմանագրով) և Ագարակ 4, Ագարակ 5, Ագարակ 6, Ագարակ 7, Ագարակ 8, Ագարակ 9, Ագարակ 10, և Ագարակ 11 (բոլորը պայմանագրերը մասնավոր սեփականատերերի հետ): Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, միայն 2 տեղամասեր՝ Ագարակ 8-ը և Ագարակ 10-ը դեռ օգտագործման մեջ են, իսկ մնացած 7-ը հանձնվել են: Հաշվետու ժամանակահատվածում, որևէ վտանգավոր ասֆալտի թափոն չի առաջացել:

Կոշտ/կենցաղային աղբը (կույտ) հավաքվում է շինհրապարակին մոտ շինարարական ճամբարում, այնուհետև Աշտարակ համայնքի կոմունալ ծառայությունը տեղափոխում է աղբը շինարարական ճամբարից շաբաթվա կտրվածքով:

Բիո զուգարանը տեղադրվել էր շինհրապարակում, ինչպես նաև պայմանագրի համաձայնագիրը ստորագրվել է «Փայլ սերվիս» ՍՊԸ-ի հետ՝ բիո զուգարանների սանիտարական և էպիդեմիոլոգիական պայմանների ապահովման համար: Պայմանագրի համաձայնագիրը ներկայացված է:

2. Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհահատված կմ 37+545-կմ 71+500)

Առաջադրանք 2-ի համար, հաշվետու ժամանակահատվածի ընթացքում, շինարարության համար ոչ վտանգավոր անպիտան մոտավորապես 13,551.28 մ³ նյութ է առաջացել: Ի հավելումն, որևէ վտանգավոր թափոն չի արտադրվել: Մեկնարկից սկսած, շինարարության համար անպիտան ընդհանուր 93,482.68 մ³ նյութ է առաջացել: Վերջերս, Կապալառուն

զբաղեցրել է 7 թափոնների վայրեր՝ Թալին 1 և Թալին 2 (Թալին համայնքի հետ պայմանագրով), Շամիրամ 1 (Շամիրամ համայնք), Կոշ 1 և Կոշ 2 (Աշտարակ համայնք), Կոշ 3 (Անանիա Խաչատրյան), և Կոշ 4 (Առաքել Հարոյան): Թափոնների վայրերի ցուցանակները տեղադրվել են:

Կոշտ/կենցաղային աղբը (կոյտ) հավաքվում է շինհրապարակին մոտ, այնուհետև Թալին համայնքի կոմունալ ծառայությունը տեղափոխում է աղբը շինարարական ճամբարից շաբաթվա կտրվածքով:

3.4 Ծառահատման/ծառատնկման գործընթաց

1. Առաջադրանք 1՝ Ազարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Առաջադրանք 1-ի համար, թարմացված ԾԿՊ-ը տրամադրվել է Ինժեներին վերանայման համար 2024թ. նոյեմբերի 7-ին և պաշտոնապես հաստատվել է 2024թ. նոյեմբերի 11-ին: Որևէ ծառ կամ թուփ չի կտրվել կամ հեռացվել հաշվետու ժամանակահատվածում:

Նոր Եղեսիայի ծառատնկման տեղամասի այցելության ժամանակ ակնհայտ էր, որ չնայած ծառերի զգալի քանակի, որոնք արմատավորվել են, 80%-ից պակասն է պահպանվել: Մանրամասն գույքագրումը պետք է այնուհետև իրականացվի, և հաշվետվությունը պետք է տրամադրվի՝ նշելով այն ծառերի ճշգրիտ քանակը, որոնք արմատավորվել են: Բացակայող ծառերը անհրաժեշտ կլինի վերատնկել՝ ապահովելով վերատնկված ծառերի առնվազն 80% գոյատևման մակարդակը:

2. Առաջադրանք 2՝ 34կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 37+545-կմ 71+500)

Հաշվետու ժամանակահատվածում որոշ ծառեր/թփեր կտրվել են Ուջան բնակավայրի տարածքում (Աշտարակ համայնք) դաշտային ճանապարհի շինարարության համար: Կտրման ամբողջ գործողությունները իրականացվել են, ըստ ԿՇՄԿՊ-ի և տեխնիկական կանոնակարգերի՝ հիմնվելով Կապալառուի «առանց առարկության» խնդրանքի և Ինժեների հաստատման վրա:

Ծառերի կառավարման պլանը պատրաստվել և տրամադրվել է Ինժեներին՝ վերանայման համար, և պայմանական հաստատումը ստացվել է: Այնուամենայնիվ, քաղաքային խորհրդի որոշմամբ վերատնկման համար առաջարկվող ծառերի քանակը և տեսակները չեն համապատասխանում ԾԿՊ-ում առաջարկվող ծառերի տեսակներին և քանակներին: Վերատնկման տարածքը ընտրվել է համայնքի հետ միասին, բայց բաց է թողնվել համայնքի որոշման մեջ:

Կարևոր է նշել, որ վերևում նշված խնդիրների հետ կապված պարզաբանումները, ինչպես նաև վերատնկման համար ֆինանսական առաջարկը պահանջվել են Գործատուից Ինժեների կողմից:

Վերատնկման աշխատանքները նախատեսվում են գարնան համար, տվյալ խնդիրները պետք է պարզաբանվեն, և խորհրդի որոշումները պետք է համապատասխանաբար թարմացվեն:

3.5 Առողջություն և անվտանգություն

3.5.1 Համայնքի առողջություն և անվտանգություն

Հաշվետու ժամանակահատվածում **Առաջադրանք 1**-ի և **Առաջադրանք 2**-ի համար բողոքներ չեն ստացվել՝ կապված համայնքի առողջության և անվտանգության հետ:

3.5.2 Հանրային խորհրդակցություններ և հաղորդակցություն

1. Առաջադրանք 1՝ Ագարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Առաջադրանք 1-ի համար, շինարարությունից առաջ հանրային իրազեկման հանդիպումը կազմակերպվել և անցկացվել է 2023թ. ապրիլի 4-ին Ագարակ, Աղձք և Ուջան բնակավայրերում: Հանդիպումների ընթացքում հանրությանը, համապատասխան մարմիններին և այլ շահագրգիռ կողմերին ներկայացվեցին առաջիկա ճանապարհաշինարարական աշխատանքները, շրջակա միջավայրի հետ կապված մտահոգությունները և առաջարկվող մեղմացուցիչ միջոցառումները:

Աշտարակ խոշորացված համայնքի անդամների, շահագրգիռ կողմերի և հանրության համար մշտական կապ կպահպանվի ԲԼՄ-ի միջոցով՝ համաձայն ՇՄԱԳ/ՇՄԿՊ-ի: Ազդակիր

բնակչությունը նախապես կտեղեկացվի ցանկացած անհարմարության մասին, ինչպիսիք են ջրամատակարարման, էլեկտրաէներգիայի և այլ ընդհատումներ՝ ցուցանակների և պաստառների միջոցով:

2. Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհահատված կմ 37+545-կմ 71+500)

Առաջադրանք 2-ի համար, նախաշինարարական հանրային իրազեկման հանդիպումներ են տեղի ունեցել նոյեմբերի 20-ին, 22-ին և 23-ին Աշտարակ, Շամիրամ և Թալին համայնքների ազդակիր բնակավայրերում: Մասնագետները ներկայացրել են ծրագրի գլխավոր առանձնահատկությունները, շինարարական ամսաթվերը, հնարավոր անհամաձայնությունները, բնապահպանական վտանգները, վեճերի լուծման մեխանիզմը: Բողոքների և առաջարկությունների համար դիմումի ձևը տրամադրվել է բնակավայրի ներկայացուցիչներին և՛ հայերենով, և՛ անգլերենով:

Ի հավելումն, պարբերական ոչ պաշտոնական հարցազրույցներ անցկացվում են տեղի քաղաքացիների և ԱԵԱ-ների հետ, ովքեր ապրում են ճանապարհի երկայնքով՝ հասկանալու իրենց հիմնական խնդիրները և անհանգստությունները շինարարական գործընթացի հետ կապված:

3.5.3 Աշխատակիցների անվտանգություն և առողջություն

1. Առաջադրանք 1՝ Ազարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Առաջադրանք 1-ի համար հաշվետու ժամանակահատվածի ընթացքում, ձեռնարկվել են մի շարք կարևոր գործողություններ, ապահովելու անվտանգությունը և պահպանելու կանոնակարգերը շինհրապարակում՝

- ճանապարհային վնասված նշանները վերականգնվել են, որոշները վերափոխվել են, իսկ, ընդհանուր առմամբ, ճանապարհային բոլոր նշանները կրկին ստուգվել են և պատշաճ կերպով կարգավորվել,
- մետաղական լույսի անդրադարձիչները մաքրվել են փոշուց,

-
- հանրային բոլոր ճանապարհների մուտքերի մոտ տեղադրվել են մանրախիճային շերտեր,
  - աշխատողներին տրամադրվել է անձնական պաշտպանության համար իրեր (արտացոլող անվտանգության բաճկոններ, սաղավարտներ և ձեռնոցներ),
  - բժշկական ստուգումներ են անցկացվել բոլոր աշխատակիցների համար:

2. Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհահատված կմ 37+545-կմ 71+500)

Հաշվետու ժամանակահատվածում հետևյալ գործողություններն են իրականացվել՝

- ճանապարհային բոլոր նշանները կրկնակի ստուգվել և պատշաճ կերպով դասավորվել են,
- նախագծուշացնող նշանները տեղադրվել էին հուշարձանների և շինարարական տարածքների մեջտեղում, քանի որ ճանապարհի շինարարությունը տեղի է ունենում խիտ հնագիտական հուշարձաններով տարածքում: Բարձր զգոնություն է պահանջվում կանխարգելու համար վնասը հնագիտական առարկաներից,
- աշխատողներին տրամադրվել է անձնական պաշտպանության համար իրեր ներառյալ՝ արտացոլող անվտանգության բաճկոններ, սաղավարտներ և ձեռնոցներ,
- շինարարական ճամբարում պահված նյութերը ծածկված են՝ ապահովելու պաշտպանություն շրջակա միջավայրի պայմաններից,
- բժշկական ստուգումներ են անցկացվել բոլոր աշխատակիցների համար:

3.6 Վերապատրաստման դասընթացներ

Առաջադրանք 1-ի և *առաջադրանք 2*-ի համար անձնակազմի անդամների հետ անհատական քննարկումներ են տեղի ունեցել ՏՇՄԿՊ/ՇՄԿՊ, ԿՌՊՀ և աշխատանքին հատուկ ԲԱԱ-ի վերաբերյալ: Բժշկական ստուգումները և հրահանգները տրամադրվել են աշխատողներին հաշվետու ժամանակահատվածի ընթացքում:

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

Առաջադրանք 2-ի համար, շրջակա միջավայրի, առողջության և անվտանգության վերապատրաստման դասընթաց է տեղի ունեցել (ներառյալ՝ COVID-19 կանխարգելող միջոցառումներ և Հնարավորություն գտնելու ընթացակարգը) 2025թ. հոկտեմբերի 28-ին:

---

4 ՏՇՄԿՊ-Ի ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

4.1 ՏՇՄԿՊ-Ի ՎԵՐԱՆԱՅՈՒՄ

1. Առաջադրանք 1՝ Ազարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Առաջադրանք 1-ի համար ԿՇՄԿՊ-ը պայմաններով հաստատվել է 2023թ. ապրիլի 24-ին, որ
Հավելված 3-ը՝ Ծառերի կառավարման պլանը թարմացվի:

ԾԿՊ-ը թարմացվել և հաստատվել է 2024թ. նոյեմբերի 11-ին:

ՇՄԿՊ-ի կարգավիճակը ներկայացված է ստորև՝

ՇՄԿՊ փաստաթուղթ	Կարգավիճակ	Ինժեների հաստատման նամակ, ամսաթիվ և համար
ԿՇՄԿՊ/Կապալառուի ՇՄԿՊ	Պայմանականորեն հաստատված	ROQE00301/23/50, 2023թ. ապրիլի 24 ROQE00301/23/55, 2023թ. մայիսի 1
ԾԿՊ (Ծառերի կառավարման պլան)	Հաստատված	ROQE00301/23/50, 2023թ. ապրիլի 24 ROQE00301/23/55, 2023թ. մայիսի 1 ROQE00301/24/546, 2024թ. նոյեմբերի 11
«Ազարակ-1» բուսահողի կուտակման վայրի համար ՇՄԿՊ	Հաստատված	ROQE00301/23/50, 2023թ. ապրիլի 24 ROQE00301/23/55, 2023թ. մայիսի 1
«Ազարակ-3» բուսահողի կուտակման վայրի համար ՇՄԿՊ	Հաստատված	ROQE00301/23/50, 2023թ. ապրիլի 24 ROQE00301/23/55, 2023թ. մայիսի 1
«Ազարակ-2»-ի (թափոնների վայր) համար ՇՄԿՊ	Հաստատված/հանձ նված	ROQE00301/23/50, 2023թ. ապրիլի 24 ROQE00301/23/55, 2023թ. մայիսի 1
«Ազարակ-4»-ի (թափոնների վայր) համար ՇՄԿՊ	Հաստատված/հանձ նված	ROQE00301/23/50, 2023թ. ապրիլի 24 ROQE00301/23/55, 2023թ. մայիսի 1
«Ազարակ-5»-ի (թափոնների վայր) համար ՇՄԿՊ	Հաստատված/հանձ նված	ROQE00301/24/401, 2024թ. մայիսի 15
«Ազարակ-6»-ի (թափոնների վայր) համար ՇՄԿՊ	Հաստատված/հանձ նված	ROQE00301/24/464, 2024թ. հունիսի 8
«Ազարակ-7»-ի (թափոնների վայր) համար ՇՄԿՊ	Հաստատված/հանձ նված	ROQE00301/24/487, 2024թ. հունիսի 30
«Ազարակ-8»-ի (թափոնների վայր) համար ՇՄԿՊ	Հաստատված	ROQE00301/24/487, 2024թ. հունիսի 30

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

«Ագարակ-9»-ի (թափոնների վայր) համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված/հանձնված	ROQE00301/24/487, 2024թ. հուլիսի 30
«Ագարակ-10»-ի (թափոնների վայր) համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված	ROQE00301/24/487, 2024թ. հուլիսի 30
«Ագարակ-11»-ի (թափոնների վայր) համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված/հանձնված	ROQE00301/24/487, 2024թ. հուլիսի 30

2025թ. հոկտեմբերի 15-ին Գործատուի, Ինժեների և Կապալառուի ԲԱԱ անձնակազմը անցկացրել է հետշինարարական աուդիտ. տես ՀԱՎԵԼՎԱԾ Բ-ում:

2. Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհահատված կմ 37+545-կմ 71+500)

Առաջադրանք 2-ի համար, ՏՇՄԿՊ-ը հաստատվել է 2023 թ. դեկտեմբերի 18-ին՝ սահմանված պայմաններով, որոնք պահանջում էին ներառել COVID-19 պահանջները, թափոնների տեղադրման վայրերի մանրամասն տեղեկությունները, ինչպես նաև Պետական շրջակա միջավայրի փորձաքննության եզրակացությունը: Հետևապես, ԱԶԲ-ի ուղեցույցների համաձայն և հաշվի առնելով նախագծային հանգույցները, ինչպես օրինակ՝ Նոր Եղեսիայի հանգույցը և դաշտամիջյան ճանապարհները, Գործատուն պահանջում է պատշաճ ուսումնասիրության զեկույց՝ համատեղ պատրաստված Ինժեների և Կապալառուի կողմից: Պատշաճ ուսումնասիրության զեկույցը պատրաստվել, հաստատվել և հրապարակվել է 2024թ. հոկտեմբերին: Այնուհետև, ՏՇՄԿՊ-ն թարմացվել և հաստատվել է:

Ծառերի կառավարման պլանը պայմանականորեն հաստատվել է վերջերս բայց թարմացում է պահանջվում:

ՇՄԿՊ-ի կարգավիճակը ներկայացված է ստորև՝

ՇՄԿՊ փաստաթուղթ	Կարգավիճակ	Ինժեների հաստատման նամակ, ամսաթիվ և համար
ՏՇՄԿՊ (V03)	Հաստատված	25_010_AH_PM 14.01.2025
«Թալին-1»-ի (թափոնների վայր) համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված	24_025_KA_RH 31.01.2024
«Թալին-2»-ի (թափոնների վայր) համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված	24_025_KA_RH 31.01.2024
«Շամիրամ-1»-ի (թափոնների վայր) համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված	24_025_KA_RH 31.01.2024
«Կոշ-1»-ի (թափոնների վայր) համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված	24_310_AH_RH 28.05.2024

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

«Կոշ-2»-ի (թափոնների վայր) համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված	24_310_AH_RH 28.05.2024
«Կոշ-3»-ի (թափոնների վայր) համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված	24_310_AH_RH 28.05.2024
«Կոշ-4»-ի (թափոնների վայր) համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված	24_310_AH_RH 28.05.2024
«Թալին-3» բացահանքի համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված / Լուծված	24_485_AH_RH 25.08.2024
«Թալին-4» բացահանքի համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված / Լուծված	24_485_AH_RH 25.08.2024
«Թալին-6» բացահանքի համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված / Լուծված	24_576_AH_RH 26.10.224
«Թալին-7» բացահանքի համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված	25_022_AH_RH 19.01.2025
«Թալին-8» բացահանքի համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված	25_022_AH_RH 19.01.2025
«Աշտարակ-1» բացահանքի համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված	25_056_AH_RH 10.02.2025
«Աշտարակ-2» բացահանքի համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված /Լուծված	25_076_AH_RH 17.02.2025
«Աշտարակ-3» բացահանքի համար ՏՇՄԿՊ	Հաստատված / Լուծված	25_056_AH_RH 10.02.2025

5 ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՊՐԱԿՏԻԿԱ ԵՎ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

5.1 Արդյունավետ պրակտիկա

Առաջադրանք 1-ի համար, որպես արդյունավետ պրակտիկա, կարող ենք նշել ծրագրի իրականացման ընթացքում ընդունած այն որոշումը, որ ծառերը պետք է կտրվեն, վառելափայտի նպատակով՝ Աշտարակ խոշորացված համայնքի աղքատ ընտանիքներին տրամադրելու համար:

Առաջադրանք 2-ի համար, արժի նշել, որ արժանավոր արդյունավետ պրակտիկա է շինարարական ճամբարում ճաշարանի առկայությունը, որտեղ աշխատակիցները կարողանում են նախաճաշել, ճաշել և ընթրել: Ի հավելումն, շինարարական ճամբարից հեռու տեղակայված աշխատակիցների համար ուտելիքը պատվիրում են և նրանց հանգստի ժամանակը կազմակերպվում է շինարարական տեղամասում:

5.2 Բարելավման համար հնարավորություններ

Ծրագրի իրականացման տվյալ ժամանակահատվածում, բարելավման որևէ հնարավորություն չի արձանագրվել:

---

6 ԲՈՂՈՔՆԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄ

6.1 Բողոքներ

1. Առաջադրանք 1՝ Ազարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Ծրագրի իրականացման ընթացքում արձանագրված բողոքները ներկայացված են ստորև՝

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
1	Աղձք	Արման Ավդալյան	2023թ. մայիս	Սեփականատիրոջ հողամասը ճանապարհի իրավունքից դուրս էր և տեղակայված է եղել ճանապարհի ձախ կողմում: Հողամասի սեփականատերը բողոքել է, որ հողե առուն, որը ոռոգում է այգին վնասվել է շինարարական աշխատանքների պատճառով:	Լուծված Ինժեները և Գործատուն սկսեցին բանակցել Արագածոտնի Ջրօգտագործողների կոմիտեի հետ ձեռք բերելու թույլտվություն, որ միացնեն ջրախողովակը մատակարարելու Ոսկեվազ գյուղը: Թույլտվությունը ստանալուց հետո ջրի խողովակաշարը և փականը տեղադրվել են, ուստի սեփականատերի հողամասի ջրամատակարարումը վերականգնվեց:
2	Ոսկեվազ	Գրիշա և Մուսաննա Պետրոսյաններ	2023թ. մայիս	Սեփականատիրոջ հողամասը ճանապարհի իրավունքից դուրս էր և տեղակայված է եղել ճանապարհի ձախ կողմում: Հողամասի սեփականատերը բողոքել է, որ հողե առուն, որը ոռոգում է այգին վնասվել է շինարարական աշխատանքների պատճառով:	Լուծված Ոռոգման խնդիրը լուծումը համաձայնեցվել է Կապալառուի և Ինժեների հետ համատեղ: Աշխատանքային գծագրերը ներկայացվել են Ինժեներին կառուցելու համար ջրահավաք ջրատար, որից ոռոգման ջրի խողովակաշարը կապահովի ջուր դեպի մշակովի այգիներ: Նախագիծը հաստատվել է Ինժեների կողմից. ջրահավաք ջրատարները և ջրախողովակը տեղադրվել էին:
3	Աղձք	Ռոմիկ Ավդալյան	2023թ. հունիս	Հողի սեփականատեր Ռոմիկ Մուրադյանը	Լուծված

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
				այցելել է Աշտարակ Բնժենների գրասենյակ, ներկայացնելով նրան իր հողամասը, որը նա չի կարողանում ոռոգել 35+245 կմ-ում կառուցվող ջրատարից, ուստի դրա համար անհրաժեշտ է տեղադրել նոր մետաղական խողովակաշար, որը միացված կլինի նշված ջրատարից մոտավորապես 150-200 մ հարավ, որպեսզի կարողանան ոռոգել իրենց այգիները:	Խնդրի ուսումնասիրությունից հետո, աշխատանքային գծագրերը պատրաստվել են Կապալառուի կողմից և տրամադրվել Բնժեններին: Նախագծի հաստատումից հետո նոր խողովակաշարը կառուցվել է նշված կետում և իրականացվել է խողովակաշարի տեղադրում:
4	Աղձք	Մեսրոպ Ավետիսյան	2023թ. օգոստոս	Հողի սեփականատեր Մեսրոպ Ավետիսյանը այցելել է Աշտարակ Բնժենների գրասենյակ, ներկայացնելով նրան իր հողամասը, որը նա չի կարողանում ոռոգել 35+245 կմ-ում կառուցվող ջրատարից, ուստի դրա համար անհրաժեշտ է տեղադրել նոր մետաղական խողովակաշար, որը միացված կլինի նշված ջրատարից մոտավորապես 150-200 մ հարավ, որպեսզի կարողանան ոռոգել իրենց այգիները:	Լուծված Խնդրի ուսումնասիրությունից հետո աշխատանքային գծագրերը պատրաստվել են Կապալառուի կողմից և ներկայացվել են Բնժեններին: Նախագծի հաստատումից հետո, նոր խողովակաշարը կառուցվել է նշված հատվածում, և իրականացվել է խողովակաշարի տեղադրումը:
5	Աղձք	Արմեն Ավդալյան	2023թ. հունիս	Բողոք է ներկայացվել, որը կապված է եղել ծիրանի բերքի վնասման հետ, մասնավորապես, նրանք ներկայացրել են, որ շինարարական աշխատանքների պատճառով փոշու շերտը ծածկել է ամբողջ	Լուծված Բանավոր համաձայնություն է տեղի ունեցել տուժողի և Կապալառուի միջև, որից հետո Կապալառուն իրականացրել է հողամասի մաքրում և վերանորոգել է ոռոգման համակարգը:

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
				բերքը, որոնք իրականացվել են իրենց պտղատու այգիների կողքը:	Աշխատանքի ավարտից հետո տուժողը գոհունակություն արտահայտեց:
6	Աղձք	Նորիկ Ավետիսյան	2023թ. հունիս	Բողոք է ներկայացվել, որը կապված է եղել ծիրանի բերքի վնասման հետ, մասնավորապես, նրանք ներկայացրել են, որ շինարարական աշխատանքների պատճառով փոշու շերտը ծածկել է ամբողջ բերքը, որոնք իրականացել են իրենց պտղատու այգիների կողքը:	Լուծված Բանավոր համաձայնություն է եղել տուժողի և Կապալառուի միջև, որից հետո Կապալառուն իրականացրել է հողամասի մաքրում և վերանորոգել է ոռոգման համակարգը: Աշխատանքի ավարտից հետո տուժողը գոհունակություն արտահայտեց:
7	Ուջան	Ռաֆիկ Ավետիսյան	2023թ. օգոստոս	Մշակաբույսերը վնասվել են փոշու ազդեցության պատճառով շինարարական աշխատանքների արդյունքում:	Լուծված Մասնագիտացված ընկերության կողմից գնահատվել է փոշու պատճառած վնասը, որի հիման վրա կազմվել և տուժողի հետ ստորագրվել են վնասի փոխհատուցման պայմանագրեր:
8	Ուջան	Տիգրան Կարապետյան	2023թ. օգոստոս	Մշակաբույսերը վնասվել են փոշու ազդեցության պատճառով շինարարական աշխատանքների արդյունքում:	Լուծված Մասնագիտացված ընկերության կողմից գնահատվել է փոշու պատճառած վնասը, որի հիման վրա կազմվել և տուժողի հետ ստորագրվել են վնասի փոխհատուցման պայմանագրեր:
9	Ուջան	Ավետ Աղիկյան	2023թ. օգոստոս	Մշակաբույսերը վնասվել են փոշու ազդեցության պատճառով շինարարական աշխատանքների արդյունքում:	Լուծված Մասնագիտացված ընկերության կողմից գնահատվել է փոշու պատճառած վնասը, որի հիման վրա կազմվել և տուժողի հետ ստորագրվել են վնասի փոխհատուցման պայմանագրեր:

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
10	Ուջան	Շուշիկ Հարությունյան	2023թ. օգոստոս	Մշակարույները վնասվել են փոշու ազդեցության պատճառով շինարարական աշխատանքների արդյունքում:	Լուծված Մասնագիտացված ընկերության կողմից գնահատվել է փոշու պատճառած վնասը, որի հիման վրա կազմվել և տուժողի հետ ստորագրվել են վնասի փոխհատուցման պայմանագրեր:
11	Ուջան	Աղավնի Բաղրամյան	2023թ. օգոստոս	Մշակարույները վնասվել են փոշու ազդեցության պատճառով շինարարական աշխատանքների արդյունքում:	Լուծված Մասնագիտացված ընկերության կողմից գնահատվել է փոշու պատճառած վնասը, որի հիման վրա կազմվել և տուժողի հետ ստորագրվել են վնասի փոխհատուցման պայմանագրեր:
12	Ուջան	Գառնիկ Ավետիսյան	2023թ. օգոստոս	Մշակարույները վնասվել են փոշու ազդեցության պատճառով շինարարական աշխատանքների արդյունքում:	Լուծված Մասնագիտացված ընկերության կողմից գնահատվել է փոշու պատճառած վնասը, որի հիման վրա կազմվել և տուժողի հետ ստորագրվել են վնասի փոխհատուցման պայմանագրեր:
13	Ուջան	Սևակ Բաղրամյան	2023թ. օգոստոս	Մշակարույները վնասվել են փոշու ազդեցության պատճառով շինարարական աշխատանքների արդյունքում:	Լուծված Մասնագիտացված ընկերության կողմից գնահատվել է փոշու պատճառած վնասը, որի հիման վրա կազմվել և տուժողի հետ ստորագրվել են վնասի փոխհատուցման պայմանագրեր:
14	Ուջան	Մարուսյա Ավետիսյան	2023թ. օգոստոս	Մշակարույները վնասվել են փոշու ազդեցության պատճառով շինարարական աշխատանքների արդյունքում:	Լուծված Մասնագիտացված ընկերության կողմից գնահատվել է փոշու պատճառած վնասը, որի հիման վրա կազմվել և տուժողի հետ ստորագրվել են վնասի

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
					փոխհատուցման պայմանագրեր:
15	Ուջան	Զորիկ Ավետիսյան	2023թ. օգոստոս	Մշակաբույսերը վնասվել են փոշու ազդեցության պատճառով շինարարական աշխատանքների արդյունքում:	Լուծված Մասնագիտացված ընկերության կողմից գնահատվել է փոշու պատճառած վնասը, որի հիման վրա կազմվել և տուժողի հետ ստորագրվել են վնասի փոխհատուցման պայմանագրեր:
16	Ուջան	Դավիթ Երիցյան	2024թ. մարտ	Տուժողը բողոքել է, որ իր շինությունը վիբրացիայի պատճառով վնասվել է շինարարական աշխատանքների ժամանակ:	Լուծված Կապալառուի սոցիալական մասնագետը գննել է վնասված շենքը և արձանագրել է, որ ծրագիրը չունի որևէ ազդեցություն նշված շինության վրա, հաշվի առնելով այն փաստը, որ այն տեղակայված է ծրագրի վերջնակետից ավելի քան 600մ հեռավորության վրա:
17	Ագարակ	Աշոտ Ասլանյան	2024թ. ապրիլ	Տուժողը բողոքում է, որ հողը պատկանում է իրեն, որը վնասվել է շինհրապարակի աշխատանքների արդյունքում: Բողոքը ներկայացվել է «ՃԴ», որից հետո շինհրապարակի այցելություն է տեղի ունեցել Կապալառուի սոցիալական մասնագետի հետ ուսումնասիրելու խնդիրը:	Լուծված Մասնագետները հանդիպել են Ագարակ համայնքի տուժած անձին՝ Աշոտ Ասլանյանին, շինարարական տարածքում՝ «Ոսկեվազ» գինեգործարանի մոտ, որտեղ Աշոտ Ասլանյանը ներկայացրել է խնդիրը: Նրա խոսքերով՝ հողերի օտարման գործընթացի ընթացքում իրենց 4 հողատարածքից 3-ը օտարվել են, իսկ 0.08 հա մակերեսով մեկ հողամասը չի օտարվել: Այդ գործընթացից հետո տարածքի սահմանագծման ընթացքում մի քանի սխալներ են թույլ տրվել, ինչի հետևանքով նշված

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
					հողամասը դուրս է մնացել այն տարածքից, որտեղ պետք է գտնվեր: Աշոտ Ասլանյանը ներկայացրել է հողի վկայական, ըստ որի՝ այդ հողամասը գոյություն ունի և պատկանում է իր մորը՝ Արաքսյա Խաչատրյանին: Այդ տեղեկատվության հիման վրա՝ մասնագետները կապ են հաստատել չափագրողի հետ, ով վերցրել է նշված հողամասի փաստաթղթերում ներկայացված կոորդինատները, և տարածքում կատարվել է 4 կետերի տեղադրում՝ հիմք ընդունելով ՀՀ Կադաստրի կոմիտեի տրամադրած տվյալները: Ամբողջ նշված տեղեկատվությունը գրավոր արձանագրվել և տրամադրվել է Կապալառուից «ՃԴ»-ին:
18	Ոսկեվազ	Անի Բնօրհույան	2024թ. օգոստոս	Տուժողը բողոքում է, որ շինհրապարակի մոտ գտնվող իր հողամասը վնասվել է շինարարական աշխատանքների ընթացքում:	Լուծված Հողամասում կար որոշակի քանակությամբ աղբ և բետոնե սալ, և Կապալառուին հանձնարարվել էր հավաքել աղբը և հեռացնել բետոնե սալը հողամասից (որը պետք է կատարվեր հաշվետու ժամանակահատվածում) : Քանի որ հողամասից շատ մաս օգտագործվել է, Կապալառուն հաստատել է, որ նա կկարողանա հողամասը նախկին տեսքին վերադարձնել: Ավելին, Կապալառուն կապահովի ոռոգում

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
					հողամասի համապատասխան տեղանքից: Դիմողը մեր անձնակազմին տեղեկացրեց նաև շինհրապարակի այցելության ժամանակ (2024 թվականի օգոստոսի 14-ին), որ մտադրություն ունի փոխհատուցում պահանջել վնասված ծառերի համար:
19	Աղձք	Հովհաննես Սարգսյան	2024թ. օգոստոս	Կապալառուի կողմից ոռոգման ջրագծի տեղափոխումը կմ 34+915-ում՝ համաձայն Ինժեների և հաստատված աշխատանքային նախագծի, իրականացնելուց հետո, հողամասի սեփականատերը հայց է ներկայացրել, նշելով, որ որոշ հարակից հողամասեր ոռոգման ջրից զրկվել են:	Լուծված Բնակչի բողոքի հիման վրա՝ 2024թ. սեպտեմբերի 3-ին Ինժեների և Կապալառուի սոցիալական մասնագետները հանդիպում են կազմակերպել: Կապալառուն հարթել է խնդիրը, քննարկում է ունեցել Վերահսկող Ինժեների հետ և իրականացրել է անհրաժեշտ համապատասխան լուծում:
20	Աղձք	Արկաղի Վարդանյան	2024թ. սեպտեմբեր	Դիմողը պնդում է, որ չունի հնարավորություն ջրելու իր պտղատու այգին:	Լուծված Կապալառուն նշել է, որ ներկայումս կա ջրատար, բայց այն անհրաժեշտ է միացնել մի քանի մետր խողովակ՝ իրենց այգիները ոռոգելու համար, Արագածոտնի ջրօգտագործողների կոմիտեն պետք է ապահովի ոռոգում՝ քաղաքացիների խնդրանքով: Արագածոտնի Ջրօգտագործողների կոմիտեի հետ բանակցություններից հետո ջրախողովակները

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
					տեղադրվել են և ջրի մուտք է տրամադրվել հողամասի տիրոջը:
21	Աղձք	Գաբրիել Հակոբյան	2024թ. սեպտեմբեր	Դիմողը բողոքում է, որ չունի հնարավորություն ջրելու իր պտղատու այգին:	Լուծված Կապալառուն նշել է, որ ներկայումս կա ջրատար, բայց այն անհրաժեշտ է միացնել մի քանի մետր խողովակին՝ իրենց այգիները ոռոգելու համար, Արագածոտնի Ջրօգտագործողների կոմիտեն պետք է ապահովի ոռոգում՝ քաղաքացիների խնդրանքով: Արագածոտնի Ջրօգտագործողների կոմիտեի հետ բանակցություններից հետո ջրախողովակները տեղադրվել են և ջրի մուտք է տրամադրվել հողամասի տիրոջը:
22	Աղձք	Լեոնիկ Հակոբյան	2024թ. սեպտեմբեր	Դիմողը բողոքում է, որ չունի հնարավորություն ջրելու իր պտղատու այգին:	Լուծված Կապալառուն նշել է, որ ներկայումս կա ջրատար, բայց այն անհրաժեշտ է միացնել մի քանի մետր խողովակին՝ իրենց այգիները ոռոգելու համար, Արագածոտնի Ջրօգտագործողների կոմիտեն պետք է ապահովի ոռոգում՝ քաղաքացիների խնդրանքով: Արագածոտնի Ջրօգտագործողների կոմիտեի հետ բանակցություններից հետո ջրախողովակները տեղադրվել են և ջրի մուտք է տրամադրվել հողամասի տիրոջը:
23	Աղձք	Հովհաննես Սարգսյան	2024թ. սեպտեմբեր	Դիմողը բողոքում է, որ չունի հնարավորություն	Լուծված Կապալառուն նշել է, որ ներկայումս կա ջրատար,

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
				ջրելու իր պտղատու այգին:	բայց այն անհրաժեշտ է միացնել մի քանի մետր խողովակին՝ իրենց այգիները ոռոգելու համար, Արագածոտնի Ջրօգտագործողների կոմիտեն պետք է ապահովի ոռոգում՝ քաղաքացիների խնդրանքով: Արագածոտնի Ջրօգտագործողների կոմիտեի հետ բանակցություններից հետո ջրախողովակները տեղադրվել են և ջրի մուտք է տրամադրվել հողամասի տիրոջը:
24	Աղձք	Նվեր Պետրոսյան	2024թ. սեպտեմբեր	Դիմողը բողոքում է, որ չունի հնարավորություն ջրելու իր պտղատու այգին:	Լուծված Կապալառուն նշել է, որ ներկայումս կա ջրատար, բայց այն անհրաժեշտ է միացնել մի քանի մետր խողովակին՝ իրենց այգիները ոռոգելու համար, Արագածոտնի Ջրօգտագործողների կոմիտեն պետք է ապահովի ոռոգում՝ քաղաքացիների խնդրանքով: Արագածոտնի Ջրօգտագործողների կոմիտեի հետ բանակցություններից հետո ջրախողովակները տեղադրվել են և ջրի մուտք է տրամադրվել հողամասի տիրոջը:
25	Ոսկեվազ	Անի Ինջիրույան	2024թ. հոկտեմբեր	Դիմողը պնդում է, որ նրա հողամասը, որը գտնվում է շինհրապարակի մոտ, վնասվել է շինարարական աշխատանքների ընթացքում:	Լուծված Դիմողը ընդունել է, որ հողամասը վերադարձել է իր նախկին տեսքին: Համաձայնություն չկար, սեփականատերը պարզապես բանավոր հայտարարեց, որ միակ մնացած խնդիրը ծառերի

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
					վնասումն է, և դաշտում տեսանելի է նաև՝ թե՛ սեփականատիրոջ, թե՛ Ինժեների համար, որ դիմումում գրված ամեն ինչ հետացվել է հողամասից: Ինչ վերաբերում է ծառերի փոխհատուցմանը, մենք նշել ենք, որ ծառերի վրա կա փոշի, բայց ծառերի վնասումը, որը կապված է ջրելու պակասի հետ, կարող է միայն գնահատվել լիցենզավորված գնահատողի կողմից:
26	Փարպի	Լուսվարդ Ավոյան	2025թ. մայիս	Տուժողը արձանագրել է, որ նա որպես անհատ ձեռներեց, գործունեություն է ծավալել հանրային սննդի ոլորտում 2023թ. սեպտեմբերի 1-ից, որի հասցեն է Արագածոտնի մարզ, Փարպի գյուղ, Երևան-Գյումրի ճանապարհահատված, 14: Մակայն, ճանապարհի շինարարական աշխատանքների պատճառով, այն դարձել է անանցանելի, կա մշտական փոշի և աղմուկ: Տուժողը խնդրել է, որ միջոցառումներ ձեռնարկեն լուծելու տվյալ խնդիրը:	Լուծված Դիմումը վերանայելուց հետո, այն մերժվել է, քանի որ դիմողի խնդրանքը կապված չէ համապատասխան ծրագրի հետ:
27	Փարպի	Միլվա Աղամանուկյան	2025թ. մայիս	Շինարարական աշխատանքների արդյունքում, հողամասը մուտքից կտրվել է:	Լուծված Կապալառուն վերականգնել է տուժողի մուտքը դեպի իր հողամաս, էլեկտրական մալուխները վերականգնվել են նույնպես և վերադարձել

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
					են իրենց սովորական ձևին:
28	Աղձք	Արշավիր Սարգսյան	2025թ. հուլիս	Տրանշ 2, Ագարակի հնագիտական վայրը շրջանցող մոտ 8 կմ երկարությամբ ճանապարհահատվածի կառուցումից հետո տվյալ անձին պատկանող հողը գրկվել է ոռոգման հնարավորությունից:	Լուծված Տուժողի հողամասը օտարվել է ավելի ուշ 34 կմ ծրագրի շրջանակներում, վերջինս առարկություն չի ունեցել: Հետևաբար, մենք համարում ենք, որ նրա խնդիրը լուծվել է:
29	Ոսկեվազ	Անի Ինջիրույան	2025թ. սեպտեմբեր	Տուժողը գեկուցել է, որ շարունակվող շինարարական աշխատանքների ընթացքում, նրա հողամասը վնասվել է: Ըստ նրա՝ հողամասը օգտագործվել է՝ որպես անցուղի մեքենաների տեղափոխման համար, շինարարական գործընթացում, որը պատճառել է վնաս հողի մակերեսին: Նշվել է նաև, որ հողամասին ջուր մատակարարող ոռոգման ջրանցքը խցանվել էր նախկինում արված շինարարական աշխատանքների պատճառով, որը հողամասի պտղատու ծառերի չորացման պատճառ դարձավ: Ի հավելումս, շինարարական թափոնը և բեկորները տարածքից տարվել են: Տուժողը նշել է, որ նշված գործողությունների արդյունքում, իր սեփականության իրավունքները խախտվել են, և	Լուծված Կապալառուն սեփականատիրոջ հողամասի թերությունները վերացրել է հեռախոսային զանգով, տուժողը հավաստիացրել է, որ հողամասը գտնվում է մաքուր վիճակում:

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

No	Բնակավայր	ԱԵԱ անուն	Բարձրացրած խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Խնդրի կարգավիճակ
				պատճառվել է նյութական վնաս: Մրա հիման վրա, տուժողը խնդրում է, որ իր իրավունքներին հասցված վնասը շտկվի, հողամասը վերադառնա իր նախկին վիճակին, ինչպես նաև 2,000,000 ՀՀ դրամ (երկու միլիոն ՀՀ դրամ) պետք է վճարվի՝ որպես փոխհատուցում պատճառված վնասի համար:	

2. Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 37+545-կմ 71+500)

Առաջադրանք 2-ի համար, շինարարությունից առաջ հանրային իրազեկման հանդիպումները տեղի են ունեցել նոյեմբերի 20-ին, 22-ին և 23-ին Աշտարակ, Շամիրամ և Թալին համայնքների ազդակիր բնակավայրերում: Ծրագրի գլխավոր առանձնահատկությունները, շինարարական ամսաթվերը, հնարավոր անհամաձայնությունները, բնապահպանական վտանգները և մեղմացուցիչ միջոցառումները, բողոքների լուծման մեխանիզմները ներկայացվել են:

Վիբրացիայի հետ կապված խնդիրները դեռ վերանայման փուլում են:

Հաշվետու ժամանակահատվածում արձանագրված բողոքները ներկայացված են ստորև՝

No.	Համայնք	ԱԵԱ անուն	Բարձրաց ված խնդրի ամսաթիվ	Խնդրի նկարագրություն	Իրականացված գործողություններ	Խնդրի կարգավիճակ
1	Ն. Բազմաբերդ	Արմեն Ղազարյան	08.02.2024	Ծրագրի իրականացման ընթացքում նախատեսվում է տեղադրել ջրահեռացման խողովակաշար (ծովի մակարդակից՝ 1458.5մ	Առաջարկը վերանայվել է Կապալառուի կողմից և, որպես արդյունք, խողովակաշարը կլինի 58.5մ երկարությամբ: Խողովակաշարի այլ պարամետրեր չեն փոխվել: Տուժող անձի կողմից հավելյալ	

				բարձրության վրա, 48.5մ երկարությամբ և 2.0 x 2.0մ չափերով՝ տեղում անձրևաջրերի հեռացման համար՝ կմ 57+343 հատվածում (Ներքին Բազմաբերդ բնակավայրի խաչմերուկի մոտ): Արմեն Ղազարյանը (առաջարկողը) ներկայացրեց, որ կմ 37+545-ից հյուսիս տեղակայված են մասնավոր հողերը, և ապագայում նախատեսվում է ճանապարհ կառուցել՝ նշված հողատարածքներին հեշտ հասանելիություն ապահովելու համար: Նա առաջարկում է ջրահեռացման խողովակաշարի երկարությունը հյուսիսային ուղղությամբ ավելացնել մոտ 10 մ-ով, որը գտնվում է Ներքին Բազմաբերդի խաչմերուկից մոտ 100 մ ներքև, ինչը հնարավոր կդարձնի ապագայում արդյունավետ կերպով լուծել վերը նշված խնդիրը:	բողոքներ չեն արձանագրվել:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
2	Կոշ	Սանատրուկ Հաջիյան	2024թ. սեպտեմբեր	Սանատրուկ Հաջիյանը պնդել է լրացուցիչ հետազոտություն անցկացնել վիբրացիայի հնարավոր	Շինարարությունից առաջ հետազոտական անձնակազմը Սանատրուկ Հաջիյանի հետ այցելել է տուն 2024թ. սեպտեմբերի 11-ին, տեղադրվել է	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ

				ազդեցությունների վերաբերյալ:	պատերին որոշ պիտակներ, առկա իրավիճակը լուսանկարվել է, և կազմվել է ակտ:	
3	Ուջան	Վահե Պապոյան	2024թ. հունիս	Հողամասը դարձել է ոչ պիտանի և ամբողջությամբ հեղեղված:	Պարոն Պապոյանին տեղեկացվել է, որ էստակադան կկառուցվի տվյալ տարածքում, իսկ կառուցված հողապատնեշը ծառայում է որպես արգելապատնեշ՝ կանխելու համար մակերևութային ջրերի հոսքը դեպի նրա հողամաս: Մույն բացատրությունը լուծել է իր բողոքը:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
4	Ն. Սասնաշեն	Տարոն Կիրակոսյան	2024թ. հունիս	Տարոնը բողոքում է, որ ոռոգման խողովակները զրկվել են շինարարության ընթացքում. նա չի կարողանում մշակել իր հողամասը:	Մշակվել է նախագծային լուծում՝ ապահովելու համար Տարոնի հողատարածքի ոռոգման ջրի մուտքը (տեղակայված՝ կմ 59+000 հատվածում, կմ 58+510-ից մինչև կմ 59+055 միջև ընկած դաշտային ճանապարհի մոտ): Հատկապես, դաշտային ճանապարհի երկայնական պրոֆիլը բարձրացվել է՝ ապահովելու համար պատյանային խողովակի պատշաճ տեղադրման մակարդակը ճանապարհի տակ: Գծագիրը ներկայացվել է Տարոնին, ով վերանայել, հաստատել և իր ստորագրությունն է տվել:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
5	Կոշ	Մյասնիկ Սադոյան	2024թ. հունիս	Մյասնիկը բողոքում է, որ ոռոգման խողովակները զրկվել են շինարարության արդյունքում:	Հողային ջրանցքը մեր ճանապարհի ուղղուց դուրս է: Նրանց խնդիրը հիմնականում կապված է տեղի Ջրօգտագործողների կոմիտեի և Կոշ	ԼՈՒԾ ՎԱԾ

					համայնքի հետ: Արագածոտնի ՋՕԸ-ի գլխավոր ինժեներ Դավիթ Հովհաննիսյանը ասել է, որ ն' համայնքի ղեկավարը, ն' ՋՕԸ-ն տեղյակ են խնդրից և աշխատում են այն լուծել:	
6	Կոշ	Համայնքի բնակիչների կողմից	2024թ. հունիս	Խնդիրը կապված է անասնապահական անցումի հետ:	Անասնապահական անցում ժամանակավորապես կտեղադրվի:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
7	Ուջան	Հակոբ Երիցյան	16.07.2024	Մուտքի խնդիր	Խնդիրը կլուծվի կառուցելով հավելյալ դաշտային ճանապարհներ: Կապալառուն տվել է հրահանգներ հետևյալ երկու հավելյալ աշխատանքների համար՝ a) D160 L=228 մ պլաստիկ խողովակի երկարացում 39+500 կմ-ից (գոյություն ունեցող փական) մինչև 39+272 կմ, հետագայում կառուցվելիք դաշտային ճանապարհի հետ միասին: b) 37+985 կմ-ի հանգույցում երկու մետաղական պատյանային խողովակների տեղադրում: D169x5 մմ, յուրաքանչյուրը L=18 մ: Տվյալ խնդիրներին բանավոր կերպով համաձայնել են Գործատուն, Ուջան գյուղի վարչական ղեկավարը և Կապալառուն: Պատյանային խողովակները արդեն տեղադրվել են:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
8	Կոշ	Մակարիանոս Հարությունյան	17.07.2024	Հողամասի վրա կա շինություն, որը ծառայում է՝ որպես առևտրային կետ: Ճանապարհի	Շինությունը ունի երկու թույլատրելի մուտքեր դաշտային ճանապարհից:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ

				կառուցման արդյունքում շինությունը կտրվեց ճանապարհից: Նա խնդրել է հարմարավետ մուտք, քանի որ նա է իր ընտանիքի սպրուստի միակ աղբյուրը:		
9	Կոշ	Վարդան Գրիգորյան	10.08.2024	Տան մեջ ճաքեր են առաջացել վիբրացիայի պատճառով շինարարական աշխատանքների հետ կապված:	Շինարարությունից առաջ հետազոտական անձնակազմը Սանատրուկ Հաջիյանի հետ այցելել է տուն 2024թ. օգոստոսի 14-ին, տեղադրվել է պատերին որոշ պիտակներ, առկա իրավիճակը լուսանկարվել է, և կազմվել է ակտ:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
10	Կոշ	Բաբկեն Գաբրիելյան	29.08.2024	Տան մեջ ճաքեր են առաջացել վիբրացիայի պատճառով շինարարական աշխատանքների հետ կապված:	Շինարարությունից առաջ հետազոտական անձնակազմը Սանատրուկ Հաջիյանի հետ այցելել է տուն 2024թ. սեպտեմբերի 3-ին, տեղադրվել է պատերին որոշ պիտակներ, առկա իրավիճակը լուսանկարվել է, և կազմվել է ակտ:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
11	Կոշ	Արմեն Մանուկյան	04.09.2024	Տան մեջ ճաքեր են առաջացել վիբրացիայի պատճառով շինարարական աշխատանքների հետ կապված:	Շինարարությունից առաջ հետազոտական անձնակազմը Սանատրուկ Հաջիյանի հետ այցելել է տուն 2024թ. սեպտեմբերի 9-ին, տեղադրվել է պատերին որոշ պիտակներ, առկա իրավիճակը լուսանկարվել է, և կազմվել է ակտ:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ

12	Կոչ	Շուշանիկ Խաչատրյան	13.09.2024	Նա չունի որևէ մուտք դեպի իր հողամաս, չի կարողանում մշակել այն, ուստի իր բերքը կորցրել է. պահանջում է փոխհատուցում:	ա/ Հողամասի ճիշտ կողմ է՝ 02-061-0127-0040: ք/Ձուրը չի կարող հոսել հողամաս բետոնե խողովակաշարից, որը կառուցվել է նախորդ Կապալառուի կողմից ճանապարհի ձախ կողմում, քանի որ խողովակաշարի աջ կողմը դեռ չի կառուցվել, մակերեսային ջրերը հոսում են ճանապարհի աջ կողմից ձախ կողմ: գ/Մակերեսային ջուրը կուտակվել է ճանապարհի աջ կողմում, որը գալիս է հողակտորից մետաղական խողովակաշարի միջոցով, որը տեղադրվել է ճանապարհի տակ Մովեստական ժամանակներում և դուրս է գալիս տուժողի հողակտորի եզրից: Խողովակաշարից եկող ջուրը պետք է շարունակել իր ճանապարհը ներկայումս կիսով չափ լցված և խիտ բուսականությամբ ծածկված հողային ջրանցքով և մասամբ փասսված բետոնե կիսախողովակներով դեպի հակառակ հովիտ, որը չի լինում կապված այն փաստով, որ համակարգը չի վերականգնվել կամ մաքրվել տարիներ շարունակ: դ/ Ըստ աշխատանքային գծագրի, որը մշակվել է նախկին Կապալառուի կողմից, նոր կառուցված բետոնե խողովակաշարը կմիանա վերևում նշված	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ

					ջրահեռացման հին համակարգին: Մենք ապագայում մի փոքր կբարելավենք գծագիրը: Ե/Ըստ կադաստրային քարտեզի՝ կա դաշտային ճանապարհի ցանց, որը նաև ապահովում է մուտք դեպի տուժողի հողամաս: Տվյալ ցանցին մայրուղին կապող մուտքը դեռ առկա է, բայց վերջին հարյուրից մինչև հարյուր քսան մետր անցանելի չէ մարդատար մեքենաների համար, քանի որ այն երբեք չի եղել կարգի բերված: Գյուղատնտեսական տեխնիկան կարող է մոտենալ: զ/ Համաձայն ծրագրի՝ մենք կկառուցենք նոր դաշտային ճանապարհ, որը կձգվի մայրուղու երկայնքով և կհասնի տվյալ մարդու հողամաս:	
13	Արուճ	Գայանե Մխիթարյան	24.09.2024	Խնդրում է վերականգնել մուտքը միակ չասֆալտապատված ճանապարհի՝ մայրուղուց դեպի գյուղատնտեսական հողամասեր տանող:	Ժամանակավոր մուտք է տրամադրվել բերքը մշակելու համար:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
14	Արուճ	Նորիկ Շահինյան	02.10.2024	Մուտքի խնդիր	Մ1 ճանապարհին զուգահեռ դաշտային ճանապարհը սկսած կմ 50+300-ից մինչև 50+500 ձախ կողմը կկառուցվի:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
15	Ուջան	Վահե Պապոյան	11.10.2024	Դաշտային ճանապարհի երկայնքով (որը մոտավորապես 6 մ բարձրության վրա է գտնվում տեղանքից) կառուցվում է կամուրջ և գյուղատնտեսական մեքենաները կամ	Դիմողը կապահովվի հավելյալ մուտքով՝ կառուցելով հավելյալ դաշտային ճանապարհներ:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

				ուղևորատար տրանսպորտային միջոցները չեն կարողանում մտնել հողամաս:		
16	Դավթաշեն	Հայկ Հեպոյան	18.10.2024	Մուտքի խնդիր	Դիմողը կապահովվի հավելյալ մուտքով՝ կառուցելով հավելյալ դաշտային ճանապարհներ:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
17	Դավթաշեն	Զեյթուն Ավոյան	18.10.2024	Մուտքի խնդիր	Դիմողը կապահովվի հավելյալ մուտքով՝ կառուցելով հավելյալ դաշտային ճանապարհներ:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
18	Դավթաշեն	Անդրանիկ Հեպոյան	24.10.2024	Մուտքի խնդիր	Դիմողը կապահովվի հավելյալ մուտքով՝ կառուցելով հավելյալ դաշտային ճանապարհներ:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
19	Դավթաշեն	Մուշեղ Գրիգորյան	25.10.2024	Մուտքի խնդիր	Դիմողը կապահովվի հավելյալ մուտքով՝ կառուցելով հավելյալ դաշտային ճանապարհներ:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
20	Դավթաշեն	Յուրիկ Հեպոյան	25.10.2024	Մուտքի խնդիր	Դիմողը կապահովվի հավելյալ մուտքով՝ կառուցելով հավելյալ դաշտային ճանապարհներ:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
21	Ն. Բազմաբերդ	Հովհաննիսյան	19.11.2024	Հողերի ջրհեղեղումի վտանգ, մուտքի խնդրի	Կառուցված բետոնե ջրանցքը կշարունակվի հողե ջրանցքով դեպի ջրահեռացման ջրանցք, հավելյալ դաշտային ճանապարհներ կկառուցվեն Ներքին Բազմաբերդ քնակավայրի համար:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ
22	Կոշ	Շուշան Առաքելյան	18.11.2024	Տան մեջ ճաքեր են առաջացել վիբրացիայի պատճառով շինարարական աշխատանքների հետ կապված:	Կապալառուի և Ինժեների սոցիալական մասնագետները կազմակերպել են այցելություն Շուշան Առաքելյանի տուն 2024թ. նոյեմբերի 22-ին: Որոշ լուսանկարներ են արվել և կազմվել է ակտ:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
23	Ուջան	Վահե Պապոյան	22.12.2024	Հողամասը դարձել է շինհրապարակի և մսագործարան	Բանավոր համաձայնություն է եղել տուժողի հետ, որ	ԼՈՒԾ ՎԱԾ

				տանող ժամանակավոր ճանապարհ:	օգտագործի իր հողամասը, որպես ճանապարհ, մսագործարանի աշխատակիցների համար երեք ամսով: Հողամասը շինարարական աղբից մաքրվել է, դիմողը գոհացել է:	
24	Կոշ	Վարդան Գրիգորյան	16.01.2025	Տան մեջ ճաքեր են ստաջացել վիբրացիայի պատճառով շինարարական աշխատանքների հետ կապված:	Կապալառուի և Ինժեների սոցիալական մասնագետները կազմակերպել են այցելություն Վարդան Գրիգորյանի տուն: Ողջ դիտարկումները արձանագրվել են և համապատասխան պիտակները փակցվել են: Հետազոտության արդյունքների ակտը կազմվել է:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
25	Կոշ	Գարսևան Ավագյան	12.02.2025	Տուժողը տեղեկացրել է հեռախոսով, որ նկատել է ճաքեր վիբրացիայի հետևանքով շինարարական աշխատանքների ընթացքում:	Կապալառուի և Ինժեների սոցիալական մասնագետները կազմակերպել են այցելություն Գարսևան Ավագյանի տուն 2025թ. փետրվարի 12-ին: Ողջ դիտարկումները արձանագրվել են և համապատասխան պիտակները փակցվել են: Հետազոտության արդյունքների ակտը կազմվել է:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
26	Կոշ	Կոլյա Հակոբյան	12.02.2025	Շինարարական աշխատանքը սկսելուց առաջ շինության ընդհանուր վիճակը որոշելու համար ստուգում է իրականացվել:	Շինարարությունից հետո հետազոտությունը բացահայտել է հետևյալը. Կոլյա Հակոբյանի նոր կառուցված և վերանորոգված խանութում որևէ ճաք չի հայտաբերվել առաստաղին, պատերին և հատակին: Լուսանկարներ են արվել և ակտը ստորագրվել է խանութի տիրոջ՝ Կոլյա	ԼՈՒԾ ՎԱԾ

					Հակոբյանի հետ:	
27	Կոշ	Վարդան Գրիգորյան	18.03.2025	Տուժողը տեղեկացրել է հեռախոսով, որ նկատել է ճաքեր վիբրացիայի հետևանքով շինարարական աշխատանքների ընթացքում:	Կապալառուի և Ինժեների սոցիալական մասնագետները կազմակերպել են այցելություն Վարդան Գրիգորյանի տուն 2025թ. մարտի 27-ին: Ողջ դիտարկումները արձանագրվել են և համապատասխան պիտակները փակցվել են: Հետազոտության արդյունքների ակտը կազմվել է:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
28	Ուջան	Դավիթ Երիցյան	02.03.2025	Հաշվետու ժամանակահատվածում տուժողից բանավոր խնդրանք է ստացվել վիբրացիայի խնդիրների հետ կապված: Նա նաև նշել է, որ կան մուտքի և ջրահեռացման հետ կապված խնդիրներ:	2024թ. մարտի 7-ին Կապալառուի սոցիալական մասնագետը և այլ կառավարման անձնակազմ այցելել են շինհրապարակ հասկանելու խնդիրը: Ինչպես արձանագրվել է շինհրապարակի այցելության ընթացքում (ըստ սեփականատիրոջ), աշխատանքները իրականացվել են Տրանշ 2-ի կապալառուների կողմից («Կորսան», «ԱԱԲ», «Կապավոր»), որից հետո փասս են պատճառել տվյալ շինությանը: «Կորսանը» տվել է փոխհատուցում, ԱԱԲ-ն պայթեցման աշխատանքներից հետո չի ընդունել որևէ պարտավորություն: Դավիթ Երիցյանը պնդում է, որ «Կապավոր» ՍՊԸ-ի շինարարական աշխատանքները իր շինությանը պատճառել են փասսներ: Ավելին, կան լուսանկարներ	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ

					շինության պայմանների վերաբերյալ, «ԱԱԲ»-ի շինարարական աշխատանքների ընթացքում, որտեղ, համեմատելով ներկա վիճակի հետ, էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել: Ավելին, քանի որ կրող պատերին կային հիմնական ճաքեր, պիտակներ չէին տեղադրվել շինհրապարակի այցելության ժամանակ, բայց Կապալառուի սոցիալական մասնագետը առաջարկել է պրն. Երիցյանին լրացնել բողոքի դիմումը: Պրն. Երիցյանը հրաժարվել է դիմումը լրացնել և մի քանի օր հետո ուղարկել է բողոքի նամակ «ՃԴ»-ին: 2025թ. մարտի 27-ին համատեղ այցելություն է կազմակերպվել «Էզիս Ինթերնեյշնլի» ավագ ռեզիդենտ ինժեների, Կապալառուի սոցիալական մասնագետի և այլ կառավարման անձնակազմի կողմից, ովքեր այցելել են Դավիթ Երիցյանին և արձանագրել են առկա իրավիճակը: Մուտքի և ջրահեռացման խնդիրները մոտ ապագայում կլուծվեն, և քննարկուհները ներկայումս ընթացքի մեջ են վիբրացիայի խնդրի հետ կապված:	
29	Ն. Սասնաշեն	Գագիկ Հակոբյան	20.06.2025	Սա հաստատում է, որ Ներքին Սասնաշեն գյուղի բնակիչ Գագիկ	Համաձայն պաշտոնական կադաստրային քարտեզի երկու	ԼՈՒԾ ՎԱԾ

				Հակոբյանը բանավոր կերպով դիմել է Ինժեներին իրեն պատկանող երկու հողամասերի մուտքերի հետ կապված: Նշված հողամասերի կադաստրային կոդերն են՝ 02-074-0211-0008 — տեղակայված կմ 58+700-ում, (RHS) 02-074-0216-0069 — տեղակայված կմ 58+700-ում (LHS):	հողամասերը ունեն մուտքի կետեր (մուտքեր):	
30	Ուջան	Վահե Պապոյան	05.06.2025	Վահե Պապոյանը ներկայացրել է հարցում «ՃԴ»-ին հետևյալ հարցերի վերաբերյալ՝ 1. Էստակադան ասֆալտապատված չէ, և կա համարժեք անվտանգության արգելապատնեշների պակաս, որը առաջացնում է անվտանգության վերաբերյալ անհանգստություններ: 2. Կան ոռոգման խնդիրներ, ներառյալ այնպիսիք, որոնք կապված են փոթորկային ջրերի և ջրհեղեղումի հեռացման հետ: 3. Դաշտային ճանապարհը ներկայումս անանցանելի է, հատկապես տեղումներից հետո, ր ծանր մեքենաների տեղափոխման պատճառով առաջացել է մուտքի դժվար	Ինժեները ունեցել է խոսակցություն Վահե Պապոյանի հետ և վերջինս այցելել է շինհրապարակ: Հետևյալ եզրակացությունները հաստատվեցին. 1. Որևէ երաշխիք չի տրվել Վահե Պապոյանին, որ ասֆալտե ծածկույթը և բետոնյա արգելապատնեշները կտեղադրվեն էստակադայի վրա, որը կշարունակվեր դաշտային ճանապարհի ամբողջ երկայնքով (լիցքի վրա): Ո՛չ Կապալառուն, ո՛չ Ինժեները չունեն իրավունք նման պարտավորություններ կատարելու: Ըստ ծրագրի նախագծման՝ ասֆալտի ծածկույթը և բետոնե անվտանգության արգելապատնեշները տեղադրվել են միայն կամրջի երկայթբետոնե տախտակամածին և անցումային սալերին: Տվյալ տարրերը	ԼՈՒԾ ՎԱԾ

				անցանելիություն:	տեղադրվել էին՝ ըստ նախագծման: Բացի այդ, ճանապարհը շարունակվում է, որպես դաշտային մուտքի ճանապարհ՝ խճաքարե և ավազե ծածկույթով, որը նախագծված չէ սալարկելու կամ արգելապատնեշ տեղադրելու: Դաշտային ճանապարհի հետ կապված՝ այն ծառայում է, որպեսզի միացնի առկա մայրուղին նոր կառուցված էստակադային, որը պրն. Պապոյանի հողամասի կողքին է: Ընդհանուր առմամբ հատվածը գտնվում է բնագրավման գոտուց դուրս և, ըստ կանոնակարգերի, այն պետք է պահպանվի համայնքի կողմից, ոչ Կապալատուի: 2. Նախքան շինարարությունը՝ տվյալ ճանապարհը արդեն շատ կեղտոտ էր, որը առատ տեղումների պատճառով դարձել էր ցեխոտ և լի լճակներով: Հարակից հողամասերի ոռոգումից և տեղումներից հետո, մակերեսային ջրերը կհոսեին պրն. Պապոյանի հողամաս: Սակայն, ծրագրի անձնակազմի կողմից իր հողամասի դիմաց կառուցված էստակադայի և հավելյալ ջրահեռացման մետաղական խողովակի տեղադրումից հետո, տվյալ խնդիրը լուծվել է, և հետագայում

					հողամասի որևէ ջրհեղեղում չի արձանագրվել: 3. Պապոյանի հողամասը ունի մուտք ոչ միայն տվյալ դաշտային ճանապարհով, այլ նաև կունենա մշտական մուտք մեկ այլ դաշտային ճանապարհով: Ներկայումս, հողամասը ունի ժամանակավոր մուտք ուղիղ նոր կառուցված մայրուղուց, որը վերջերս անանցանելի չէ: Այնուամենայնիվ, շինարարության ավարտից հետո մետաղյա կամ բետոնե անվտանգության արգելապատնեշները կտեղադրվեն տվյալ ժամանակավոր մուտքի կետի առջև:	
31	Կոշ	Շուշանիկ Խաչատրյան, Համլետ Մկրտչյան	06.06.2025	Բանավոր բողոք, Ոռոգման խնդիր	Կա նախագծման լուծում ապահովելու ոռոգում Կոշ բնակավայրում, ինչպես նաև կանխելու ջրհեղեղում առանձին հողատարածքներում R/բետոնե ջրատարների կմ45+597 և կմ45+684 ելքի կողմում: Տվյալ հարցի լուծման հանգուցալուծումը բանավոր համաձայնեցվել է Ջրօգտագործողների կոմիտեի, Գործատուի և հողամասի սեփականատերերի միջև: Սակայն, անհրաժեշտ է, որ հաստատվի Գործատուի կողմից: Խնդրի վերջնական լուծումը կներկայացվի հաջորդ ամսվա հաշվետվությունում:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ

32	Կոշ	Կոշի բնակիչների կողմից	06.06.2025	Բանավոր բողոք: Կոշի բնակիչները խնդրել են կառուցել անասնապահական անցում:	Կադաստրի քարտեզում կա հատված անասնապահական անցումի տեղանքով, բայց այն դեռ չի հաստատվել շինարարության համար:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
33	Կոշ	Վարդան Գրիգորյան	01.06.2025	Տուժողը տեղեկացրել է հեռախոսով, որ նկատել է ճաքեր վիբրացիայի հետևանքով շինարարական աշխատանքների ընթացքում:	Կապալառուի և Ինժեների սոցիալական մասնագետները կազմակերպել են այցելություն Վարդան Գրիգորյանի տուն 2025թ. հունիսի 3-ին: Ողջ դիտարկումները արձանագրվել են և համապատասխան պիտակներ են տեղադրվել: Հետագոտության արդյունքների ակտը կազմվել է:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
34	Կոշ	Վարդան Գրիգորյան	13.06.2025	Տուժողը հեռախոսով տեղեկացրեց, որ նկատել է նախկինում գոյություն ունեցող ճաքի մեծացում:	Բանավոր համաձայնություն է տեղի ունեցել նրա հետ, որ կկազմակերպվի այցելություն շինարարական աշխատանքներից հետո, որը իր տան մոտ է, և վերջին ակտը կկազմվի:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
35	Արուճ	Արմենակ Տոնոյան	01.07.2025	Կմ 50+600-ում՝ աջ կողմում, թթի ծառը տեղակայված է համայնքային հողամասում, որը խոչընդոտ է հանդիսանում դաշտամիջյան ճանապարհի կառուցման համար: Ըստ Արուճ վարչական շրջանի ղեկավարի՝ Սերգեյ Խաչատրյանի հաստատման՝ ծառը խնամվել և օգտագործվել է Լենդրուշ Տոնոյանի կողմից (ներկայումս	2025թ. հուլիսի 1-ին արձանագրություն է կազմվել, ըստ որի Արմենակ Տոնոյանը չի առարկում ՀՀ Կառավարության կողմից իրեն 160.140 ՀՀ դրամ փոխհատուցում վճարելուն:	ԼՈՒԾ ՎԱԾ

				հաշմանդամ), ով Արմենակ Տոնոյանի հայրն է: Վերջինս տրամադրել է իր համաձայնությունը և չի բարձրացրել որևէ առարկություն վերևում նշված ծառի կտրման վերաբերյալ նշված հատվածում դաշտամիջյան ճանապարհ կառուցելու նպատակով:		
36	Կոշ	Վարդան Գրիգորյան	13.07.2025	Տուժողը հեռախոսով հաղորդել է, որ վիբրացիայի հետևանքով նկատել է ճաքեր տանը շինարարական աշխատանքների ընթացքում:	2025թ. օգոստոսի 20-ին կազմակերպվել է այցելություն Կապալառուի և Ինժեների սոցիալական մասնագետների կողմից դեպի Վարդան Գրիգորյանի տուն: Ողջ դիտարկումները արձանագրվել են և համապատասխան պիտակները տեղադրվել են: Հետազոտության արդյունքների ակտը կազմվել է:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
37	Կոշ	Կոլյա Հակոբյան	15.08.2025	Տուժողը հեռախոսով տեղեկացրել է, որ իր խանութում առաջացել են ճաքեր վիբրացիայի արդյունքում շինարարական աշխատանքների ժամանակ: Նա նաև բարձրացրել է հիմնական ճանապարհից մուտքի/ելքի հարցը դեպի իր խանութ: Նա նկարագրել է, որ ամենամոտ մուտքը հեռու է իր խանութից և իր բիզնեսը կտուժի այս դեպքում: Նա խնդրել	Կապալառուի և Ինժեների սոցիալական աշխատողները այցելություն են կազմակերպել Կոլյա Հակոբյանի խանութ 2025թ. օգոստոսի 20-ին: Ամբողջ դիտարկումները արձանագրվել են, և համապատասխան պիտակները տեղադրվել են: Հետազոտության արդյունքների ակտը կազմվել է: Այցելության ընթացքում նրան տեղեկացվել է, որ գլխավոր ճանապարհից իր շուկա մուտք գործելու հետ կապված մենք որևէ լուծում չենք կարող	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ

				Է, էթե հնարավոր է նախագծել և/կամ ապահովել այլ մուտք, որը ավելի մոտ կլինի խանութին:	տրամադրել, և իր մտահոգությունը կհաղորդվի միայն Պատվիրատուին:	
38	Ուջան	Վահե Պապոյան	09.10.2025	Վահե Պապոյանը ներկայացրել է բողոք ՀՀ Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությանը հետևյալ հարցերի վերաբերյալ՝ • Անմիջապես դադարեցնել շինարարական աշխատանքները, որոնք առաջացնում են ջրհեղեղումի հոսք դեպի նրա հողամաս: • Շտապ վերակառուցել բետոնե սալիկապատ ջրահեռացման ջրանցքը՝ կանխելով ջրի շեղումը դեպի իր հողամասը: Գրավոր զեկույց ներկայացնել կատարված խախտումների պատճառների և դրանց վերացման համար ձեռնարկված միջոցառումների վերաբերյալ:	Բողոքողի դիմումը վերանայման փուլում է:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ

39	Կոշ	Գարսևան Ավագյան	29.10.2025	Տուժողը հեռախոսով հաղորդել է, որ նկատել է ճաքեր տանը, որը վիբրացիայի հետևանքով է տեղի ունեցել շինարարական աշխատանքների ընթացքում: Նա նաև զեկուցել է, որ ճանապարհի բարձրության պատճառով, նրա տուն տանող մուտքի ճանապարհը շատ անհարթ էր դարձել, չնայած նախկինում հարթ էր եղել:	Կապալատուի և Ինժեների սոցիալական մասնագետների կողմից այցելություն է կազմակերպվել դեպի Գարսևան Ավագյանի տուն 2025թ. նոյեմբերի 6-ին: Ողջ դիտարկումները իրականացվել են և համապատասխան տարածքները գծանշվել են պիտակներով: Լուսանկարներ են արվել և պաշտոնական ակտը կազմվել է: Ինչ վերաբերում է գույքի հասանելիությունը մուտքային ճանապարհին, Կապալատուն արդեն իսկ իրականացրել է հարթեցման աշխատանքներ, և տուժողը գոհունակություն է հայտնել արդյունքից:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
40	Կոշ	Կոլյա Հակոբյան	03.11.2025	Տուժողը հեռախոսով հաղորդել է, որ իր խանութում նախկինում երևացող ճաքերը շարունակում են մեծանալ, նաև նոր ճաքեր են նկատվում:	Կազմակերպվել է այցելություն Կոլյա Հակոբյանի տուն 2025թ. նոյեմբերի 6-ին Կապալատուի և Ինժեների սոցիալական մասնագետների կողմից: Լուսանկարներ են արվել և պաշտոնական ակտը կազմվել է:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
41	Կոշ	Շուշան Առաքելյան	18.11.2025	Շինարարական աշխատանքների հետևանքով նախկինում արված առկա ճաքերը չափսերով մեծացել էին և նոր ճաքեր էին առաջացել:	2025թ. նոյեմբերի 27-ին կազմակերպվել է այցելություն Կապալատուի և Ինժեների սոցիալական մասնագետների կողմից դեպի Շուշան Առաքելյանի տուն: Լուսանկարներ են արվել և պաշտոնական ակտը կազմվել է:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ
42	Կոշ	Վարդան Գրիգորյան	24.11.2025	Տուժողը խնդրել է հանդիպում, որպեսզի կարողանա ցույց	Շինհրապարակի այցելություն է կազմակերպվել տուժողի հետ 2025թ. նոյեմբերի	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

				տալ ճանապարհի այն հատվածը, որը ըստ իր պահանջի, կարող է ֆասսվել, եթե անձրևներ լինեն: Նա առաջարկեց տեղադրել խողովակաշար՝ անձրևաջուրը դեպի իր դաշտ ուղղորդելու համար:	26-ին Կապալառուի և Ինժեների սցիալական մասնագետների կողմից: Որևէ պարտավորություն չի ստանձնվել նրան. խնդրանքը կներկայացվի և կքննվի, և, եթե անհրաժեշտ է, կարձանագրվի:	
43	Կոշ	Անանիա Խաչատրյան	23.12.2025	Բողոք ներկայացնողը առաջարկել է տեղադրել արգելապատնեշներ նշված դաշտային ճանապարհի երկու կողմերում, որովհետև կա սահելու վտանգ, հատկապես անձրևի և ձյան եղանակին:	Հարցումը վերանայման փուլում է:	ՉԼՈՒԾ ՎԱԾ

**7 ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ,
ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐ**

ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ/ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ

1. Առաջադրանք 1՝ Ազարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Հաշվետու ժամանակահատվածում, չեն եղել որևէ հնագիտական գտածոներ կամ խախտումների արձանագրություններ:

2. Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 37+545-կմ 71+500)

Հաշվետու ժամանակահատվածում, չեն եղել որևէ հնագիտական գտածոներ կամ խախտումների արձանագրություններ: Կարևոր է նշել, որ Ինժեների և Կապալառուի անձնակազմերի հնագետները ամբողջությամբ ներառված են եղել բոլոր գործընթացներում:

8 ԱՄՓՈՓՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

8.1 Ամփոփում

1. Առաջադրանք 1՝ Ագարակ հնագիտական համալիրը շրջանցող 8 կմ ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 29+600-կմ 37+545)

Կապալառուի շրջակա միջավայրի, առողջության և անվտանգության փորձագետները Ինժեների՝ ԲԱԱ-ի և Գործատուի ԲԱ-ի հետ միասին անցկացրել են մոնիթորինգի այցելություններ ծրագրի շինարարական տեղամասեր՝ կարգավորելու ՇՄԱԳ/ՇՄԿՊ-ում նշված բոլոր մեղմացուցիչ միջոցառումների իրականացումը:

Հաշվետու ժամանակահատվածում փոշու, աղմուկի և վիբրացիայի պարբերական գործիքային չափումներ չեն իրականացվել շինարարական փոքրածավալ աշխատանքների պատճառով:

Հաշվետու ժամանակահատվածում, շինարարության համար որևէ վտանգավոր նյութեր չեն առաջացել: Ծրագրի մեկնարկից սկսած տվյալ նյութերից ընդհանուր 248,580 մ³-ը պատշաճ կերպով հեռացվել են հաստատված վայրերում: Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Կապալառուն օգտագործում է 2 շինարարական տեղամաս՝ Ագարակ 8 և Ագարակ 10. մնացած 7-ը հանձնվել են:

Հաշվետու ժամանակահատվածում, որևէ վտանգավոր ասֆալտի թափոն չի առաջացել:

Հաշվետու ժամանակահատվածում որևէ ծառ կամ թուփ չի կտրվել: Նոր Եդեսիայի ծառատնկման տեղամասի այցելության ընթացքում նկատվեց, որ չնայած շատ ծառեր արմատ են գցել, 80%-ից պակասն է գոյատևել: Մանրամասն գույքագրում պետք է կատարվի և ներկայացվի զեկույց՝ գոյատևող ծառերի ճշգրիտ թվով: Կորած ծառերը պետք է վերատնկվեն՝ առնվազն 80% գոյատևման մակարդակի հասնելու համար:

Հաշվետու ժամանակահատվածում համայնքի բնակիչներից որևէ բողոք չի ստացվել, և դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, որևէ բողոք չի մնացել չլուծված:

Հաշվետու ժամանակահատվածում, չեն եղել որևէ հնագիտական գտածոներ կամ խախտումների արձանագրություններ:

2025թ. հոկտեմբերի 15-ին, Գործատուի, Ինժեների և Կապալառուի ԲԱԱ անձնակազմը անցկացրել է հետշինարարական աուդիտ. մանրամասները ներկայացված են ՀԱՎԵԼՎԱՄ Բ-ում:

Ընդհանուր առմամբ, այն բոլոր խնդիրները և հրահանգները, որոնք հասցեագրվել են Կապալառուին և Ինժեներին, արագ կերպով լուծվել են: Սա ցույց է տալիս նրանց նվիրվածությունը շրջակա միջավայրի պաշտպանությանը և առողջության ու անվտանգության նկատառումները առաջնահերթ համարելուն ողջ ծրագրի ընթացքում:

2. Առաջադրանք 2՝ 34 կմ-ի մնացած ճանապարհահատված (Մ-1 ճանապարհ կմ 37+545-կմ 71+500)

Առաջադրանք 2-ի համար, ՏՇՄԿՊ-ը հաստատվել է պայմաններով 2023թ. դեկտեմբերի 18-ին: Միևնույն ժամանակ, Ինժեներից և Կապալառուից պահանջել են պատրաստել պատշաճ ուսումնասիրության զեկույց ծրագրում նախագծային փոփոխությունների համար: Դրանից հետո Կապալառուից խնդրել են թարմացնել ՏՇՄԿՊ-ը, որը հաստատվեց:

Կապալառուի շրջակա միջավայրի, առողջության և անվտանգության փորձագետները Ինժեների շրջակա միջավայրի, առողջության և անվտանգության, ինչպես նաև Գործատուի շրջակա միջավայրի և անվտանգության մասնագետների հետ անցկացրել են մոնիթորինգային այցելություններ ծրագրի շինարարական տարածքներ՝ վերահսկելու ՇՄԱԳ/ՇՄԿՊ-ում նշված բոլոր մեղմացուցիչ միջոցառումների իրականացումը:

Փոշու, աղմուկի և վիբրացիայի հիմնական և պարբերական գործիքային չափումները իրականացվել են ծրագրի համար: Տվյալ չափումների նպատակն է հավաքել հիմնական տվյալները աղմուկի և վիբրացիայի մակարդակների համար, ինչպես նաև փոշու կոնցենտրացիայի զգայուն կետերում: Տվյալ չափումները առօրյա գործառնական մոնիթորինգի գործընթացի մասն էին կազմում՝ գնահատելու և մեղմացնելու տվյալ գործոնների հետ կապված հնարավոր ազդեցությունները: Փոշու, աղմուկի և վիբրացիայի կանոնավոր չափումները անցկացվել են հետևյալ կերպ՝ N4, N5 և N8 կետերում հուլիսին, N1, N4, և N8 կետերում օգոստոսին, N1, N4, և N8 կետերում սեպտեմբերին, N5 և N8 կետերում հոկտեմբերին, N4, N5 և N8 կետերում նոյեմբերին և N4, N5, և N8 կետերում դեկտեմբերին:

Ինչպես ցույց է տրված աղյուսակներում, փոշու մոլեկուլների իրական կոնցենտրացիաները չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում, ընդհանուր առմամբ, չի գերազանցում օրական միջին ԱԹԿ-ները (և՛ ազգային, և՛ ՄՖԿ չափանիշներ): Այնուամենայնիվ, որոշ չափման ժամանակահատվածներում, գերազանցումներ են արձանագրվել: Տվյալ դեպքերում, փոշու մակարդակի բարձրացումը կապված չէր շինարարական գործունեության հետ, այլ հիմնականում պայմանավորված էր տաք և չոր եղանակային պայմաններով և ՀՀ մի քանի շրջաններում փոշու կոնցենտրացիաների ընդհանուր աճով:

Համեմատելով հիմնական արժեքների և նախորդ չափումների հետ՝ էական փոփոխություններ, ընդհանուր առմամբ, չեն արձանագրվել: Երբ գերազանցումներ են տեղի ունեցել, Կապալառուն հրահանգել է կազմակերպել շինարարական գործողություններ խիստ ձևով՝ նվազագույնի հասցնելու հնարավոր փոշու արտանետումները:

Աղմուկի մակարդակի չափումների արդյունքը անցկացվել է չափման կետերում ցերեկային տարբեր ժամանակահատվածներում, աղմուկի համարժեք մակարդակները չեն գերազանցել ՄԱՇ-երը շատ կետերում: Որոշ կետերում արձանագրվել է գերազանցումներ (ինչպիսիք են N1, N4, և N5 կետերը տարբեր հաշվետու ժամանակահատվածներում), որոնք հիմնականում կապված են Մ1 մայրուղուն մոտ լինելու հետ, Կետ N1-ի դեպքում՝ ծրագրի գործունեության ընթացքում տեղափոխված երթևեկության հոսքի հետ: Աղմուկի ավելի բարձր մակարդակները կապված չեն շինարարական աշխատանքների հետ (մեքենաներ և սարքավորում): Գրեթե բոլոր կետերում աղմուկի առավելագույն մակարդակները մնում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում: Համեմատելով հիմնական արժեքների հետ՝ էական փոփոխություններ, ընդհանուր առմամբ, չեն արձանագրվել:

Վիբրացիայի չափումների արդյունքները գտնվում են սանիտարական նորմերով սահմանված թույլատրելի մակարդակներում:

Հաշվետու ժամանակահատվածում բուսահողի ոչ կարևոր քանակ չի առաջացել Ուջանի հատվածում դաշտային ճանապարհի կառուցման ընթացքում: Ճշգրիտ ծավալը կորոշվի և

կգեկուցվի հաջորդ հաշվետու ժամանակահատվածում: Առաջացած բուսահողը կտեղափոխվի տեղի համայնք՝ ըստ կիրառելի ազգային օրենսդրության:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ոչ վտանգավոր անպիտան 13,551.28 մ³ նյութեր էր առաջացել շինարարության համար: Որևէ վտանգավոր թափոն չի առաջացել:

Վերջերս, Կապալառուն շարունակում է զբաղեցնել 7 թափոնների վայրեր՝ Թալին 1 և Թալին 2 (Թալին համայնքի հետ պայմանագրով), Շամիրամ 1 (Շամիրամ համայնք), Կոշ 1 և Կոշ 2 (Աշտարակ համայնք), Կոշ 3 (Անանիա Խաչատրյան), և Կոշ 4 (Առաքել Հարոյան):

Հաշվետու ժամանակահատվածում, որոշ ծառեր/թփեր կտրվել են Ուջան բնակավայրում (Աշտարակ համայնք) դաշտային ճանապարհի կառուցման համար: Կտրման ամբողջ գործողությունները իրականացել են, ըստ ԿՇՄԿՊ-ի և տեխնիկական կանոնակարգերի՝ հիմնվելով Կապալառուի «առանց առարկության» խնդրանքի և Ինժեների հաստատման վրա:

Ծառերի կառավարման պլանը ներկայացվել և պայմանականորեն հաստատվել է, բայց անհամապատասխանություններ էին արձանագրվել. ծառերի տեսակները և քանակները քաղաքային խորհրդի որոշման մեջ չէր համապատասխանում ԾԿՊ-ին, և համաձայնեցված վերատնկման տարածքը չէր ներառվել որոշման մեջ: Գործատուն խնդրել է Ինժեներից վերատնկման համար պարզաբանումներ և ֆինանսական առաջարկ:

Քանի որ վերատնկումը նախատեսվում է գարնանը, տվյալ խնդիրները պետք է լուծվեն և խորհրդի որոշումը համապատասխանաբար թարմացվի:

Ընդհանուր 9 բողոքները ստացվել են Արուճ, Կոշ և Ուջան համայնքներից: Բողոքներից 1-ը լուծվել է, իսկ մնացած 8-ը դեռ չեն լուծվել: Արձանագրված հիմնական խնդիրները ներառում են վիբրացիայի հետ կապված ճաքերը տանը և խանութներում, մուտքի խնդիրները, դաշտային ճանապարհի դժվարությունները, ջրահեռացման և ջրհեղեղումի հետ կապված խնդիրները, ինչպես նաև անվտանգության հետ կապված առաջարկությունները, ինչպիսիք են արգելապատնեշների տեղադրումը:

Բոլոր խնդիրները արձանագրվել են և հետագայում կլուծվեն:

Հաշվետու ժամանակահատվածում չեն եղել որևէ հնագիտական գտածոներ կամ խախտումների արձանագրություններ:

Բնապահպանության, առողջության և անվտանգության վերապատրաստումը (ներառյալ COVID-19 մեղմացուցիչ միջոցառումներ և Հնարավորություն գտնելու ընթացակարգ) տեղի է ունեցել 2025թ. հոկտեմբերի 28-ին:

Ընդհանուր առմամբ, այն բոլոր խնդիրները և հրահանգները, որոնք հասցեագրվել են Կապալառուին և Ինժեներին, արագ կերպով լուծվել են: Սա ցույց է տալիս նրանց նվիրվածությունը շրջակա միջավայրի պաշտպանության, առողջության ու անվտանգության նկատառումները առաջնահերթ համարելուն ողջ ծրագրի ընթացքում:

8.2 Առաջարկություններ

Ծրագրի իրականացման տվյալ փուլի ընթացքում, մենք չունենք առաջարկություններ:

9 2026Թ. ՀՈՒՆՎԱՐ-ՀՈՒՆԻՍ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾԻ ՀԱՄԱՐ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆ

9.1 ՃՂ-ի և Ինժեների համար

Առաջադրանք 1-ի և 2-ի համար՝

1. Բնապահպանական, ԱևԱ և հնագիտական չափումների ընդհանուր կառավարում,
2. Կապալառուի ամսական հաշվետվությունների վերանայում և հաստատում,
3. Բնապահպանական անվտանգության վերաբերյալ ամսական հաշվետվություն,
4. Առօրյա գործիքային մոնիթորինգի վերահսկում՝ փոշի, աղմուկ և վիբրացիա,
5. Ինժեների և Կապալառուի խորհրդատվություն բնապահպանության, առողջության, անվտանգության և սոցիալական ցանկացած հարցերի վերաբերյալ, եթե անհրաժեշտություն կա,
6. Տեսչական մոնիթորինգի այցեր, հետևողական լինել ԲԱԱ չլուծված խնդիրներին ,
7. Մասնակցություն ԱԶԲ առաքելության այցելություններին,
8. Հետևել ուղղիչ գործողություններին:

9.2 Կապալառուի համար

Առաջադրանք 1-ի և 2-ի համար՝

9. Բնապահպանական անվտանգության վերաբերյալ ամսական հաշվետվություն,
10. Գործիքային մոնիթորինգ՝ փոշի, աղմուկ և վիբրացիա,

11. Շրջակա միջավայրի, առողջության, սոցիալական, անվտանգության և հնագիտական խնդիրների մեղմացման միջոցառումների իրականացում շինարարական գործունեությունների ընթացքում,
12. Մասնակցություն ԱԶԲ առաքելության, «ՃԴ»-ի և Ինժեների շինհրապարակի այցելություններին,
13. Առողջության և անվտանգության հետ կապված հարցերի վերաբերյալ ուսումնական դասընթացի իրականացում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ա՝ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐԸ

**Նկար 1. 2025թ. հոկտեմբեր – կմ35+700-35+900: Առաջադրանք 1, շինարարական
ճամբարի տարածք**

Նկար 2. 2025թ. հոկտեմբեր – կմ 46+700. Առաջադրանք 2, Շամիրամ

Նկար 3. 2025թ. նոյեմբեր – կմ 43+000: Առաջադրանք 2, Կոշ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Բ՝ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՀԵՏՈ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ, ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՌԻԴԻՏԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

 Roads Dept. Fund	Engineer Services for Tranche 2 (L2729- ARM) of the MFF, North-South Road Corridor Investment Program Supervision of reconstruction of the M1 Highway near Agarak Community, km 29+600 to km 37+545 (8 Km)	

POST - CONSTRUCTION ENVIRONMENTAL, HEALTH & SAFETY AUDIT REPORT

Date: 15.10.2025
Visit on Site
Prepared by Arsen Hayriyan
Participants
- RD Mariam Tatulyan
- Engineer Arsen Hayriyan
- Contractor Mikael Tevosyan
Abbreviation
RD: Road Department
ENG. – Engineer
RE- Resident Engineer
TL: Team Leader

1 SCOPE OF THE OF THE VISIT

The objective of the Post-Construction Environmental, Health & Safety (EHS) Audit is to document and verify that all construction activities have been completed in compliance with the approved EHS requirements, standards, and mitigation measures. It also aims to confirm that the site has been restored to safe and environmentally acceptable conditions, and, if any outstanding issues are identified, to establish a clear deadline for their rectification during the Defects Liability Period (DLP).

2 ISSUES/ OBSERVATIONS

No.	Activity/Aspects	Likely Impacts and required measures	Measures implemented	Check (Yes / No / N/A)	Compliance Status
<i>M1 Highway near Agarak Community, km 29+600 to km 37+545 (8 Km)</i>					
1.	Land Acquisition and Use	Additional land acquisition or temporary use. Trees, bushes cut down, vegetation clearance	The temporary land use was for the establishment of the construction camp, concrete plant, asphalt batching plant and crusher plant, temporary storage of materials, topsoil preservation and waste disposal. The details see in p.p. 9, 10, 11, 13. Any trees/ bushes were not cut down at the temporary used lands. In according to the field surveys conducted by Contractor on 29.03.2023, 22.04.2023 and 07.06.2023, 107 trees (from which: 26 mature trees and 81 smaller trees) and 193 shrubs were cut down during implementation of construction activities, details see p.5.	Yes	Compliant
2.	Wildlife, National Parks, other Protected Areas	Damage to important habitats and ecosystem	There were no wildlife, national parks, and ecosystem	N/A	N/A
3.	Cultural and Historical Sites	Impacts, chance finds, used territory have been properly handled and closed/ surrendered.	Sections with archaeological sites spread along the areas of the construction activities and the alignment in general were systematically monitored and inspected by archaeological specialists of the Contractor and the Engineer. In parallel, the chance find procedure was used to control the archaeological landscape of the project responsibility area (Tranche 2).	Yes	Compliant
4.	Worker's Health and Safety	Occupational Health and Safety incident/accidents,	No cases of fatal accident took place. Accident reports were regularly submitted by the Contractor.	Yes	Compliant

5.	Project site vegetation rehabilitation (re-vegetation)	Trees and shrubs cut down and planted	During construction works the total of 107 trees (from which: 26 mature trees and 81 smaller trees) and 193 shrubs were cut down and minimum 1070 trees and 579 shrubs should be replanted in accordance with EMP. According to design and taking into account the climatic, soil and tree growth conditions of the area, as well as priorities of the community it was decided to replant more trees (1100) instead of shrubs. Totally 1100 trees and 200 shrubs were planted. During the audit visit to the tree planting site in Nor Yedesia, it was evident that although a considerable number of trees have taken root, less than 80% have survived. A detailed inventory should therefore be carried out, and a report should be submitted indicating the exact number of trees that have taken root. The missing trees will need to be replanted to ensure a survival rate of at least 80% for the replanted trees. The Contractor shall submit a report with photos on the survival rate of the planted trees. So, the tree management program cannot be considered as completed until the fulfilment of this task.	Yes	Compliant partly
6.	Air Quality & Noise & Vibration Aspects	Air quality control measures (dust) instrumental measurements Air quality deterioration due to new road	Baseline data collection was implemented on 04.04.2023 at 7 points. Regular instrumental measurements were implemented once per month during the project lifetime.	Yes	Compliant
7.	Traffic management	Temporary safety measures removed Roads used for the project improved to previous or better state	Almost all the temporary signs are removed. All the roads used for the project are improved to the better condition: cleaned, levelled and in some cases are covered with gravel. Any serious damage to the roads was not caused.	Yes	Compliant
		New by- pass roads created	During the construction phase in the Voskevaz section, the Contractor built a temporary bypass road, part of which crosses private land. This bypass road is no longer needed and has been left abandoned. Additionally, there is asphalt debris in the area, resulting both from the construction works and the partial dismantling of the bypass road. Corrective action should include removing the crushed stone and restoring	Yes	Not compliant

21/11/2025

O-0733_Attach_Post construction audit

3 / 13

			the soil profile with native soil and fertile topsoil; if not feasible, an alternative solution or compensation must be agreed with the landowner and documented.		
8.	Topsoil	Quantities of the used topsoil	The topsoil generated during the works was placed at the designated stockpile sites (Agarak-1 and Agarak-3) in accordance with the agreement with the Municipality of Ashtarak. No topsoil was used within the project. Through letter ROQE00301/25/641 dated June 6, 2025, the contractor was instructed to hand over the entire quantity of topsoil to the community upon project handover, however the hand over has not been implemented yet.	Yes	Not compliant
		All the topsoil sites are closed and handed over to Ashtarak community.	Totally 2 topsoil sites were operated during the project lifetime. The hand-over of the 2 sites was not implemented.	Yes	Not compliant
9.	Soil erosion	Soil erosion, landslides, rockfalls	The excavations created the erosion and rockfall. Any protection measure is not undertaken No issues were observed here.	N/A	N/A
10.	Waste management	Removal of the waste to approved dump sites and/ or landfills	Since the project's commencement, a total of 248,580 cubic meters (m3) of non-hazardous materials that were deemed unsuitable for construction needs were appropriately transferred to approved dump sites. All of the unsuitable subsoil was disposed at the allocated 9 dump sites .	Yes	Complaint
		The dump sites are closed and handed over to community and to the village administrations	The Contractor has submitted the handover acts for 7 DSs out of 9 . In particular the DS Agarak-2, Agarak -4, Agarak -5, Agarak -6, Agarak -7, Agarak -9 and Agarak -11 were handed over. The contractor was requested to prepare a closing report for the closed dumping sites. A lengthy report is not required; however, it should include information on the total amount of soil dumped, a few photos showing the final condition of the site, and a handover act signed by the landowner. The report may be submitted either as a single document covering all dumping sites or as separate reports for each site, both formats are	Yes	Not compliant

21/11/2025

O-0733_Attach_Post construction audit

4 / 13

			acceptable.		
11.	Borrow sites and quarries	Borrow sites and quarries restored to community and handed over to the village administration	No borrow sites or quarries were operated by the Contractor.	N/A	N/A
12.	Existing Infrastructure facilities	Damage or disturbance to existing services (supply of electricity, water, gas, telecom etc.)	Some short- term disturbance of irrigation water supply and cattle crossing pass- ways took place which were restored without delay. Any complaints in this regard were registered and properly handled.	Yes	Compliant
13.	Camp site facilities	All temporary/ field plants (asphalt, concrete, crushing, etc.) have been dismantled and removed. The site hand- overed and closed.	The temporary plants (concrete plant) have not yet been dismantled at the Contractor's camp site. Upon the closure of the CAMP sites should be handed over to the owners, and the measures outlined in the SEMP must be implemented. Additionally, the contractor is requested to prepare a closing report for the CAMP site. A lengthy report is not required; however, it should include a few photos showing the final condition of the site, and a handover act signed by the landowner.	Yes	Not compliant
		Permanently operating plants (asphalt, concrete, crushing, etc.) have been properly handled and closed/ surrendered.	There were no permanently operating plants in the project.	N/A	N/A

		All temporary facilities (camps, parking, storage, etc.) removed and cleaned up. The site hand overed and closed.	The temporary facilities have not yet been dismantled at the Contractor's camp site. Upon the closure of the CAMP sites should be handed over to the owners, and the measures outlined in the SEMP must be implemented. Additionally, the contractor is requested to prepare a closing report for the CAMP site. A lengthy report is not required; however, it should include a few photos showing the final condition of the site, and a handover act signed by the landowner.	Yes	Not compliant
14.	GRM	Total number of complaints Unresolved complaints from Affected People	During the project implementation, a total of 29 complains were registered, of which 27 have been closed and 2 remain open.		Please see appendix 1
Project EH&S final Status					
<i>All Environmental, Health, and Safety (EH&S) requirements were properly implemented throughout the project implementation period. The Contractor maintained compliance with the approved EH&S management plan, ensuring safe working conditions, proper waste management, and environmental protection measures at all stages of construction. Regular monitoring and inspections were carried out, and no major non-compliances were recorded. Minor outstanding issues, as indicated above, remain to be addressed by the Contractor during the Defects Liability Period (DLP). The Contractor has committed to rectifying these issues within the specified timeframe to ensure full compliance with the EH&S requirements.</i>					

3 PHOTOS

Road Section near the AAB CAMP

Road Section near Voskevaz

4 THE LIST OF ALL COMPLAINS

No	Residence	AP name	Date issue raised	Description of the issue	Status of the issue
1	Aghdzq	Arman Avdalyan	May-23	The land plot of the owner is out of RoW. and is located on the left side of the road. The land owner complained, that the earth ditch irrigating the orchard was damaged due to construction works.	Closed The Engineer and Employer started negotiations with Aragatsotn Water Users Committee to have a permission to connect the water pipe supplying Voskevaz village. After the getting the permission the water pipe line and valve were installed and water access was provided to the land owner.
2	Voskevaz	Grisha and Susanna Petrosyans	May-23	The land plot of the owners is out of RoW. The land owner complained, that the earth ditch irrigating the orchard was damaged due to construction works.	Closed The solution of irrigation issue was reached together with the Contractor and Engineer. The working drawings were submitted to the Engineer to construct a water collector aqueduct, from which the irrigation water pipe would provide water to the orchard. The design was approved by the Engineer and water collector aqueduct and water pipe were installed.
3	Aghdzq	Romik Muradyan	Jun-23	The land owner Romik Muradyan visited the Engineer's office in Ashtarak, presenting to the Engineer that his land plot can't be irrigated from the aqueduct under construction at km 35+245, for which it is necessary to install a new metal pipe connecting to the mentioned aqueduct approximately 150-200 m to the south so that they can irrigate their orchards.	Closed After the studying the issue, the working drawings were prepared by the Contractor and submitted to the Engineer. After the approval of the design, new pipe line was constructed above-mentioned section, and installation of the pipeline was implemented.
4	Aghdzq	Mesrop Avetisyan	Aug-23	The land owner Mesrop Avetisyan visited the Engineer's office in Ashtarak, presenting to the Engineer that his land plot can't be irrigated from the aqueduct under construction at km 35+245, for which it is necessary to install a new metal pipe connecting to the mentioned aqueduct approximately 150-200 m to the south so that they can irrigate their orchards	Closed After the studying the issue, the working drawings were prepared by the Contractor and submitted to the Engineer. After the approval of the design, new pipe line was constructed above-mentioned section, and installation of the pipeline was implemented.
5	Aghdzq	Armen Avdalyan	Jun-23	The AP registered complaint related to the damage to the apricot harvest, in particular, they presented that a layer of dust covered the entire crop due to construction works carried out next to their orchards.	Closed A verbal agreement was reached between the AP and the Contractor, following which the Contractor carried out cleaning of the land plot and repaired the irrigation system. After the completion of the work, the AP expressed satisfaction.
6	Aghdzq	Norik Avetisyan	Jun-23	The AP registered complaint related to the damage to the apricot harvest, in particular, they presented	Closed A verbal agreement was reached between the AP and the Contractor, following which the Contractor carried out cleaning of the land plot and

Բնապահպանական մշտադիտարկման կիսամյակային հաշվետվություն
 Հայաստան. Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր, Տրանշներ 1 և 2

No	Residence	AP name	Date issue raised	Description of the issue	Status of the issue
				that a layer of dust covered the entire crop due to construction works carried out next to their orchards.	repaired the irrigation system. After the completion of the work, the AP expressed satisfaction.
7	Ujan	Rafik Avetisyan	Aug-23	Crops were damaged due to the impact of dust as a result of construction works.	Closed Damage caused by dust evaluated by the specialized company and based on evaluation results contracts for compensation of the damage prepared and signed with the AP.
8	Ujan	Tigran Karapetyan	Aug-23	Crops were damaged due to the impact of dust as a result of construction works.	Closed Damage caused by dust evaluated by the specialized company and based on evaluation results contracts for compensation of the damage prepared and signed with the AP.
9	Ujan	Avet Aghikyan	Aug-23	Crops were damaged due to the impact of dust as a result of construction works.	Closed Damage caused by dust evaluated by the specialized company and based on evaluation results contracts for compensation of the damage prepared and signed with the AP.
10	Ujan	Shushik Harutyunyan	Aug-23	Crops were damaged due to the impact of dust as a result of construction works.	Closed Damage caused by dust evaluated by the specialized company and based on evaluation results contracts for compensation of the damage prepared and signed with the AP.
11	Ujan	Aghavni Baghramyan	Aug-23	Crops were damaged due to the impact of dust as a result of construction works.	Closed Damage caused by dust evaluated by the specialized company and based on evaluation results contracts for compensation of the damage prepared and signed with the AP.
12	Ujan	Garnik Avetisyan	Aug-23	Crops were damaged due to the impact of dust as a result of construction works.	Closed Damage caused by dust evaluated by the specialized company and based on evaluation results contracts for compensation of the damage prepared and signed with the AP.
13	Ujan	Sevak Baghramyan	Aug-23	Crops were damaged due to the impact of dust as a result of construction works.	Closed Damage caused by dust evaluated by the specialized company and based on evaluation results contracts for compensation of the damage prepared and signed with the AP.
14	Ujan	Marusya Avetisyan	Aug-23	Crops were damaged due to the impact of dust as a result of construction works.	Closed Damage caused by dust evaluated by the specialized company and based on evaluation results contracts for compensation of the damage prepared and signed with the AP.
15	Ujan	Zorik Avetisyan	Aug-23	Crops were damaged due to the impact of dust as a result of construction works.	Closed Damage caused by dust evaluated by the specialized company and based on evaluation results contracts for compensation of the damage prepared and signed with the AP.

21/11/2025

O-0733_Attach_Post construction audit

10 / 13

No	Residence	AP name	Date issue raised	Description of the issue	Status of the issue
16	Ujan	Davit Yeritsyan	Mar-24	The AP complained that his building was damaged by vibration due to construction works.	Closed Social specialist of the Contractor inspected damaged building and recorded that Project has no any impact to the mentioned building taking into account the fact that it is located more than 600m far away from the end point of the Project.
17	Agarak	Ashot Aslanyan	Apr-24	The AP complains that the land belonging to him was damaged as a result of the construction works. The complaint was submitted to RD, after which a site visit was made with the Contractor's social specialist to study the AP's issue.	Closed The Specialists met AP of Agarak community Ashot Aslanyan at the construction site area, near Voskevaz Wine Factory, where Ashot Aslanyan presented the issue. As he said, during land acquisition process, 3 from 4 of their lands were alienated, but one territory of 0.08 ha surface was not alienated. After that process several mistakes were done during territory marking and that land plot left out from the place it should be. Ashot Aslanyan presented the Certificate of Land according which that land plot exists and belongs to his mother Araksya Khachatryan. Based on that information the Specialists called the surveyor, who took the coordinates presented in documents of mentioned land plot and 4 marks were placed on the territory based on the document (provided from Cadaster Committee of RA) information. All mentioned information was written and then provided to the RD from Contractor.
18	Voskevaz	Ani Injighulyan	Aug-24	The applicant claims that her land plot near the construction site was damaged during the construction works.	Closed There was a certain amount of trash and concrete slab on the plot and the Contractor was instructed to collect the trash and remove the concrete slab from the plot (which was done during this reporting period). As for the more used part of the land, the Contractor confirmed that he would return the plot to its previous appearance. Also, the Contractor will provide irrigation from appropriate location of the land. The applicant also informed our team during the site visit (on 14.08.2024) of her intention to claim compensation for damaged trees.
19	Aghdzq	Hovhannes Sargsyan	Aug-24	After the Contractor implemented the relocation of the irrigation water line at km 34+915 according to the Engineer's and approved working drawing, the owner of the land plot submitted a claim, pointed out that some adjacent plots of land are deprived of irrigation water.	Closed Based on inhabitant request, on 03.09.2024 a meeting was carried out by Engineer's and Contractor Social Specialist. The Contractor has fixed the issue, he discussed it with the Supervising Engineer and implemented the necessary appropriate solution.
20	Aghdzq	Arkadi Vardanyan	Sep-24	The applicant claims that he doesn't have possibility to water his orchard.	Closed The contractor stated that there is a currently aqueduct, but it is necessary to connect several meters of pipe to be able to irrigate their

No	Residence	AP name	Date issue raised	Description of the issue	Status of the issue
					orchards, the Aragatsotn Water Users Committee should provide irrigation at the request of citizens. After negotiations with Aragatsotn Water Users Committee the water pipe line was installed and water access was provided to the land owner.
21	Aghdzq	Gabriel Hakobyan	Sep-24	The applicant claims that he doesn't have possibility to water his orchard.	Closed The contractor stated that there is a currently aqueduct, but it is necessary to connect several meters of pipe to be able to irrigate their orchards, the Aragatsotn Water Users Committee should provide irrigation at the request of citizen. After negotiations with Aragatsotn Water Users Committee the water pipe line was installed and water access was provided to the land owner.
22	Aghdzq	Lernik Hakobyan	Sep-24	The applicant claims that he doesn't have possibility to water his orchard.	Closed The contractor stated that there is a currently aqueduct, but it is necessary to connect several meters of pipe to be able to irrigate their orchards, the Aragatsotn Water Users Committee should provide irrigation at the request of citizen. After negotiations with Aragatsotn Water Users Committee the water pipe line was installed and water access was provided to the land owner.
23	Aghdzq	Hovhannes Sargsyan	Sep-24	The applicant claims that he doesn't have possibility to water his orchard.	Closed The contractor stated that there is a currently aqueduct, but it is necessary to connect several meters of pipe to be able to irrigate their orchards, the Aragatsotn Water Users Committee should provide irrigation at the request of citizen. After negotiations with Aragatsotn Water Users Committee the water pipe line was installed and water access was provided to the land owner.
24	Aghdzq	Nver Petrosyan	Sep-24	The applicant claims that he doesn't have possibility to water his orchard.	Closed The contractor stated that there is a currently aqueduct, but it is necessary to connect several meters of pipe to be able to irrigate their orchards, the Aragatsotn Water Users Committee should provide irrigation at the request of citizen. After negotiations with Aragatsotn Water Users Committee the water pipe line was installed and water access was provided to the land owner.

No	Residence	AP name	Date issue raised	Description of the issue	Status of the issue
25	Voskevaz	Ani Injighulyan	Oct-24	The applicant claims that her land plot near the construction site was damaged during the construction works.	Closed The applicant accepted that the land plot has been returned to its previous appearance. There was no agreement, the owner simply verbally stated that the only issue left was the damage to trees, and it is also visible in the field, both to the owner and to Engineer, that everything that was written in the application has been removed from the land plot. As for compensation for trees, we note that there is dust on the trees, but damage to trees due to lack of watering can only be estimated by a licensed appraiser.
26	Parpi	Lusvard Avoyan	May-25	The AP reports that, as an individual entrepreneur, she has been operating in the public catering sector since 01.09.2023 at the address: Aragatsotn, Parpi, Yerevan-Gyumri road, 14. However, due to road construction work, it has become impassable, there is constant dust and noise. The AP requests that measures be taken to resolve the issue.	Closed After reviewing the application, it was rejected, as the AP's request does not relate to the relevant Project.
27	Parpi	Silva Aghamanukean	May-25	As a result of the construction works, the land plot was deprived from access. In addition to this construction works have caused the damage of power supply cable of the house.	Closed The Contractor has restored the AP's access to her property, and the electrical cable has been repaired and brought back to normal condition.
28	Aghdzq	Arshavir Sargsyan	July-25	Following the reconstruction of about 8km road under Tranche 2, bypassing the Agarak archaeological site, the land owned by the AP has been deprived of access to irrigation.	Open The issue was discussed with the Contractor. It was clarified that the AP has not been a member of the Water Users Committee for many years and has not irrigated the land during that time. The AP now wishes for his land to be irrigated. However, this would require the installation of 482 meters of piping, which entails significant costs. Considering the above circumstances, the Contractor has rejected the AP's complaint.
29	Voskevaz	Ani Injighulyan	Aug-27	The AP informed by phone that vehicles had passed through her land plot and had once again dumped waste on her land plot. The AP stated that she will submit her complaint in writing.	Open The AP's issue is currently under discussion. We have not received the application yet.